

**Pla
territorial
de les
Comarques
Gironines**

**Aprovació
definitiva**
juliol 2010

**Programa
de Planejament
Territorial**

**Informe
de sostenibilitat
ambiental**

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial
i Obres Públiques
Secretaria per a la Planificació Territorial
Programa de Planejament Territorial

ÍNDEX

ÍNDEX	3
1 ABAST, CONTINGUT I OBJECTIUS PRINCIPALS DEL PLA	9
1.1 INTRODUCCIÓ I ABAST DEL PLA.....	9
1.2 SÍNTESE DELS CONTINGUTS DEL PLA.....	12
1.3 OBJECTIUS DEL PLA.....	15
1.4 RELACIÓ AMB ALTRES PLANS I PROGRAMES.....	17
1.4.1 Relació amb el planejament territorial	17
1.4.2 Relació amb el planejament sectorial.....	21
1.4.3 Relació amb el planejament urbanístic	29
2 OBJECTE I ABAST DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL	37
2.1 NECESSITAT DE L'AVALUACIÓ AMBIENTAL	37
2.2 ABAST DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL.....	37
2.3 COMPATIBILITAT DELS INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ AMBIENTAL.....	38
3 DESCRIPCIÓ DELS ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS	43
3.1 ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS	43
3.1.1 L'Alt i el Baix Empordà	43
3.1.2 La Garrotxa.....	46
3.1.3 El Gironès.....	48
3.1.4 El Pla de l'Estany.....	52
3.1.5 El Ripollès.....	54
3.1.6 La Selva.....	57
3.2 DIAGNOSI GLOBAL DEL TERRITORI	61
3.2.1 Aspectes socio-econòmics	61
3.2.2 Usos del sòl	61
3.2.3 Biodiversitat i hàbitats.....	63
3.2.4 Espais naturals i agrícoles de valor.....	68
3.2.5 Connectivitat ecològica.....	74
3.2.6 Processos d'urbanització i ocupació del sòl.....	83
3.2.7 Infraestructures i mobilitat	85
3.2.8 Paisatge.....	98
3.2.9 Recursos naturals.....	100
3.2.10 Qualitat atmosfèrica.....	109
3.2.11 Riscos	110
3.2.12 Canvi climàtic.....	113
4 DEFINICIÓ DELS OBJECTIUS AMBIENTALS DEL PLA	117
4.1 PRINCIPALS OBLIGACIONS JURÍDIQUES I OBJECTIUS PREDETERMINATS EN MATÈRIA AMBIENTAL	117
4.1.1 Objectius generals en matèria de desenvolupament sostenible.....	117
4.1.2 Obligacions en matèria de biodiversitat	120

4.1.3	Obligacions en matèria d'aigua	123
4.1.4	Obligacions en matèria de medi ambient atmosfèric	124
4.1.5	Obligacions en matèria de sòl	124
4.1.6	Obligacions en matèria de canvi climàtic	124
4.1.7	Obligacions en matèria de paisatge	126
4.1.8	Obligacions en matèria de mobilitat sostenible	127
4.1.9	Obligacions en matèria de risc	130
4.1.10	Síntesi dels objectius, criteris i obligacions predeterminats	132
4.2	OBLIGACIONS, OBJECTIUS I CRITERIS DERIVATS DEL PLANEJAMENT TERRITORIAL PRECEDENT	133
4.2.1	Criteris per al desenvolupament del Programa de planejament territorial de la Generalitat de Catalunya.....	133
4.2.2	Obligacions i objectius ambientals dels plans directors inclosos en l'àmbit de les comarques gironines	134
4.3	OBJECTIUS AMBIENTALS DEL PLA.....	139
4.3.1	Jerarquització dels objectius ambientals del Pla.....	141
5	DESCRIPCIÓ I AVALUACIÓ D'ALTERNATIVES DE MODEL	145
5.1	DESCRIPCIÓ DE LES ALTERNATIVES DE MODEL	145
5.2	SÍNTESI DE LES PROPOSTES DESENVOLUPADES A PARTIR DE L'ALTERNATIVA DE MODEL DESENVOLUPADA.....	150
5.2.1	Propostes pel sistema d'espais oberts.....	152
5.2.2	Propostes pel sistema d'assentaments urbans.....	154
5.2.3	Propostes pel sistemes d'infraestructures de mobilitat	159
6	JUSTIFICACIÓ AMBIENTAL DE L'ELECCIÓ DE L'ALTERNATIVA ESCOLLIDA	165
6.1	JUSTIFICACIÓ DE LES ALTERNATIVES DE MODEL ESCOLLIDES	165
6.2	COMPARACIÓ DE LES PROPOSTES DEL PLA AMB ELS PLANS DIRECTORS APROVATS	166
1.1.1	179
7	DESCRIPCIÓ I AVALUACIÓ DELS IMPACTES AMBIENTALS SIGNIFICATIUS DE L'ALTERNATIVA ESCOLLIDA	181
7.1	ANÀLISI DELS OBJECTIUS RELACIONATS AMB EL MANTENIMENT DE LES FUNCIONS ECOLÒGIQUES I LA CONSERVACIÓ DELS VALORS NATURALS, CULTURALS I PAISATGÍSTICS	181
7.2	ANÀLISI DELS OBJECTIUS RELACIONATS AMB LA RACIONALITZACIÓ DEL MODEL D'OCUPACIÓ DEL SÒL.....	242
7.3	ANÀLISI DELS OBJECTIUS RELACIONATS AMB LA MOBILITAT SOSTENIBLE	254
7.4	ANÀLISI DELS OBJECTIUS RELACIONATS AMB L'EFICIÈNCIA DELS FLUXOS AMBIENTALS I ENERGÈTICS	269
8	VALORACIÓ GLOBAL DEL PLA	271
8.1	AVALUACIÓ GLOBAL DEL PLA I COMPLIMENT DELS OBJECTIUS ADOPTATS	271
8.2	CONCLUSIONS	276

8.2.1	Procés d'avaluació ambiental i dificultats detectades	276
9	MESURES DE SEGUIMENT I SUPERVISIÓ	277
ANNEX I: DOCUMENT DE SÍNTESI		279
1	ABAST, CONTINGUT I OBJECTIUS PRINCIPALS DEL PLA.....	279
2	ABAST DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL	281
3	ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS.....	282
3.1	L'ALT I EL BAIX EMPORDÀ	282
3.1.1	El sistema Urbà de Figueres	284
3.2	LA GARROTXA	285
3.3	EL GIRONÈS	287
3.3.1	Sistema Urbà de Girona	289
3.4	EL PLA DE L'ESTANY	290
3.5	EL RIPOLLÈS.....	292
3.6	LA SELVA.....	296
3.7	DIAGNOSI GLOBAL DEL TERRITORI	298
3.7.1	Aspectes socio-econòmics	299
3.7.2	Usos del sòl	299
3.7.3	Biodiversitat i hàbitats.....	299
3.7.4	Espais naturals i agrícoles de valor.....	299
3.7.5	Connectivitat ecològica.....	299
3.7.6	Processos d'urbanització i ocupació del sòl.....	300
3.7.7	Infraestructures i mobilitat	300
3.7.8	Paisatge.....	300
3.7.9	Recursos naturals.....	300
3.7.10	Qualitat atmosfèrica.....	301
3.7.11	Riscos	301
3.7.12	Canvi climàtic.....	301
4	DEFINICIÓ DELS OBJECTIUS AMBIENTALS DEL PLA.....	302
5	DESCRIPCIÓ I AVALUACIÓ D'ALTERNATIVES DE MODEL	305
5.1	JUSTIFICACIÓ AMBIENTAL DE L'ELECCIÓ DE L'ALTERNATIVA ESCOLLIDA	306
6	AVALUACIÓ GLOBAL DEL PLA I COMPLIMENT DELS OBJECTIUS ADOPTATS.....	307
7	MESURES DE SEGUIMENT I SUPERVISIÓ	312
ANNEX II: CODIS D'IDENTIFICACIÓ DELS HÀBITATS D'INTERÈS COMUNITARI.....		315
ANNEX III: TAULES DE COHERÈNCIA ENTRE ELS OBJECTIUS DEL PLA I ELS PLANS TERRITORIALS I URBANÍSTICS RELACIONATS		321

1. ABAST, CONTINGUT I OBJECTIUS DEL PLA

1. ABAST, CONTINGUT I OBJECTIUS DEL PLA

- 1.1. Introducció i abast del Pla
- 1.2. Síntesi dels continguts del Pla
- 1.3. Objectius del Pla
- 1.4. Relació amb altres plans i programes

1 ABAST, CONTINGUT I OBJECTIUS PRINCIPALS DEL PLA

1.1 Introducció i abast del Pla

El Pla territorial parcial de les comarques gironines es redacta d'acord amb la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, la qual defineix tres instruments de planificació territorial:

- El Pla territorial general
- Els plans territorials parcials
- Els plans territorials sectorials

Posteriorment, mitjançant la Llei 31/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals i administratives, es va modificar la Llei de política territorial i es va introduir la figura del plans directors urbanístics.

Totes aquestes figures de planejament territorial s'estructuren de manera jeràrquica i per sobre del planejament urbanístic (que inclou també els Plans directors urbanístics) de manera que, per llei, s'estableix un criteri de jerarquia normativa i els plans urbanístics han de ser coherents amb les determinacions del Pla territorial general i dels plans territorials parcials i sectorials i facilitar-ne l'acompliment.

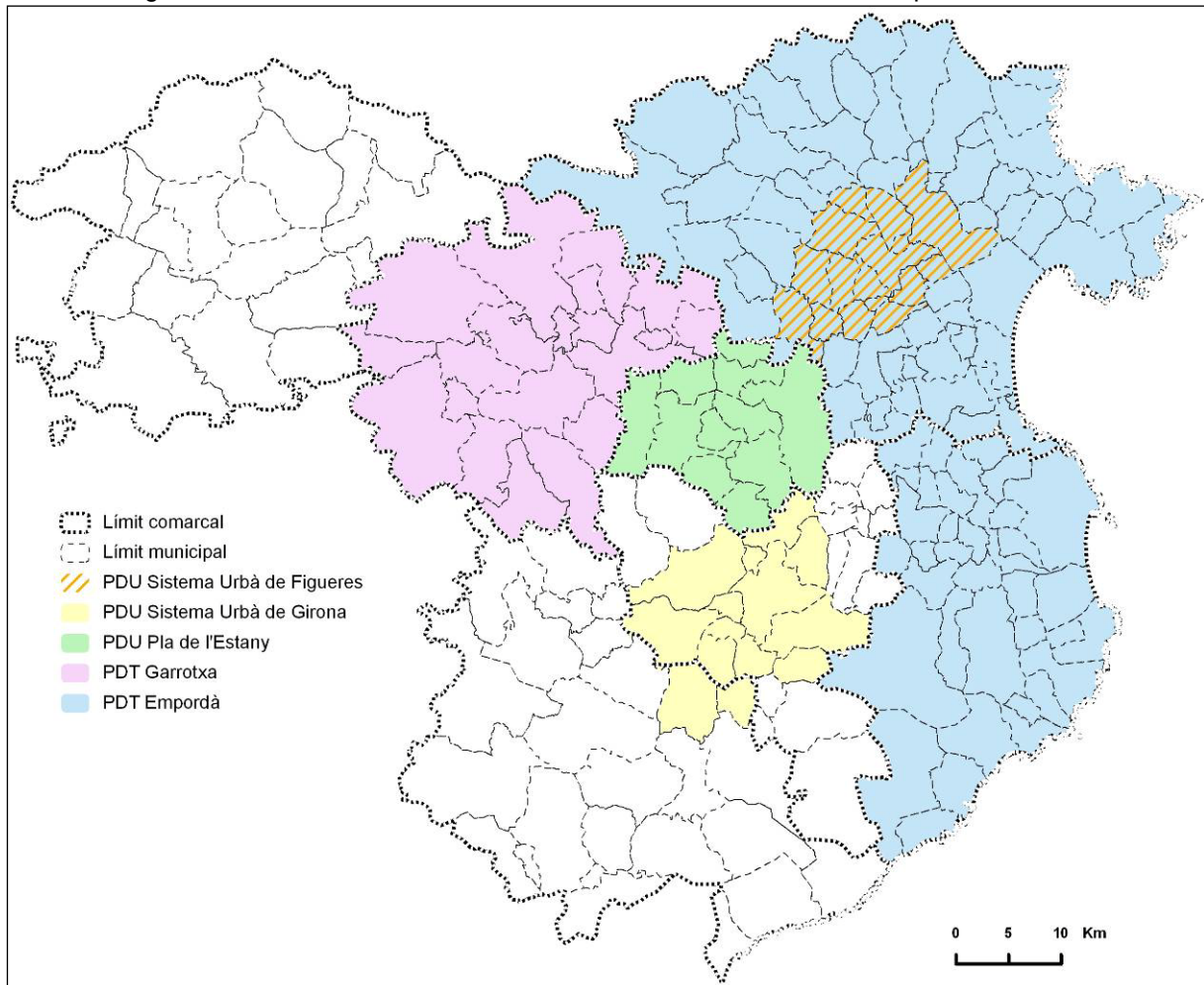
El Pla territorial general de Catalunya va establir sis "àmbits funcionals" per a cada un dels quals s'hauria de desplegar les determinacions del Pla territorial general a través dels corresponents plans territorials parcials.

Aquest Informe de sostenibilitat ambiental (ISA) es refereix al Pla territorial parcial de les comarques gironines, l'àmbit del qual el constitueixen les comarques de l'Alt i el Baix Empordà, la Garrotxa, el Gironès, el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Selva.

Val a dir que en el marc del Programa de planejament territorial del Departament de Política Territorial s'ha anat avançant en l'ordenació d'aquest àmbit a través d'altres figures de planejament (totes elles de rang jeràrquic menor) i que actualment es troben en diferents graus de tramitació:

- Pla director territorial de l'Empordà (aprobat definitivament)
- Pla director territorial de la Garrotxa (aprobat definitivament)
- Pla director urbanístic del sistema urbà de Figueres (aprobat inicialment)
- Pla director urbanístic del sistema urbà de Girona (aprobat inicialment)
- Pla director urbanístic del Pla de l'Estany (aprobat definitivament)

Figura 1.1: Plans directors inclosos a l'àmbit del PTP de les Comarques Gironines

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació del DPTOP

Tot i que aquests instruments de planejament territorial i urbanístic siguin de rang inferior al Pla territorial parcial, donat que tots ells han estat redactats a l'empara del Programa de planejament territorial del DPTOP, s'entén que aquests representen avanços del que en el seu conjunt haurà de ser el Pla territorial parcial que els englobi, sense perjudici dels ajustos a adequacions d'aquests plans que es puguin fer en el marc del Pla territorial parcial i al qual, per tant, s'hi hauran d'adequar els instruments de menor rang.

Pel que fa a les funcions que els pertocuen als plans territorials parcials, se'n poden destacar les següents:

- Protegir especialment aquells espais d'elevat valor ecològic i agrícola, d'interès sociocultural i d'importància en el cicle hidrològic.
- Delimitar i assegurar la xarxa de connectors ecològics i territorials bàsica.
- Evitar el creixement urbà en els territoris inadequats per raó de la seva posició territorial o la seva accessibilitat i per raons topogràfiques o de risc.
- Delimitar aquelles àrees on el planejament urbanístic municipal classifica el sòl per al creixement urbà i on caldria preferentment concentrar les actuacions admissibles en el sòl no urbanitzable.

- Establir directrius per al planejament urbanístic municipal i normes paisatgístiques.
- Orientar els creixements en determinades poblacions per enfortir el seu paper prestador de serveis i vertebrador de la resta de nuclis que formen part del seu sistema urbà.
- Consolidar aquells nuclis que per raons d'accessibilitat, disponibilitat de sòl apte, potencial i ubicació no és eficient ni adequat que creixin en quantitat, tot i que sí en qualitat
- Identificar aquells nuclis que poden acollir creixements moderats o que, pel seu paper territorial rellevant, convé plantejar estratègies de canvi d'ús i de reforma interior.
- Establir criteris de proporcionalitat, dimensió i gradualitat dels creixements urbans.
- Definir directrius per a la implantació de l'activitat econòmica en el territori: la integrada en els nuclis i la que haurà de formular-se en àmbits supramunicipals.
- Establir les infraestructures noves o els condicionaments necessaris de les existents.
- Indicar les actuacions infraestructurals que hauran de tenir prioritat.

Des del punt de vista operatiu, el Programa de Planejament Territorial del Departament de Política Territorial i Obres Públiques ha resolt adoptar com aspectes més substantius del Pla aquelles variables territorials en què té una major capacitat d'incidir. Aquests aspectes s'articulen en els tres sistemes bàsics del territori:

Sistema d'espais oberts.

Sistema d'assentaments urbans.

Sistema d'infraestructures de mobilitat.

1.2 Síntesi dels continguts del Pla

El Pla territorial parcial de les Comarques Gironines consta dels següents documents:

- Informe de participació institucional i pública
- Memòria
- Plànols d'informació
- Plànols d'ordenació
- Normes d'ordenació territorial
- Informe de sostenibilitat ambiental
- Memòria ambiental

La **memòria** explica i justifica les propostes del Pla en el marc dels criteris del Programa de planejament territorial de Catalunya, de les hipòtesis generals de desenvolupament econòmic i demogràfic i de les circumstàncies concretes del territori que comprèn l'àmbit de planejament.

Els **plànols d'ordenació** expressen les determinacions gràfiques que defineixen la proposta espacial del Pla. Els plànols per àmbits comarcals es presenten a escala 1/50.000 i els de conjunt de l'àmbit territorial de les Comarques Centrals a 1/150.000. Els plànols d'ordenació, així com els plànols d'informació com a referència documental complementària, que acompanyen la memòria són:

Plànols d'informació

- Plànol I.1 Topogràfic
- Plànol I.2 Principals cobertes de sòl
- Plànol I.3 Patrimoni geològic, zones humides, mulleres i torberes
- Plànol I.4 Possibles afectacions i riscos potencials a estudiar
- Plànol I.5 Inventari del patrimoni arquitectònic

Plànols d'ordenació

Per al conjunt de l'àmbit de les Comarques Gironines (1:150.000)

- Plànol O.1 Model territorial (vertebració del territori)
- Plànol O.2 Model territorial (estructura nodal)
- Plànol O.3.1 Model territorial (infraestructures de mobilitat)
- Plànol O.3.2 Model territorial (infraestructures de mobilitat)
- Plànol O.4 Estratègies de desenvolupament
- Plànol O.5 Sistema d'espais oberts

Per a cada de les set comarques de l'àmbit

- Espais oberts, estratègies d'assentament i actuacions d'infraestructures 1/50.000
 - Plànol O.6 Alt Empordà
 - Plànol O.7 Baix Empordà
 - Plànol O.8 Garrotxa
 - Plànol O.9 Gironès
 - Plànol O.10 Pla de l'Estany
 - Plànol O.11 Ripollès
 - Plànol O.12 Selva

Les **normes d'ordenació territorial** regulen els diferents continguts del Pla, és a dir, les qüestions de caràcter general, el sistema d'espais oberts, el sistema d'assentaments urbans, el sistema d'infraestructures de mobilitat, els instruments de gestió supramunicipal i directrius de paisatge, entre d'altres.

L'**Informe de sostenibilitat ambiental** és el document que teniu a les mans, i té per objecte permetre una lectura del projecte de Pla en clau mediambiental i servir de material de base per a una avaluació ambiental conjunta amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

Pel que fa al contingut, la Llei 23/83, de 21 de novembre, de Política Territorial estableix en el Capítol III, sobre els plans territorials parcials, un contingut temàtic que s'expressa en els termes següents:

- a) La definició dels nuclis especialment aptes per a establir-hi equipaments d'interès comarcal.
- b) L'assenyalament dels espais d'interès natural.
- c) La definició de les terres d'ús agrícola o forestal d'especial interès que cal conservar o ampliar per les seves característiques d'extensió, de situació i de fertilitat.
- d) L'emplaçament d'infraestructures.
- e) Les àrees de protecció de construccions i d'espais naturals d'interès historicoartístic.
- f) Les previsions de desenvolupament socioeconòmic.
- g) Les determinacions per a la planificació urbanística.

Tal i com la defineix la Llei 6/2009, la **Memòria ambiental** és el document que valora com s'ha dut a terme la integració dels aspectes ambientals durant el procediment d'avaluació ambiental del pla, l'informe de sostenibilitat ambiental i la seva qualitat, i el resultat de les consultes i com aquestes s'han pres en consideració. Continté, així mateix, una previsió sobre els impactes significatius de l'aplicació del pla, i les determinacions finals que cal incorporar-hi. En qualsevol cas, els continguts d'aquesta memòria s'ajusten a allò que determina l'article 24 de la llei d'avaluació ambiental de plans i programes.

En aquest sentit, val a dir que els continguts i les estratègies del Pla no es plantegen en funció d'uns objectius de població i llocs d'ocupació que es vulguin assolir de cara a l'any 2026, sinó que es desenvolupen d'acord a unes previsions demogràfiques o escenaris de referència previsibles (amb Pla o sense) per a aquell any. Per tant, el fet que els ritmes de creixement de població o de creació de llocs de treball, canviïn de signe o intensitat durant un temps (com de fet està succeint actualment arrel de la crisi econòmica) no invalida el model d'equilibri del Pla, en qualsevol cas, en podria ajornar l'assoliment de l'escenari de referència més enllà de l'horitzó de 2026. Altra cosa seria una acceleració significativa de les dinàmiques de creixement i la superació del escenaris de referència, la qual cosa sí que podria donar lloc a revisions o ajustaments del model (i com de fet ha estat necessari en el cas de l'Alt i el Baix Empordà i la Selva, pel que fa a la població).

Així doncs, el Pla territorial que aquí s'analitza propugna les següents **estratègies i determinacions** per a cadascun dels tres sistemes bàsics esmentats anteriorment:

Pel que fa al **sistema d'espais oberts**: Les estratègies i determinacions del Pla aniran encarades a donar resposta ala necessitat de consolidar un sistema coherent d'espais oberts que inclogui els espais de la xarxa Natura 2000 i del PEIN, tot assegurant-ne la connectivitat entre els diferents espais.

Pel que fa al **sistema d'assentaments urbans**: Les estratègies i determinacions del Pla s'hauran d'encaminar a fer més sostenibles en termes ambientals, socials i econòmics, tot un seguit de processos de transformació que ja s'estan donant en el territori actualment i que són:

- La consolidació de l'àrea urbana de Girona, incloent-hi l'entorn aeroportuari
- El desenvolupament de l'àrea urbana de Figueres

- La consolidació dels sistemes urbans costaners, bàsicament del Baix Empordà i la selva, que hauran d'integrar la progressiva transformació de les urbanitzacions en sectors amb residència estable
- La consolidació del sistema d'Olot, dinamitzat per la posada en servei de les noves infraestructures viàries: l'eix Vic-Olot pel túnel de Bracons, i l'eix pirinenc (carretera A-26)
- La pressió creixent de la influència de la regió Metropolitana sobre els municipis de les planes de la Selva i la vall de la Tordera

Pel que fa al **sistema d'infraestructures de mobilitat**: Les estratègies i determinacions del Pla hauran de donar coherència territorial, racionalitat i un marc d'adequació ambiental als processos derivats de les principals transformacions que cal preveure en els propers anys en l'àmbit de les comarques gironines:

- L'entrada en funcionament del tren d'alta velocitat, que permetrà la connexió directa amb les xarxes ferroviàries europees; i l'adaptació amb vies d'amplada mixta d'una part de la xarxa actual
- La conversió definitiva de la carretera N-2 en autovia
- A llarg termini, la implantació de l'eix transversal ferroviari

Cal dir que el Pla territorial parcial no fa propostes sobre determinades polítiques públiques que tenen una clara incidència territorial, com són el cicle de l'aigua, la generació i el transport d'energia, la neutralització de residus o la ubicació de certs equipaments d'abast supramunicipal. El Pla diposita aquesta responsabilitat en els corresponents instruments de planificació territorial, en funció dels quals, s'haurà d'actualitzar per tal d'adequar-se a les propostes d'aquells.

1.3 Objectius del Pla

Per tal de conduir adequadament als processos de transformació territorial el Pla estableix els següents objectius: alguns participen dels objectius generals d'equilibri per a tot Catalunya; d'altres apunten a la gestió d'aspectes específics de l'àmbit.

1. Reforçament de la vertebració urbana dels territoris. Aquest objectiu s'estableix amb les següents finalitats:
 - Evitar que el creixement desproporcionat d'alguns assentaments provoqui fenòmens de desestructuració urbana o segregació social.
 - Impedir el malbaratament de sòl induït per l'aplicació d'unes densitats inadequadament baixes o de models de ciutat difusa.
 - Limitació de la implantació de segona residència de nova planta.
 - Regular les actuacions sobre certes estructures urbanes fràgils com són els barris o nuclis antics amb perill de degradació del patrimoni arquitectònic o històrics, però també certes urbanitzacions, concebudes inicialment per a segona residència i que estan immerses ja en un procés de canvi cap a la residència principal.
 - Promoure l'obtenció de les majors reserves de sòl per a la construcció d'habitatges de protecció pública.
 - Facilitar criteris d'estructuració territorial que han d'orientar les polítiques sectorials dels diferents Departaments de la Generalitat en la programació de les seves inversions.
 - Potenciar la convivència d'activitats i habitatge a les àrees urbanes en tant que factor que ha d'ajudar a reduir la mobilitat obligada i a donar vida als nous desenvolupaments urbans.
2. Establir un predimensionat i unes directrius d'implantació d'àrees destinades a acollir nova activitat econòmica.
3. Foment de la cooperació urbanística supramunicipal.
4. Protecció del paisatge en tant que factor identitari i actiu econòmic.
5. Foment de les activitats econòmiques alternatives al turisme, o de les activitats econòmiques relacionades amb el turisme que no es centrin en la producció immobiliària. Aquest és un objectiu que adquireix un major protagonisme a les comarques de l'Empordà.
6. Preservar les parts del territori on és desitjable el manteniment de l'activitat agrària en front dels processos que els poguessin afectar de forma negativa, per tal de garantir, a llarg termini, la competitivitat i les produccions de qualitat, la gestió adequada del medi ambient, la diversificació de les fonts de renda i el desenvolupament endogen.
7. Protegir els espais naturals i definir les xarxes de connectors ecològics en el conjunt del territori.
8. Orientar l'expansió de les àrees urbanes de forma que es creïn espais de qualitat ben interrelacionats amb els entorns naturals.
9. Integar en el conjunt del Pla les propostes viàries i ferroviàries d'abast general.
10. Aplicar criteris d'implantació de les carreteres i de les noves infraestructures ferroviàries de forma que es doni prioritat a les solucions que estructurin territorialment els desenvolupaments urbans.
11. Millorar la xarxa amb les vies que tenen valor d'estructuració del territori.

Pel que ja al cas concret del Sistema d'Espais Oberts, mitjançant la seva regulació el Pla pretén, com a criteri general, preservar aquelles parts del territori que han de ser preservades de la urbanització i, en general, dels processos que poguessin afectar-ne negativament els valors paisatgístics, ambientals, patrimonials i econòmics; i per a això es proposa els següents objectius:

- a. Evitar la urbanització i la degradació d'aquells terrenys no urbanitzats que reuneixen especials qualitats com a espais d'interès natural, paisatgístic, social, cultural, agrícola i econòmic.
- b. Evitar els processos d'implantació urbana en àrees mal comunicades, no aptes orogràficament o subjectes a riscos, d'acord amb allò que estableix la normativa urbanística.
- c. Assegurar les connectivitats ecològiques necessàries per al manteniment de la biodiversitat i la salut dels ecosistemes i la conservació dels valors geològics i de les zones humides.
- d. Preservar aquells terrenys necessaris per al cicle hidrològic i mantenir en bon estat de conservació les zones humides.
- e. Dotar de sentit morfològic i territorial a les delimitacions dels sòls integrants del sistema d'espais oberts, afavorint la màxima continuïtat i dimensió territorial de les peces no urbanitzades.
- f. Establir una gradació de preferències amb relació a les alternatives d'urbanització i edificació.
- g. Garantir la reserva, per raons de localització, connectivitat, topografia i condicions de les àrees necessàries per a possibles infraestructures o equipaments d'interès estratègic en el futur.
- h. Contribuir a garantir la continuïtat de l'activitat agrària i la gestió dels espais oberts.
- i. Propiciar la gestió i la protecció del paisatge rural.
- j. Proporcionar pautes espacials i regulacions per a la implantació d'aquelles edificacions que es poden admetre en sòl no urbanitzable.

El Pla estableix mesures directes en relació a alguns dels objectius, en d'altres marca directrius que orientaran futures actuacions, en d'altres delimita àmbits que ajudaran a la gestió supramunicipal de propostes de desenvolupament urbà que caldrà resoldre a una escala de major detall, mitjançant la formulació i tramitació de plans directors d'urbanisme o d'altres formes de coordinació dels processos urbanístics i, finalment, configura uns marcs que han de facilitar el desenvolupament socio-econòmic.

1.4 Relació amb altres plans i programes

En aquest capítol és posa de manifest el marc legal existent en relació amb el Pla i al mateix temps s'analitza la consonància amb del Pla amb la resta de plans o programes, detectant possibles impactes acumulatius o incongruències.

El Pla territorial no vol ser un compendi de la totalitat de les polítiques públiques que es desenvolupen en un territori donat si no que vol aportar una matriu de referència que faciliti la coherència espacial i temporal d'aquestes polítiques. Aquesta és, de forma genèrica, la seva relació amb els altres plans i programes.

En els diferents plans o programes es poden establir diferents nivells de disposicions: les normes, les directrius i les recomanacions. Les primeres són precises i d'obligat compliment pel planejament urbanístic, els projectes d'infraestructures i les altres actuacions en el territori que són objecte de regulació. Les directrius defineixen estratègies o pautes d'actuació que han d'ésser concretades en documents normatius de menor escala, especialment pel planejament urbanístic. I les recomanacions estan sotmeses a les valoracions d'oportunitat o conveniència de l'administració competent, tot i que s'hauran de justificar els motius si no se segueixen les recomanacions del Pla.

1.4.1 Relació amb el planejament territorial

Pla Territorial General de Catalunya

Tal i com ja s'ha esmentat abans, des del punt de vista legal el Pla territorial parcial de les Comarques Gironines ha de desplegar les determinacions del **Pla territorial general** que va ser aprovat per la Llei 1/1995, de 16 de març (la justificació de la coherència de les determinacions del Pla territorial parcial de les Comarques Gironines, amb el Pla territorial general es pot trobar en el capítol 5 de la memòria del Pla territorial parcial).

El Pla territorial general és l'instrument que defineix els objectius d'equilibri territorial d'interès general per a Catalunya i, a la vegada, és el marc orientador de les accions que emprenen els poders públics per a crear les condicions adequades per a atreure l'activitat econòmica als espais idonis i per aconseguir que els ciutadans de Catalunya tinguin uns nivells de qualitat de vida semblants, independentment de l'àmbit territorial on visquin.

El PTG defineix sis àmbits d'aplicació dels plans territorials parcials, basats en la funcionalitat territorial. L'Àmbit de les Comarques Gironines es correspon amb un d'aquests sis àmbits de planificació.

El PTG defineix com a àmbits funcionals territorials (AFT) els que són formats per un sistema urbà central, que en polaritza les relacions, i uns sistemes urbans que s'hi relacionen amb un cert grau de dependència, de manera que el conjunt constitueix una unitat funcional definida i composta a partir de sistemes urbans de diferents comarques.

L'AFT de les Comarques Gironines es mostra com el més equilibrat de Catalunya, ja que té el sistema urbà central de Girona-Cassà contrapesat per uns sistemes urbans mitjans de forta rellevància territorial, com és el cas de Figueres o Olot i, en menor grau, els de Banyoles i del litoral.

Plans directors territorials

En el marc del planejament territorial, els plans territorials parcials es situen jeràrquicament per sobre dels **plans directors territorials** (els quals concreten les determinacions d'aquests en les àrees sobre les que incideixen). Tot i així, per les circumstàncies particulars en que s'està realitzant el desplegament del programa de planejament territorial, en l'àmbit de les comarques gironines ja s'han aprovat tot un seguit de plans directors territorials, en aquest cas, amb la funció d'avançar en el què

hauria de ser el pla territorial parcial de les Comarques Gironines. Amb això, el Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines incorporarà directament les propostes dels Plans directors territorials, tot realitzant les adequacions i ajustament que calguin, alhora que haurà de justificar els canvis respecte els Plans directors territorials aprovats que puguin anar en contra dels objectius ambientals que plantegen.

Es resumeixen a continuació els Plans Directors Territorials de l'àmbit de les Comarques Gironines (CCGG), així com les principals propostes que plantegen:

Pla Director territorial de l'Empordà (Aprovat definitivament)

Donat que el Pla Director Territorial de l'Empordà està aprovat definitivament, el Pla Territorial Parcial de les CCGG inclourà les condicions recollides a la resolució de la memòria ambiental.

Aquest Pla territorial es refereix a les comarques de l'Alt i el Baix Empordà, i té un contingut similar al dels plans territorial parcials i les seves propostes s'integraran en el seu moment en el Pla territorial parcial de les comarques gironines, del qual l'Empordà en forma part, amb 5 comarques més.

Les principals propostes del PDT són:

Reforça les ciutats i els principals nuclis urbans com a centres de serveis per a l'Empordà

- Potència l'àrea Figueres - Vilafant que, per els seves característiques i situació al territori, pot incrementar la seva importància com a ciutat de serveis.
- Estableix que l'eix Palafrugell – Palamós - Platja d'Aro - Sant Feliu de Guíxols esdevingui l'altra gran referència urbana del territori.
- Proposa estratègies de millora i reforma en els nuclis de la línia de costa que no tenen sòl per créixer, però que poden reforçar el seu paper territorial.
- Reforça el paper de capital de la Bisbal d'Empordà i dels nuclis de la rodalia per la seva bona comunicació i disponibilitat de sòl.

Limita la dispersió de la urbanització i regula el creixement de les segones residències

- Per això proposa un creixement moderat o acordat a les necessitats de reequilibri i a la millora i completació en el cas de la resta de nuclis urbans.
- Prohibeix la creació de noves urbanitzacions separades de segona residència i condiona la construcció d'edificacions aïllades al respecte dels valors de sòl i del paisatge.

Protegeix el territori no urbanitzat com a patrimoni ambiental, cultural i econòmic

- Amb aquesta intenció, enllaça els espais naturals protegits amb una xarxa de connectors ecològics.
- Assegura la protecció dels paisatges agrícoles tradicionals de l'Empordà, del patrimoni que representen els seus pobles i les construccions rurals, i dels importants atractius i valors naturals del litoral i les platges.

Fomenta la diversificació de les activitats econòmiques tot protegint el sòl agrícola, fomentant els serveis i les activitats turístiques i industrials

- Protegeix les àrees de gran valor agrícola que hi ha tant a l'Alt com al Baix Empordà, entre les quals cal destacar les planes del Ter, el Fluvià i la Muga.
- Assenyala opcions d'implantació de noves àrees d'activitat econòmica d'interès supramunicipal.
- Propicia que es diversifiqui l'activitat econòmica, amb més pes de l'activitat industrial i de serveis, principalment orientats al turisme, respecte de la construcció de segona residència.

Promou una racionalització de la xarxa viària millorant l'accessibilitat i la vertebració del territori, en coherència amb el PITC

- Reforça les connexions en pista que hi ha entre els grans eixos de comunicació de Barcelona a França i els diferents punts de la costa.
- Planteja un futur itinerari interior Riumors - Castelló d'Empúries-N-260, amb l'objectiu de descarregar el tram Sant Pere Pescador - Castelló d'Empúries pels aiguamolls.
- Estableix una xarxa de vies integrades al paisatge i completa i millora la xarxa de camins i pistes.
- Incorpora els projectes ferroviaris i les previsions d'estudi del PITC.

Pla Director territorial de la Garrotxa (aprobat definitivament)

Aquest Pla territorial, a l'igual que l'anterior, té un contingut similar al dels plans territorial parcials i les seves propostes s'integraran en el seu moment en el Pla territorial parcial de les comarques gironines, del qual la Garrotxa en forma part, amb 6 comarques més.

De manera sintètica, les propostes del Pla responen a una sèrie d'estratègies concretes:

- Estratègia 1: Protecció especial d'una part del territori com a no urbanitzable indiscutible i amb restriccions per que fa a la implantació d'edificacions o instal·lacions susceptibles d'ubicar-se en sòls no urbanitzables.
- Estratègia 2: La delimitació de les àrees concretes del territori on es podrà produir, si escau, el creixement de la ciutat.
- Estratègia 3: Normes per a l'edificació aïllada, la gestió del paisatge, la integració ambiental d'infraestructures i l'ordenació urbanística.
- Estratègia 4: Concentració dels creixements en un nombre limitat de nodes o nuclis urbans.
- Estratègia 5: Exigència general de creixements amb mixticitat d'usos i contigus als nuclis urbans existents.
- Estratègia 6: Exigència de cooperació supramunicipal per ubicar àrees aïllades d'interès estratègic per a l'activitat econòmica o la prestació de serveis.
- Estratègia 7: Funcionalitat de les comunicacions, amb la racionalització de la xarxa viària respectuosa amb el medi i el foment dels models de transport més eficients.

A partir d'aquestes estratègies, i segons la informació recollida en l'ISA, les principals aportacions ambientals del Pla són les següents:

Mitjançant la definició d'un **sistema d'espais oberts**, el PDT de la Garrotxa exclou directament zones del procés urbanitzador, en condiona d'altres i assenyala aquells sòl en els que, en cas de ser necessari, es podria produir el creixement dels nuclis urbans.

El sòl de protecció especial incorpora tots aquells espais que han estat protegits per la normativa sectorial com el Pla d'Espais d'Interès Natural i la Xarxa Natura 2000, i aquells que el Pla considera que cal preservar pel seu valor com a peces i connectors d'interès natural o com a àrees d'usos agraris i també per la seva funció específica en l'equilibri mediambiental, com és el cas de les àrees de recàrrega dels aqüífers.

El sòl de protecció territorial ocupa a l'àmbit 2.450 ha, un 3,4% del sòl no urbanitzable i, donat l'elevada superfície inclosa dintre de protecció del sòl especial, bàsicament preserva aquells sòls de pendents superiors al 20%.

Les 4.1901 ha de sòl preventiu (el 5,8% del sòl no urbanitzable) es localitzen majoritàriament al tram baix del Fluvià, des de Tortellà fins a Maià de Montcal, i a la vall de la riera de Cogolls. Així mateix es localitzen àrees menors de sòl preventiu a les rodalies de les Preses.

Així doncs pràcticament el 89% de la superfície de la Garrotxa queda preservada del procés de transformació.

Quan al **sistema d'assentaments urbans**, únicament es proposa un creixement potenciat per als nuclis d'Olot i Besalú, com a principals polaritats de la comarca. Per als nuclis de Maià de Montcal, Argelaguer, Tortellà, Sant Jaume de Llierca, Montagut, Sant Joan les Fonts, Sant Andreu de Socarrals, Riudaura, Les Preses, Bas, Santa Pau, el Torn, Mieres, Sant Feliu de Pallarols i les Planes d'Hostoles es preveu un creixement moderat (que implica que l'extensió màxima que el POUM podrà proposar serà orientativament un 30% de la superfície de l'àrea urbana existent). Per a la resta de petits assentaments el Pla únicament preveu que es pugui procedir a operacions de millora i compleció dels teixits urbans existents i en el cas dels més petits s'haurà de mantenir el caràcter rural vigent. D'aquesta manera s'evita la tendència actual a un creixement dispers i d'esquitxada que s'estava produint en el territori.

A banda d'això, el Pla dona unes altres directrius específiques per als assentaments amb l'objectiu d'evitar la creació de continus urbans. Així cal destacar la identificació de separadors urbans (àrees on s'ha d'evitar la connexió entre teixits urbans adjacents) entre Sant Jaume de Llierca i Argelaguer, entre Montagut i el pla de Politger, entre Castellfollit i Sant Joan les Fonts, entre els diferents nuclis de la Vall de Bianya, entre Begudà i Sant Cosme, entre tots els nuclis entre Bas i Olot i entre Sant Feliu d'Hostoles i Les Planes d'Hostoles.

Finalment, el Pla estima que l'oferta de sòl industrial disponible segons el planejament urbanístic vigent està sobredimensionada, i per això proposa el manteniment de les àrees classificades, amb correccions que afectarien principalment al polígon industrial del pla de Politger, amb l'objectiu d'evitar els greus impactes ambientals que la proposta vigent ocasionaria.

Igualment, el Pla proposa que mitjançant un planejament supramunicipal que agrupi els interessos comuns en una única actuació urbanística es puguin racionalitzar les implantacions industrials previstes actualment. Per contra, no es preveuen noves actuacions industrials en els municipis que el seu planejament no les ordena específicament.

Finalment, pel que fa al **sistema d'infraestructures de mobilitat**, el Pla incorpora bàsicament les previsions del Pla d'Infraestructures de transport de Catalunya, el qual, pel que fa a la xarxa viària que afecta a la comarca de la Garrotxa, dona prioritat al reforçament i millora de les següents vies:

C-26: Condicionament entre Ripoll i Olot. Inclou la variant nord de Ripoll, la de Sant Joan de les Abadeses i la Canya ⁴

N-260: Desdoblament Besalú – Figueres ¹

C-66: Desdoblament entre Banyoles i Besalú ²

C-63: Nova carretera entre Maçanet de la Selva (C-35) i Riudarenes. Condicionament entre Riudarenes i Sant Esteve d'en Bas. Inclou variants a Sta. Coloma de Farnés, Anglès, Amer, les Planes d'Hostoles, Sant Feliu de Pallarols i Sant Esteve d'en Bas. ⁴

¹ Aquesta actuació apareix com a no prioritària en el PITC i es pressuposta per a la segona fase, pel que s'haurà de sotmetre a una avaluació ambiental prèvia.

² Aquesta actuació apareix com a prioritària en el PITC i es pressuposta per a la primera fase, pel que no caldrà que se sotmeti a l'avaluació ambiental prèvia

Per la seva banda el PDT de la Garrotxa proposa reforçar les següents connexions viàries:

- Vic-Olot: nou eix a través de les valls del Ges i d'en Bas com a connexió intercomarcal, que s'integrarà en la xarxa de carreteres catalanes a través de la N-152, de l'eix transversal C-25, de la C-63 i de la N-260. Aquesta via reforça les connexions transversals de la regió nord-oriental de Catalunya.
- Connexió viària entre l'eix pirinenc i l'eix transversal: pretén reforçar la connexió del nord del sistema urbà d'Olot entre l'eix transversal i l'eix pirinenc. El Pla proposa que es faci amb un túnel entre Olot i Hostalnou de Bianya que travessi la serra de Sant Valentí, i que connectarà amb la C-26 cap a Ripoll. També es proposa reforçar la connexió entre Olot i Santa Coloma de Farners, via sobre la que ja s'estan executant algunes variants, com la de Sant Esteve d'en Bas, i en la que el Pla en delimita dues variants més: la de Sant Feliu de Pallerols i la de les Planes d'Hostoles.
- Connexió viària Olot-Besalú-Figueres i Olot-Besalú-Girona: ja s'estan executant els desdoblaments de la N-260, Besalú-Figueres, i la C-66, Besalú-Banyoles.

Quan al sistema ferroviari, el PDT de la Garrotxa recull les propostes d'estudi del PITA pel que fa a la creació d'una connexió Vic-Olot-Figueres de l'eix transversal ferroviari o d'un nou tren-tram Olot – Girona.

En aquest sentit, el Pla planteja la possibilitat d'incorporar a llarg termini una xarxa ferroviària per al transport de mercaderies i de persones i proposa dues alternatives excloents:

Línia d'alta velocitat per trànsit mixt: El Pla planteja l'oportunitat de que la Garrotxa formi part de la xarxa de tren d'alta velocitat, proposant una alternativa de traçat que connectaria Vic-Olot-Besalú-Figueres per a passatgers i mercaderies i Vic-Olot-Besalú-Girona per a passatgers, amb connexió amb l'aeroport Girona-Costa Brava.

Tren lleuger (o tren- tramvia): En el cas de que es mantingui la proposta de traçat inicial de l'eix transversal ferroviari d'alta velocitat, el Pla planteja la creació d'una línia ferroviària de mitja velocitat que permeti garantir l'accés des dels principals nuclis que formen el sistema d'assentaments comarcal amb una adequada freqüència. Aquesta alternativa permetria enllaçar amb la línia d'alta velocitat amb estacions a Girona i el seu aeroport, i amb la línia convencional i el futur corredor Girona-Sant Feliu de Guíxols.

1.4.2 Relació amb el planejament sectorial

Paral·lelament, el Pla territorial parcial ha d'harmonitzar-se amb els **plans territorials sectorials** existents i futurs.

Els plans territorials sectorials comprenen tot l'àmbit de Catalunya però, d'acord amb el seu caràcter sectorial, les seves determinacions es refereixen només a un o alguns aspectes de la realitat territorial.

En el desenvolupament de la Llei 23/1983, la Generalitat ha elaborat i aprovat diversos plans territorials sectorials, alguns amb anterioritat a l'aprovació del Pla territorial general. Són els següents:

- Pla de carreteres de Catalunya (1985, revisat el 1995).
- Pla de transport de viatgers a Catalunya 2008-2012 (aprovat definitivament 07/01/2009)
- Pla d'infraestructures de transport de Catalunya 2006-2026
- Pacte Nacional per a les Infraestructures

Directrius nacionals de Mobilitat (Decret 362/2006, de 3 d'octubre)
 Pla director de mobilitat de les comarques gironines (en elaboració)
 Pla de mobilitat sostenible de la comarca del Gironès (2005)
 Pla Director de connectivitat funcional del Gironès (Consell Comarcal del Gironès – Diputació de Girona – 2007)
 Pla de mobilitat urbana de Girona (en tramitació)
 Pla de mobilitat urbana de Figueres (en tramitació)
 Pla d'aeroports, aeròdroms i heliports de Catalunya 2009-2015 (aprovat definitivament 20/01/2009)
 Pla director de l'Aeroport de Girona
 Pla de Ports de Catalunya (en elaboració)
 Pla estratègic de la bicicleta a Catalunya (aprovat definitivament 07/01/2009)
 Pla d'espais d'interès natural (1992).
 Directrius per a la Gestió dels espais de la Xarxa Natura 2000
 Pla especial de delimitació de l'espai de les Gavarres (2006)
 Pla de prevenció d'incendis de les Gavarres (1999)

- Pla especial del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
- Llei de Declaració del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter (13/05/2010)

 Pla General de Política Forestal 2007-2016
 Plans d'Ordenació Forestal
 Plans tècnics de Gestió i Millora Forestal
 Programa de gestió de dejeccions ramaderes (1996)
 Pla d'ordenació del sector porcí
 Estratègia temàtica per la protecció del sòl (2002)
 Pla sectorial de cabals de manteniment de les conques internes de Catalunya (2006)
 Pla de Gestió del districte de conca fluvial a Catalunya (en elaboració)
 Planificació d'espais fluvials (PEF)
 Pla Sectorial d'Abastament d'Aigua a Catalunya (PSAAC – en redacció)
 Programa de reutilització d'aigua a Catalunya (en redacció)
 Pla Especial d'Emergències per Inundacions a Catalunya (INUNCAT)
 Pla de gestió de sequeres (en redacció)
 Pla de regadius 2007-2011
 Pla d'energia de Catalunya (2006-2015)
 Pla d'implantació de l'energia eòlica: Mapa eòlic de Catalunya (2002).
 Pla de sanejament de Catalunya (1996).
 Pla de sostenibilitat energètica de la comarca del Gironès (2007)
 Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Industrials (PSARI 2003)
 Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Urbanes (PSARU 2005)
 Programa de gestió de residus industrials de Catalunya (PROGRIC 2007 - 2012)
 Programa de gestió de residus municipals de Catalunya (PROGREMIC 2007 - 2012)
 Pla Territorial Sectorial d'Infraestructures de Gestió de Residus Municipals de Catalunya
 Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC 2007 - 2012)
 Pla d'acció per a la gestió dels residus municipals a Catalunya 2005-2012
 Pla territorial sectorial d'equipaments comercials (2001).
 Pla director d'instal·lacions i equipaments esportius de Catalunya (en tramitació)
 Programa d'actuació en sòl i habitatge 2000-2009
 Programa de sòl industrial i activitats econòmiques 2001-2004
 Pla de sòl residencial i industrial 2005-2008
 Programa de desenvolupament rural (2007-2013)
 Pla d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i de radiocomunicació (2001)
 Pla de turisme de Catalunya

Se'n desenvolupen a continuació aquells que es considera que tenen una importància rellevant en l'àmbit i en l'objecte d'estudi del present document:

Pla territorial sectorial d'habitatge

Aquest Pla, que està pendent de formulació i aprovació, es tramita d'acord amb la Llei 18/2007, del dret a l'habitatge, i ha de constituir el marc orientador per a l'aplicació, a tot el territori de Catalunya, de les polítiques que estableix aquesta Llei i ha de desplegar el Pla territorial general de Catalunya i ser coherent amb els Plans territorials parcials i els plans directores territorials.

Aquest Pla sectorial establirà els àmbits territorials concrets, municipals o supramunicipals, en els quals s'hagi de qualificar sòl urbà consolidat amb destinació total o parcial de l'edificació a habitatge de protecció oficial, i establirà els criteris quantitius per a determinar la reserva sobre el sostre destinada a habitatges amb protecció oficial, per a qualsevol règim de sòl.

Pla d'infraestructures de transport de Catalunya 2006-2026

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP) de la Generalitat de Catalunya ha elaborat el projecte de Pla d'infraestructures de transport de Catalunya (PITC) amb l'objectiu de definir de manera integrada la xarxa d'infraestructures ferroviàries i viàries necessàries per a Catalunya amb l'horitzó temporal de l'any 2026.

El Pla d'infraestructures de transport de Catalunya (en endavant PITC) és el Pla Territorial Sectorial que defineix la xarxa d'infraestructures viàries i ferroviàries necessàries per a Catalunya, tant pel que fa al transport de viatgers com de mercaderies, en coherència amb les directrius del planejament territorial vigent i amb una visió sostenible de la mobilitat.

El pla d'infraestructures de transport de Catalunya (PITC), aprovat per Decret 310/2006, de 25 de juliol, és el pla territorial sectorial de referència que defineix integradament les prioritats actuals i futures en el desenvolupament de les xarxes d'infraestructures viàries, ferroviàries i logístiques fins al 2026. Aquest pla aposta pel ferrocarril, millora la xarxa viària, estableix previsions pel que fa a la millora de la xarxa de transport públic. En aquest sentit preveu la implantació de nous carrils bus, la millora dels sistemes de rodalies i l'impuls del transport públic als principals sistemes urbans de Catalunya entre d'altres.

El PITC té caràcter de Pla territorial sectorial, d'acord amb la Llei 23/1983, de 21 de novembre, de política territorial, i de Pla específic als efectes d'allò que estableix la Llei 9/2003, de 13 de juny, de la mobilitat.

Les noves propostes viàries i ferroviàries que proposa el pla configuren una xarxa integrada, multimodal i transversal i obren noves expectatives de connectivitat i en d'altres casos milloren la mobilitat actual dotant a certs municipis de noves oportunitats.

La proposta de xarxa viària del PITC té com a objecte la xarxa bàsica i la xarxa comarcal, i la progressiva interconnexió entre tots els nivells de xarxa. Val a dir que la memòria ambiental del PITC fixa una divisió en dos períodes pel que fa a les actuacions previstes: abans de 2016 (per a aquelles actuacions ja programades o estratègiques) i a partir de 2016 per a aquelles actuacions no prioritàries i les quals s'hauran de sotmetre a un procés d'avaluació ambiental que determini la seva necessitat de programació. En el cas de les Comarques Gironines, les principals actuacions en la xarxa viària són les següents:

FASE 1

- Allargament C-32 entre Tordera - Lloret de Mar i Tossa de Mar: Fase 1 fins a Lloret, fase 2 fins a Tossa de Mar.
- A l'anella de les Gavarres, desdoblament de la C-31 entre Platja d'Aro i Torrent, i de la C-66 entre Torrent i Medinyà
- Desdoblament de la C-35 entre Maçanet de la Selva i Llagostera
- Desdoblament de la C-66 entre Banyoles i Besalú

- N-152: Condicionament entre Ripoll i Olot (variants de Ripoll, Sant Joan de les Abadesses i la canya)
- C-31: condicionament entre Torrent i Figueres (variants de Torroella de Montgrí, Verges, la Tallada d'Empordà, Tort, Viladamat, Torroella de Fluvià i Vilacolum)
- C-63: Condicionament entre Maçanet de la Selva (C-35) i Olot (inclou les variants de Sils, Riudarenes, Sta Coloma de Farners, Anglès, Amer, les Planes d'Hostoles, Sant Feliu de Pallerols, Sant Esteve d'en Bas., les Preses i Olot)
- C-68. Desdoblament entre Vilasacra est i Sta.Margarida

FASE 2:

- A l'anella de les Gavarres, desdoblament de la C-65 entre Girona i Llagostera (fase 2), N-260 Desdoblament Besalú – Figueres
- C-26 Berga – Ripoll
- C-38; Condicionament entre Sant Joan de les Abadesses i límit amb França
- N-II: variant est de Figueres
- N-260: Desdoblament entre Figueres i Llançà

Pel que fa a la xarxa ferroviària el PITC fa una clara aposta pel transport ferroviari tant pel que fa al desenvolupament de l'alta velocitat com a l'impuls de les rodalies, la millora de la xarxa regional i l'obertura de noves vies per a mercaderies.

En el cas de les Comarques Gironines, les principals actuacions que preveu el PITC en matèria ferroviària són:

FASE 1:

- Línia alta velocitat Lleida – Barcelona – Perpinyà – Montpel·lier
- Connexions amb el centre intermodal Logis – Empordà
- Nou tren-tram Aeroport-Girona-Flaçà-Costa Brava
- Ample UIC entre Sant Celoni – Portbou
- Desdoblament Arenys – Blanes
- Desdoblament Vic – Ripoll
- Variant de Figueres

FASE 2:

- By – pass de mercaderies de Girona
- Perllongament Blanes – Lloret
- Ampliació del corredor Mollet - Maçanet

El Pla Director de Mobilitat de les Comarques Gironines

El pdM de les comarques gironines té per objecte planificar la mobilitat del seu àmbit territorial tenint present tots els modes de transport, les persones i les mercaderies, així com el foment dels desplaçaments dels modes no motoritzats, d'acord amb els articles 2 i 3 de la Llei 9/2003 de 13 de juny, de la Mobilitat.

Aquest document fixa els següents objectius, els quals han estat derivats dels objectius genèrics que es marquen a les Directrius Generals de Mobilitat de Catalunya:

- El foment de l'ús del transport públic, amb una millora de la qualitat, la fiabilitat, la seguretat, la informació, la intermodalitat i l'abast.
- Millorar la distribució urbana de mercaderies i fer-la més sostenible
- Garantir l'eficiència i la logística del servei de transport de mercaderies
- Potenciar el transport ferroviari en relació a d'altres alternatives menys sostenibles
- Racionalitzar l'ús del vehicle privat en els desplaçaments urbans i metropolitans
- Millorar la seguretat viària
- Augmentar la seguretat i la comoditat dels vianants i ciclistes
- Promoure entre la ciutadania un canvi de cultura vers la mobilitat sostenible i segura
- Reduir l'impacte associat a la mobilitat i millorar la qualitat de vida dels ciutadans
- Establir una xarxa viària segura i ben connectada, amb respecte al medi ambient
- Potenciar les activitats i l'accessibilitat als aeroports
- Millorar les infraestructures i la qualitat dels serveis portuaris
- Coordinar la planificació urbanística amb la mobilitat
- Millorar la mobilitat a les àrees allunyades dels àmbits urbans
- Aprofundir en el coneixement sobre la mobilitat a Catalunya
- Assegurar la participació pública i la gestió participativa en la mobilitat

L'estudi de les conclusions que es deriven de la diagnosi realitzada en aquest document, mostra la feblesa del model actual, i per tant, es realitza la proposta d'actuacions encaminades a reconduir aquesta situació. Es fixen 9 eixos d'actuació, els quals contenen un total de 125 propostes concretes, les quals tenen com a base aconseguir un model de mobilitat fonamentat en els següents principis:

- Mobilitat flexible que s'adapti als diferents escenaris temporals
- Mobilitat capil·lar que faciliti l'accessibilitat a tot el territori en tots els mitjans de transport i que parteixi del reconeixement de la diversitat del territori
- Foment d'una mobilitat sostenible a les ciutats
- Mobilitat multimodal
- Mobilitat que sustenti i acompanyi el progrés social i econòmic
- Mobilitat que doni resposta a les necessitats de mobilitat de totes les persones
- Mobilitat participativa, amb el foment d'una ciutadania més responsable

El pacte nacional per les infraestructures

Malgrat que no es tracta d'un pla sectorial pròpiament dit, sí que val la pena fer un esment d'aquest Pacte pel fet que té una incidència important sobre la programació de les actuacions previstes en diferents plans sectorials.

El Pacte Nacional per a les Infraestructures pretén ser un gran acord polític i social, que vol consensuar aquelles grans actuacions que necessita el país per tal de mantenir i incrementar la competitivitat de l'economia catalana amb un desenvolupament sostenible i millorar la cohesió social. El Pacte, actualment en fase de consulta, incorporarà les xarxes dels cicles de l'aigua i dels residus, de l'energia, de les telecomunicacions, de la mobilitat de les persones i les mercaderies, i dels regadius. El document separa els projectes en dues fases: la primera és fins al 2015 i la segona, fins al 2020, tot i que molts dels projectes que s'hi plantegen ja estan en fase d'execució o de redacció de projectes.

Els projectes que actualment preveu el pacte amb incidència sobre l'àmbit de les comarques gironines són els següents:

Primera Fase (2008-2015)

- Crear rodalies de Blanes a Figueres
- Tramvia entre Flaçà i l'aeroport
- Ramal de mercaderies de Girona

- Desdoblament de l'eix transversal
- Desdoblament de la C-17 de Vic a Ripoll
- Desdoblament de la C-31 de Platja d'Aro a Palamós
- Desdoblament de la C-66 de Banyoles a Besalú
- Desdoblament de la C-66 de Palafrugell a Medinyà, 1a fase
- Allargar l'autopista C-32 fins a Lloret
- Condicionament de la C-31 de Torroella de Fluvià a la Tallada
- Variant de Torroella de Montgrí
- A càrrec de l'Estat
- Desdoblament de l'N-II de Tordera a Maçanet
- Desdoblament de l'N-II de Girona a França
- Túnel de Toses
- N-152 de Puigcerdà a França
- Variant de Ribes de Freser
- Desdoblament de l'N-260 de Besalú a Figueres
- Desdoblament de l'N-260 de Figueres a Llançà
- Milliores a la línia de tren de Barcelona a Puigcerdà
- Variant de Figueres
- Connexió ferroviària al Logis Empordà, a Vilamalla
- TAV i estacions
- Aeroport de Girona
- Regadius del Baix Ter
- Regadius de la Muga

Segona Fase (2015-2020)

- Autovia de la C-35 de Sant Celoni a Maçanet
- Desdoblament de la C-65 entre Llagostera i Girona
- Desdoblament de la C-66 de Palafrugell a Medinyà, 2a fase
- Condicionament de la C-26 entre Berga i Ripoll
- Variant de Verges
- Condicionament de la C-63 entre Maçanet i la Vall d'en Bas, amb variants a Riudarenes, Santa Coloma, Sils, Anglès, Amer, les Planes i Sant Feliu de Pallerols
- Condicionament de la GIV-5128 de Navata a Vilamalla
- Eix transversal ferroviari
- Tren entre l'aeroport i Flaçà, 2a fase
- Regadius de la Muga, 2a fase

Pla d'espais d'interès natural (PEIN)

El Pla d'espais d'interès natural, d'ara en endavant PEIN, té els seus orígens en la determinació legal que fa el capítol III (arts. 15 al 20) de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals, del Parlament de Catalunya. Dins del sistema jurídic que estableix aquesta llei essencial per a la protecció del medi natural al nostre país, la xarxa d'àrees protegides del PEIN esdevé una peça fonamental.

La Llei pren en consideració la globalitat de la natura a Catalunya i, agafant el territori com un tot, es decideix fer una reserva d'una part significativa, la qual s'exclou de la possibilitat de grans transformacions, sens perjudici d'aquelles altres normes protectores que la pròpia Llei estableix.

El PEIN és un instrument de planificació territorial, amb categoria de pla territorial sectorial. Això significa que el seu abast comprèn tot el territori de Catalunya i que les seves disposicions normatives són d'obligatori compliment per a les administracions públiques de la mateixa manera que per als particulars. En el context de la planificació territorial del país, el PEIN s'incardina amb el Pla territorial general de Catalunya, del qual esdevé un instrument de desplegament, de manera que les seves determinacions tenen caràcter vinculant per a tots els altres instruments de planificació física.

Els objectius fonamentals que la Llei encomana al PEIN són dos. D'una banda, ha d'establir una xarxa d'espais naturals que sigui congruent, prou àmplia i suficientment representativa de la riquesa paisatgística i la diversitat biològica dels sistemes naturals del nostre país.

D'altra banda, el segon objectiu fonamental assignat al Pla consisteix en la delimitació i l'establiment de les mesures necessàries per a la protecció bàsica d'aquests espais naturals.

El PEIN defineix i delimita una xarxa de 145 espais naturals (vegeu-ne el mapa) representatius de l'amplia varietat d'ambients i formacions que es troben a Catalunya. La superfície global acumulada d'aquests espais equival aproximadament al 21% del nostre territori.

El PEIN estableix en la seva normativa el règim urbanístic que serà d'aplicació amb caràcter general en els espais delimitats. D'aquesta manera, es determina que dintre dels espais PEIN regeix necessàriament el règim urbanístic de sòl no urbanitzable d'acord amb el que disposa la legislació urbanística vigent a Catalunya.

No obstant això, amb la tramitació prèvia d'un procediment especial, també es poden autoritzar edificacions o instal·lacions d'utilitat pública o interès social que necessàriament hagin d'anar emplaçades en el medi rural, i també edificis d'habitatges familiars quan no hi hagi la possibilitat de formació d'un nucli de població. Aquest règim general pot ser objecte de restriccions addicionals segons els requeriments de protecció de cada espai del PEIN o per altres motius.

Pla especial del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà

L'objectiu del nou Pla és preservar i restaurar, quan escaigui, els sistemes naturals terrestres i marins de l'espai protegit, els valors hidrològics, geològics, botànics, faunístics i ecològics i els elements d'interès cultural que conté, i la integritat del seu paisatge. Es pretén establir les directrius i les normes generals d'ordenació pel que fa als usos i les activitats humanes que es localitzen a l'espai perquè puguin desenvolupar-se de manera compatible amb l'objectiu anterior. Així, s'estableix l'estructura general d'ordenació de l'espai protegit, establint la seva delimitació definitiva, i es programen les actuacions necessàries que han de ser assumides per l'Administració per implantar-la.

Xarxa Natura 2000

Natura 2000 és una xarxa europea d'espais naturals que té per objectiu fer compatible la protecció de les espècies i els hàbitats naturals i seminaturals amb l'activitat humana que s'hi desenvolupa. D'aquesta manera, la Unió Europea ha establert un marc legal que garanteix la protecció del patrimoni natural i, a més, s'ha compromès a salvaguardar-lo mitjançant la integració a Natura 2000 d'una mostra dels hàbitats i les espècies que millor el representen.

La Generalitat va aprovar la seva proposta de d'espais per a formar part de la xarxa Natura 2000 mitjançant l'acord de Govern GOV/112/2006, de 5 de setembre, pel qual es designen zones d'especial protecció per a les aus (ZEPA) i s'aprova la proposta de llocs d'importància comunitària (LIC), en aplicació de la Directiva 92/43/CE o d'Hàbitats.

El Pla anirà incorporant, a base d'introduir-hi els ajustaments necessaris, les determinacions que tinguin transcendència per a l'ordenació del territori dels plans sectorials que s'aprovin. Si les previsions en matèria ambiental que estableixin futurs plans sectorials haguessin de motivar una reconsideració de les hipòtesis d'evolució econòmica i demogràfica del Pla, es procedirà a introduir les correccions i ajustaments necessaris en les seves determinacions per tal de recuperar la coherència propositiva entre totes les variables que intervenen en el desenvolupament sostenible del territori.

En el seguiment del Pla s'incorporaran les determinacions del planejament sectorial que tinguin incidència en el territori, sobretot el planejament relatiu al cicle de l'aigua, a la producció i distribució d'energia i a la neutralització de residus, ja sigui per recollir les previsions de sòl necessàries al

respecte o per esmenar, si s'escau, supòsits de desenvolupament que no s'ajustin al marc ambiental definit per aquests plans.

També s'incorporaran les previsions d'implantació de nous equipaments d'abast supramunicipal que es facin en els plans sectorials que elaborin els departaments corresponents, com també les determinacions relatives al paisatge que s'aprovin mitjançant els instruments que prevegi la legislació sobre paisatge.

Pla marc de mitigació del canvi climàtic a Catalunya 2008-2012

L'objectiu del Pla marc de mitigació del canvi climàtic a Catalunya 2008-2012 és contribuir en la part proporcional al compliment del compromís del Protocol de Kyoto a l'Estat espanyol, però a la vegada està preparat per incorporar els acords que s'estan negociant a Europa per a la reducció dels gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) per al període 2013-2020.

L'objectiu de l'Estat espanyol és establir les emissions anomenades difuses (les no cobertes per la Directiva de comerç de drets d'emissions), que corresponen al transport, l'agricultura, el sector domèstic, de serveis i la indústria no inclosa en la Directiva, els residus i els dissolvents, en un increment no superior al 37% respecte a l'any base. Aquesta xifra prové del 15% acordat segons el compromís de Kyoto, el 2% a compensar pel creixement d'embornals i el 20% de drets d'emissió que l'Estat comprarà per compensar l'excés d'emissions difuses a través dels mecanismes de flexibilitat.

Catalunya té un gran espai competencial per mitigar les emissions de GEH en els sectors difusos. Per això s'ha marcat l'objectiu de no superar les emissions dels sectors difusos el 37% d'increment respecte l'any base. En valors absoluts, aquesta xifra s'estima en 36,55 milions de tones de CO₂ equivalent. Segons les projeccions de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic, del Departament de Medi Ambient i Habitatge, basades en la taxa de creixement històrica de les emissions difuses a Catalunya, la incorporació de noves polítiques els últims anys i els canvis de comportament més favorable, així com en el creixement demogràfic i econòmic, es considera que per establir les emissions difuses a Catalunya caldrà aplicar accions que redueixin i evitin els increments d'emissions per un total de 5,33 milions de tones de CO₂ equivalent anuals durant el període 2008-2012.

El Pla marc català de mitigació del canvi climàtic quantifica els esforços a fer per cada sector i identifica les accions que cal dur a terme per a la mitigació de les seves emissions. Els esforços de reducció es concreten en:

- Sector agrícola: 0,259 Mt CO₂ eq/any
- Construcció i ús d'habitatges: 0,447 Mt CO₂ eq/any
- Sector dels serveis: 0,314 Mt CO₂ eq/any
- Indústria no sotmesa a la Directiva: 1,159 Mt CO₂ eq/any
- Prevenció i tractament de residus 0,325 Mt CO₂ eq/any
- Transport i mobilitat: 1,86 Mt CO₂ eq/any
- *Domestic Offset Projects* (mecanisme dissenyat per estimular econòmicament la reducció interna de les emissions de GEH dels sectors no coberts per la Directiva de comerç de drets d'emissions): 0,966 Mt CO₂ eq/any

El desplegament d'aquest Pla es durà a terme a través de dos programes d'actuacions específiques per als períodes 2008-2010 i 2011-2012, que concretaran les accions a desplegar, detallant el departament responsable, el pressupost, el termini d'execució i la previsió de reducció d'emissions.

1.4.3 Relació amb el planejament urbanístic

El Pla territorial parcial de les Comarques Gironines té una posició jeràrquica superior al **planejament urbanístic** municipal o supramunicipal al qual dóna normes d'aplicació directa, directrius que aquest haurà de desenvolupar i concretar obligadament i recomanacions. D'aquesta manera, el planejament territorial coordina i harmonitza a una escala superior els diversos plans urbanístics que es puguin formular en el seu territori.

Cal recordar que dintre del planejament urbanístic (jeràrquicament per sobre dels POUM) també s'hi inclouen els plans directors urbanístics. Aquest tipus de plans, en la seva versió d'instrument de planificació global (en el sentit que determinen estratègies concretes per a un àmbit territorial determinat, tant pel sistema d'assentament, com el d'espais oberts i el d'infraestructures de mobilitat) també han tingut un notable desenvolupament en l'àmbit de les comarques gironines de manera que actualment en trobem diversos i en diferents estats de tramitació. Amb això, el Pla Territorial Parcial de les Comarques Gironines incorporarà els aspectes d'interès a escala del Pla Territorial contemplats als informes emesos per la Subdirecció general durant els processos d'avaluació ambiental dels PDUs de l'àmbit.

Es resumeixen a continuació els Plans Directors Urbanístics de l'àmbit de les comarques gironines, així com les principals propostes que plantegen:

Pla Director urbanístic del sistema urbà de Figueres (aprobat inicialment)

L'àmbit de planejament del Pla director urbanístic del Pla Director del Sistema Urbà de Figueres, comprèn els 16 municipis del Sistema Urbà de Figueres, definit pel Pla Director territorial de l'Empordà, i defineix una sèrie d'estratègies en relació als assentaments urbans, als espais lliures, a les infraestructures de comunicació i transport i en relació al paisatge i el patrimoni.

Propostes relacionades amb els assentaments urbans:

- Desclassificar sectors actualment urbanitzables i passar-los a sòl no urbanitzable
- Modificació en la delimitació i l'ordenació d'altres sectors
- Creació de nous sectors de sòl no urbanitzable

Propostes relacionades amb els espais lliures:

- Evitar la formació i dispersió de nous assentaments i mantenir la compacitat dels existents
- Evitar la creació de noves àrees especialitzades
- Situar els nous sòls residencials i industrials en continuïtat amb els existents i reduir els àmbits dels existents que resultin inadequats per les característiques ambientals
- Reduir al màxim les franges pel pas d'infraestructures
- Ajust i ampliació de sòl de protecció especial del PDTE, definició de nou sòl de protecció especial de protecció hidrològica, així com de nou sòl de protecció especial pel seu valor natural.

Propostes relacionades amb les infraestructures de comunicació i transport:

- Evitar la dispersió de traçats i l'afectació excessiva d'àrees alterades per aquestes infraestructures
- Adequar la localització de noves infraestructures a la realitat paisatgística existent
- Impulsar un pla integral de millora de la xarxa de camins rurals

Propostes relacionades amb el paisatge i el patrimoni:

- Mantenir el sistema d'explotació agrícola i ramadera de l'Alt Empordà i els seus elements característics
- Incorporar en la normativa dels POUM dels municipis propostes de previsió de l'impacte paisatgístic i integració de les noves actuacions
- Delimitació de les àrees de sòl no urbanitzable amb possibilitat de desenvolupar activitats extractives, per tal d'evitar la dispersió d'aquestes en el territori
- Incorporar representacions infogràfiques en el desenvolupament de nous assentaments; així com concentrar aquests assentaments, evitant instal·lacions aïllades, especialment de tipus industrial

Pla Director urbanístic del sistema urbà de Girona (aprovat inicialment)

El Pla Director Urbanístic del Sistema Urbà de Girona representa una peça fonamental que ordena els sistemes bàsics que afecten els catorze municipis que constitueixen l'àmbit. Aquesta àrea és un dels territoris de major dinamisme i expectatives del país. L'àrea és ara ja un territori de notable complexitat, tant urbanísticament com econòmica i social, amb importants fluxos creuats entre municipis, relacions jeràrquiques i complementarietats.

Es defineixen una sèrie d'estratègies en relació als assentaments urbans, als espais lliures, i a les infraestructures de comunicació i transport:

Propostes relacionades amb els assentaments urbans:

- Creixement en els assentaments urbans existents previstos en densitats mitjanes, seguint el criteri de contigüitat amb els teixits urbans existents, amb una mescla de residència i activitat econòmica, que contribueixi a minimitzar la mobilitat obligada, i buscant la integració amb l'entorn i paisatge circumdant.
- Delimitació de noves àrees per a desenvolupaments industrials o en general d'activitats econòmiques per absorbir la demanda que per aquestes activitats es produirà en els propers anys

Propostes relacionades amb els espais lliures:

- Regulació normativa de les condicions per a la preservació dels valors naturals i del paisatge de tot el territori
- Complementació dels espais oberts de protecció especial amb espais de protecció territorial, els quals tenen paper territorial important pel manteniment de la identitat geogràfica del territori (evitant els continus urbans), per la connectivitat ecològica entre les diferents àrees o espais protegits, i pel manteniment de la qualitat mediambiental i paisatgística del sistema

Propostes relacionades amb les infraestructures:

- Facilitar els enllaços territorials del sistema urbà, i ordenar la continuïtat dels eixos viaris que travessen el sistema en aquest punt de confluència estret i fortament ocupat a on està situat el sistema urbà de Girona.

Pla Director urbanístic del Pla de l'Estany (aprovat definitivament)

L'àmbit de planejament del Pla director urbanístic del Pla de l'Estany comprèn els onze municipis de la comarca, i marca quatre estratègies generals, resumides en els següents propòsits:

- **Urbanístics:** El Pla Director vol permetre la definició d'un model supramunicipal que permeti i potenciï l'encaix i la funcionalitat comarcal del creixement urbà de la conurbació central del Pla de l'Estany i de l'entorn de l'eix de la C-66, així com l'estructura dels nuclis dispersos i els nuclis urbans de la vall del Fluvià, i de les seves eventuais extensions, a partir dels condicionants de la matriu biofísica.
- **Paisatgístics:** El Pla Director vol preservar la qualitat i la funcionalitat de l'espai lliure, no com a "espai buit" sinó com a "espai ple d'espai", és a dir espai ple de valor, amb el poblament i patrimoni dispers que caracteritza l'estructura territorial del Pla de l'Estany.
- **Ambientals:** El Pla Director vol consolidar la connectivitat entre els espais naturals protegits de Rocacorba i l'Estany de Banyoles, i permetre el manteniment de la funcionalitat de la matriu biofísica i la qualitat ambiental del conjunt de la comarca.
- **Econòmics:** El Pla Director vol preveure les determinacions espacials necessàries per a la gestió del sòl i el paisatge com a valors patrimonials, ambientals i de mercat duradors, així com preveure les actuacions necessàries per afavorir el manteniment de la diversificació econòmica que caracteritza la comarca.

Aquests plans directores urbanístics (sistemes urbans de Figueres i Girona, i el Pla de l'Estany), promoguts des de la secretaria de planificació territorial del DPTOP, en certa manera, també s'han d'entendre com un avanç de les determinacions que hauria de tenir el Pla territorial parcial (el qual, de nou, en principi incorporarà directament les seves propostes i en realitzarà les adequacions i ajustament que calguin).

Així mateix, hi ha tot un seguit d'altres plans directores urbanístics amb un contingut temàtic molt més específic però que també afecten a diferents parts de l'àmbit de les comarques gironines. Es tracta de:

Pla Director urbanístic de la serra de Rodes

Aquest Pla director té com a contingut principal la preservació i consolidació de l'estructura dels espais oberts i del paisatge del seu àmbit: es tracta del Parc natural de la Serra de Rodes i cap de Creus, al nord (juntament amb el massís de l'Albera), i el Parc natural dels aiguamolls de l'Empordà, al sud de la Serra de Rodes. Aquesta estructura es caracteritza per la presència dels parcs naturals que delimiten al nord i al sud la faixa de terrenys on se situen la totalitat dels nuclis urbans, urbanitzacions i usos i activitats sobre el territori.

L'àmbit del PDU està constituït pels municipis de Garriguella, Palau-saverdera, Pau, Pedret i Marzà, Vilajuïga i Roses.

Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner I i II

El Pla Director Urbanístic del Sistema Costaner (PDUSC) és un instrument de planejament urbanístic supramunicipal, elaborat per la Generalitat de Catalunya d'acord amb la legislació urbanística catalana. El Pla vol ser un instrument adequat per ordenar el sistema costaner de Catalunya des dels principis que inspiren el desenvolupament urbanístic sostenible i la defensa de l'interès general, únic legitimador del canvi de l'ús del sòl.

La garantia de l'ordre territorial pretès es fonamenta a partir del reconeixement de la naturalesa supramunicipal de les dinàmiques que en ell es manifesten i en una actuació basada en els principis de sostenibilitat, funcionalitat i solidaritat.

El reconeixement i articulació del territori català, en general, i del sistema costaner, en particular, com una realitat integrada s'ha de caracteritzar per ser:

- Ambientalment sostenible.
- Funcionalment eficient i econòmicament competitiu.
- Socialment cohesionat.

Per tal d'aconseguir tres objectius bàsics en un nou marc de la gestió territorial:

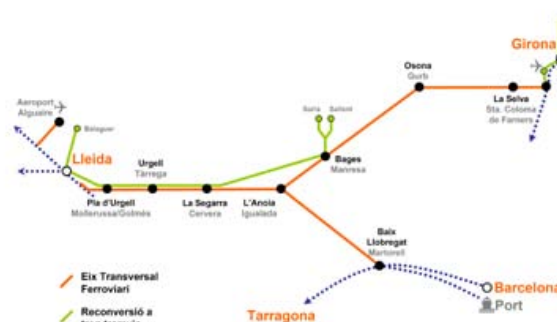
- Compacitat, enfront la dispersió que genera insostenibilitat.
- Complexitat, enfront a l'especialització que genera disfuncions i deseconomies.
- Cohesió social, enfront a la segregació que genera insolidaritat i marginació.

L'aposta cabdal del Pla director urbanístic del sistema costaner és la preservació dels sòls que encara no han sofert un procés de transformació urbanística significatiu, és a dir, dels sòls no urbanitzables i dels urbanitzables no delimitats, així classificats pels Plans generals municipals, i situats dins de l'àmbit del Pla director, és a dir, en la franja de 500 m d'amplada aplicada en projecció horitzontal, terra endins, des de l'atermenament del domini públic marítimoterrestre, en tot el litoral de Catalunya, més els àmbits exteriors a l'esmentada franja inclosos en els àmbits propositius de regulació del sòl costaner que la sobrepassen. El Pla Director inclou també 44 sectors de sòl urbanitzable delimitat que encara no disposen de pla parcial aprovat, situats de forma total o parcial dins de l'esmentada franja de 500 m.

Pla Director urbanístic per a la concreció i delimitació de les reserves de sòl per a l'establiment de l'Eix Transversal Ferroviari

Aprovat definitivament en data 09/01/2010, delimita les reserves de sòl per a la previsió d'aquesta nova infraestructura ferroviària d'alta velocitat destinada tant al transport de passatgers com de mercaderies, que connectarà per l'interior les ciutats de Lleida i Girona. El nou eix serà d'ample internacional i dissenyat per a trens de viatgers a fins a 250 km/h i de mercaderies fins a 120 km/h. Es preveu crear 8 noves estacions de passatgers i diverses terminals de càrrega. En total, tindrà 10 estacions, comptant les de Lleida – Pirineus i Girona, ja existents. Es preveu que un 52,5% de la futura línia sigui en túnel i un 9% en viaducte

Figura 1.2 Traçat ETF

Font: Generalitat de Catalunya

Pel que fa a l'àmbit de les Comarques Gironines, aquest document afecta només a la comarca del Gironès i La Selva, concretant-se en dues propostes:

- **A l'aeroport de Girona:** s'hi preveu també una estació de viatgers, a la qual hi podran accedir també els trens de la línia d'alta velocitat Barcelona – França.

- **Variant de Girona per a mercaderies:** s'ha optat per completar l'ETF amb una variant completa de Girona per als trens de mercaderies, ja que es considera que, a mitjà termini, quan s'incrementin els fluxos, serà convenient evitar el pas de nombrosos trens de mercaderies per dins de l'estació de viatgers de Girona
- **A la comarca de La Selva es preveu una estació comarcal:** Aquesta estació es localitzarà al terme municipal de Santa Coloma de Farners, amb voluntat de donar servei a tot l'àmbit comarcal

Pla Director urbanístic de les colònies del Ter i del Freser

El pla abasta una franja de territori d'uns 240 km² que inclou els 120 km de distància entre els extrems dels rius Ter, Ritort i Freser, des de Ribes de Freser i Camprodon fins al pantà de Sau, i una secció de la vall amb una amplada d'uns 2 km entre els altiplans laterals. En aquesta zona hi ha 30 colònies, fàbriques de riu i altres elements patrimonials (castells, ermites, patrimoni hidràulic, etc).

Els objectius del pla són consolidar les colònies de l'Alt Ter i del Ter Mig com a barris d'un sistema urbà interrelacionat, preservar el valor patrimonial de les valls fluvials i meandres del Ter, complementar la planificació municipal des d'una perspectiva supramunicipal, preservar les valls fluvials i meandres del Ter i el seu entorn mediambiental, garantir la participació i el consens en el marc del Pla i dinamitzar econòmicament i socialment la zona.

El municipis de les Comarques Gironines integrats al pla director són Vilallonga de Ter, Llanars, Camprodon, Sant Pau de Segúries, Sant Joan de les Abadesses, Ripoll, Campdevànol i Ribes de Freser.

Pla Director urbanístic de les Àrees residencials estratègiques (AREs)

Te per finalitat la ordenació i delimitació de les àrees residencials estratègiques definides pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques en l'àmbit de planejament de les comarques Gironines.

Són àrees residencials estratègiques aquelles actuacions d'interès supramunicipal promogudes per l'Administració de la Generalitat amb la finalitat de subvenir els dèficits de sòl d'ús residencial, per fer efectiu el dret de la ciutadania a un habitatge digne i adequat, mitjançant plans directores urbanístics que comporten l'ordenació i la transformació de les àrees delimitades, i, si s'escau, la modificació de la classificació urbanística del sòl o de les condicions de desenvolupament previstes pel planejament vigent.

Així doncs, dins l'àmbit de les Comarques Gironines actualment es defineixen una dotzena d'àrees residencials estratègiques distribuïdes en els municipis de Figueres, Girona, Olot, Palafrugell, Palamós, Ripoll, Roses, Sant Feliu de Guíxols, Torroella de Montgrí, que sumen uns 6.000 habitatges en total.

2. OBJECTE I CONTEXT DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

2. OBJECTE I CONTEXT DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

- 2.1.Necessitat de l'avaluació ambiental
- 2.2.Abast de l'informe de sostenibilitat ambiental
- 2.3.Compatibilitat dels instruments d'avaluació ambiental

2 OBJECTE I ABAST DE L'INFORME DE SOSTENIBILITAT AMBIENTAL

El present informe de sostenibilitat ambiental acompanya el Pla territorial parcial de les Comarques Gironines, promogut pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya. L'objectiu principal d'aquest informe és facilitar que el projecte de Pla territorial pugui ser considerat i analitzat des de l'òptica del medi ambient per les autoritats ambientals, els agents socioeconòmics, la gent del territori i qualsevol persona o entitat interessada.

2.1 Necessitat de l'avaluació ambiental

La Llei 6/2009, de 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes -la qual, alhora s'ajusta a la Directiva 2001/42/CE, del Parlament Europeu i del Consell de 27-06-2001, relativa a l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes sobre el medi ambient; i a la Llei de l'Estat 9/2006, de 28 d'abril, l'avaluació dels efectes de determinats plans i programes sobre el medi ambient-, estableix en el seu article 5 que, S'hauran de sotmetre a avaluació ambiental els plans i programes relacionats en l'Annex 1 de la mateixa llei. En aquest Annex 1, en l'apartat 1.b, apareixen explícitament els plans territorials parcials com a plans sotmesos a avaluació ambiental.

Igualment, en l'article 6.1 de la mateixa Llei, es determina que resten sotmesos a avaluació ambiental els plans i programes que poden tenir efectes significatius sobre el medi ambient i si són exigits per una disposició legal o reglamentària o per acord de Govern, comés el cas dels plans territorials parcials, que es deriven de la Llei 23/83 de política territorial. En el punt 2 de l'esmentat article, s'especifica així mateix, que es considerarà que tenen efectes significatius sobre el medi ambient, entre d'altres, els instruments de planejament territorial.

En virtut d'això, caldrà per tant que el Pla territorial de les Comarques Gironines es sotmeti a avaluació ambiental i que aquesta es realitzi d'acord amb el procediment fixat en el Capítol IV de la Llei 6/2009.

2.2 Abast de l'informe de sostenibilitat ambiental

L'informe de Sostenibilitat Ambiental (d'ara en endavant, ISA) es formula en el marc de la Llei 6/2009, de 28 d'abril, d'avaluació ambiental de plans i programes. Aquest informe, constitueix una ressenya dels treballs d'integració ambiental efectuats per l'equip redactor del Pla territorial parcial durant el procés d'elaboració del mateix. El document, dóna fe dels objectius ambientals que l'equip redactor es planteja, de les anàlisis ambientals efectuades i dels resultats finals obtinguts.

D'acord amb la legislació vigent³, prèviament a l'aprovació inicial del Pla, cal trametre a l'òrgan ambiental un informe de sostenibilitat ambiental preliminar, el qual té els següents continguts:

- a) Es fa una síntesi dels objectius del pla i del contingut del projecte de Pla territorial parcial per facilitar la seva lectura ambiental, alhora que és fa una relació amb altres plans i programes existents per tal d'analitzar la consonància del Pla amb la resta de plans i programes.
- b) S'identifiquen els aspectes ambientalment rellevants dins l'àmbit territorial de les Comarques Gironines i les dinàmiques o tendències més preocupants que tenen lloc.
- c) Es recullen les obligacions jurídiques en matèria de medi ambient i els objectius ambientals exigibles a aquest projecte de Pla territorial en concret.

³ Aquest Informe de Sostenibilitat Ambiental haurà de tenir els continguts especificats a l'Annex II de la Llei 6/2009, d'acord amb l'article 21 de la mateixa.

- d) Es descriuen i avaluen les alternatives de models que el Pla podria desenvolupar i la seva relació amb els objectius ambientals aplicats.

A partir d'aquest ISA preliminar i del document de referència que, en resposta a aquell emetrà l'òrgan ambiental, es complementa aquest informe donant lloc a l'Informe de Sostenibilitat Ambiental pròpiament dit, el qual amplia els continguts de l'ISA preliminar amb els següents:

- e) Es fa una descripció sintètica del Pla d'acord amb l'alternativa d'ordenació adoptada, per tal de senyalar les seves repercussions ambientals.
- f) Es descriuen i avaluen els impactes ambientals més significatius de l'alternativa escollida, el grau de compliment dels objectius ambientals fixats d'inici i la incidència ambiental, positiva i negativa, de les propostes del projecte de Pla.
- g) S'avalua globalment el Pla tot justificant el compliment dels objectius ambientals establerts, tot duent a terme una visió integrada de les repercussions ambientals del pla tant positives com negatives.
- h) Finalment es proposen un seguit de mesures de seguiment i supervisió amb l'objectiu de dur a terme el seguiment de l'evolució del territori sota la vigència del Pla.

Tal i com determina l'article 17 de la Llei 6/2009, sobre el inici del procediment d'avaluació ambiental de plans i programes, *el promotor del pla que ha de ser objecte d'avaluació ambiental d'acord amb el que disposa la Llei 6/2009 ha de trametre a l'òrgan ambiental un informe de sostenibilitat ambiental preliminar amb la informació suficient sobre els aspectes que s'indiquen a l'apartat 1 i que es corresponen als punts a), b), c) i d) esmentats anteriorment (del capítol 1 al capítol 5).*

Alhora, cal destacar que, seguint les indicacions de la Llei 9/2006⁴, no s'ha realitzat una diagnosi extensa i dilatada de tots els vectors ambientals del territori, sinó que s'ha concentrat l'anàlisi en els realment significatius, aquells que són de valor en el territori àmbit de planejament, i els que són vulnerables o susceptibles de ser-ho com a conseqüència de les propostes del planejament territorial.

De la mateixa manera, tal i com s'especifica a l'article 21 de la Llei 6/2009 (punt 2 e)) l'informe de sostenibilitat ambiental ha de contenir la informació pertinent per tal de dur a terme l'avaluació ambiental a nivell de Pla territorial parcial, centrant-se en els aspectes que són competència d'aquest nivell de planejament -el sistema d'espais oberts, el sistema d'assentaments urbans i el sistema d'infraestructures de mobilitat- i amb l'objectiu d'evitar-ne la repetició.

2.3 Compatibilitat dels instruments d'avaluació ambiental

Cal tenir en compte que, tal i com determina el punt 3 de l'article 14 de la Llei 6/2009, d'avaluació ambiental de plans i programes, donat que en l'àmbit del Pla territorial parcial es dona la concurrència entre diversos plans de diferents nivells jeràrquics, ja avaluats ambientalment (o en tramitació), caldrà prendre les mesures necessàries per tal d'evitar duplicitats en les avaluacions ambientals i en els continguts de les mateixes.

En aquest sentit, cal recordar el que ja s'ha comentat en apartats anteriors. En l'àmbit del Pla territorial parcial s'hi dona la concurrència de diferents instruments de planificació territorial i urbanística que, tot i situar-se jeràrquicament per sota del Pla territorial parcial, en constitueixen avanços dels continguts i les determinacions d'aquest i en les seves corresponents tramitacions ja han estat sotmesos a avaluació ambiental o ho estan essent en l'actualitat.

Es detalla a continuació la fase en la que es troba cadascun dels plans inclosos en l'àmbit del PTP de les Comarques Gironines, així com una relació dels documents en relació a l'avaluació ambiental que s'han consultat en cada cas per a la redacció d'aquest ISA:

Taula 2.1 Plans directors inclosos a l'àmbit del PTP de les Comarques Gironines

Tipus de Pla	Àmbit	Estat	Documents d'AA consultats
Pla director territorial	Alt Empordà Baix Empordà	Aprovat definitivament el 3 d'octubre de 2006	Document de referència Document d'abast Memòria Ambiental
	Garrotxa	Aprovat definitivament el 16 de setembre del 2008	Document de referència Document de síntesi Informe al·legacions Memòria Ambiental Resolució Memòria Ambiental
Pla director urbanístic	Sistema Urbà de Figueres	Aprovat inicialment el 23 de juliol del 2008	Document de referència Informe sobre l'aprovació inicial
	Sistema Urbà de Girona	Aprovat inicialment el 10 de desembre del 2008	Document de referència Informe sobre l'aprovació inicial
	Pla de l'Estany	Aprovat definitivament el 14 d'abril de 2010	Document de referència Informe sobre l'aprovació inicial

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació del DPTOP

Amb això, i amb l'objectiu d'evitar duplicitats d'avaluació ambiental, el present ISA s'ajusta a l'abast i l'escala del Pla territorial parcial i no torna a avaluar tots aquells aspectes que s'han avaluat prèviament als plans directors territorials i als plans directors urbanístics existents a l'àmbit de les Comarques Gironines. S'ha avaluat, per tant, la informació existent i s'han recollit les determinacions dels informes emesos per l'òrgan ambiental, administracions públiques afectades o públic interessat dels plans directors territorials de l'Empordà i la Garrotxa i dels plans directors urbanístics del Sistema Urbà de Girona, del Sistema Urbà de Figueres, i del Pla de l'Estany.

Tot i així, l'ISA del PTP de les Comarques Gironines, si que haurà d'avaluar en qualsevol cas el següent:

- Tots aquells aspectes que no haguessin estat suficientment avaluats en els plans directors ja aprovats o iniciats i, en qualsevol cas, aquells que es determinin específicament en el Document de referència, ja siguin derivades de l'obligat compliment de noves determinacions legals en matèria ambiental o bé, siguin conseqüència de les consultes o de la informació pública.
- Les implicacions d'aquelles determinacions que representin novetats o modificacions respecte les dels plans directors abans esmentats i que constitueixin modificacions substancials en les estratègies, les directrius i les propostes o la cronologia d'aquests, sempre que produeixin diferències apreciables en les característiques dels efectes previstos sobre el medi ambient.
- Les noves determinacions o modificació de les que contenien els plans directors anteriors que estableixin el marc per a l'autorització en el futur de nous projectes i activitats sotmesos a avaluació d'impacte ambiental.
- Qualsevol altra nova determinació o proposta no inclosa en els plans directors o que modifiqui les ja avaluades d'aquests plans i que pugui comportar repercussions sobre el medi ambient que no hagin estat avaluades anteriorment.

Així mateix, i d'acord amb allò que disposa la disposició transitòria 3a de la Llei 6/2009 en el seu punt 4, les infraestructures que formin part de plans sectorials que han estat objecte d'avaluació ambiental i que s'incorporin al PTP d les Comarques Gironines, només s'hauran de sotmetre de nou a avaluació ambiental pel que fa a:

- a. Els aspectes que no han estat objecte d'avaluació ambiental en la planificació sectorial.
- b. Els aspectes que no recullen íntegrament les determinacions de la resolució sobre la memòria ambiental del pla o programa sectorial.

3. DESCRIPCIÓ DELS ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS

3. DESCRIPCIÓ DELS ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS

- 3.1. Aspectes ambientalment rellevants
- 3.2. Principals debilitats i forteses

3 DESCRIPCIÓ DELS ASPECTES AMBIENTALMENT RELLEVANTS

La Llei 6/2009 sobre avaluació ambiental de plans i programes especifica, en l'annex III, que l'informe de sostenibilitat ambiental ha de contenir una descripció dels aspectes rellevants de la situació actual del medi ambient i també de la seva probable evolució en cas de no aplicar el pla o programa.

En el cas dels àmbits que ja han estat sotmesos a avaluació ambiental (o que estan en tràmit actualment), el present capítol dona resposta a aquest requeriment mitjançant una síntesi dels aspectes més rellevants destacats per cada un dels àmbits (Alt i Baix Empordà, Garrotxa, sistema urbà de Figueres, sistema urbà de Girona i Pla de l'Estany) en el marc dels seus corresponents informes de sostenibilitat ambiental i memòries ambientals. En alguns casos, aquests els aspectes ambientalment rellevants s'han ampliat a partir d'altres informacions disponibles i que s'ha considerat que en el cas del Pla territorial parcial de les Comarques Gironines haurien de ser tingudes en consideració.

Per als àmbits de la Selva i el Ripollès, els quals no disposen de cap instrument de planificació territorial que hagi estat objecte d'avaluació ambiental, els aspectes ambientalment rellevants s'han determinat a partir de l'anàlisi de la informació disponible i prestant especial atenció als factors sobre els que el Pla hi podrà tenir una major incidència: biodiversitat territorial, permeabilitat ecològica i patrimoni natural, ocupació i consum de sòl, l'impacte de les infraestructures de mobilitat sobre el territori, el cicle de l'aigua, i el paisatge.

Finalment, aquest capítol es complementa amb un apartat de síntesi de quins serien els aspectes ambientalment rellevants que caracteritzarien l'àmbit de les comarques gironines en el seu conjunt i dels quals se n'hauran de derivar, de manera específica els objectius ambientals del Pla territorial parcial. Val a dir que aquesta informació es pot complementar amb la diagnosi territorial que conté la memòria del Pla, destacant-se aquí només aquells aspectes que puguin ser més significatius des del punt de vista de la sostenibilitat ambiental.

3.1 Aspectes ambientalment rellevants

A continuació es sintetitzen els aspectes ambientals més significatius i que caracteritzarien els les diferents comarques que componen l'àmbit del Pla territorial parcial.

3.1.1 L'Alt i el Baix Empordà

Les comarques del Baix i Alt Empordà, pel seu emplaçament, són espais on es presenten pressions de caire divers, motivades per la presència d'infraestructures de comunicació de primer ordre, una marcada activitat turística, associada a una forta pressió urbanística; en un espai amb un patrimoni natural i cultural extens i de gran qualitat.

L'Alt Empordà engloba un 24 % de la superfície total de l'àmbit de les comarques gironines (1.342,43 km²), i concentra un 18% (135.413 hab. al 2008) de la població total d'aquest àmbit.

Pel que fa al Baix Empordà, presenta una superfície de 700,48 km² (13% del total de les comarques gironines); i una població de 130.738 hab. (2008), el que representa un 18% del total de l'àmbit.

S'ha de destacar per tant, que aquestes dues comarques representen el 36% de la població total del conjunt de les comarques gironines.

Es destaquen per a aquest àmbit els següents aspectes ambientalment rellevants, tenint present la importància que aquests poden tenir en l'àmbit total del PTP de les comarques gironines.

Els espais oberts de l'Empordà com a estructuradors del territori: els espais oberts esdevenen factors de contrapès a les dinàmiques urbanitzadores (tant d'infraestructures com d'assentaments urbans), pel que caldrà dotar de contingut aquests espais i preservar-los de manera específica.

L'Empordà és un territori amb una diversitat biològica i paisatgística remarcables: Les dues comarques presenten unitats morfològiques diverses: zones muntanyoses de diverses altituds, planes centrals i zones costaneres, fet que propicia una diversitat d'hàbitats i espècies important. Es destaquen 4 grans dominis paisatgístics: el cordó litoral, la plana al·luvial fèrtil, el paisatge de muntanya i el paisatge fluvial. Trobem en aquest àmbit la presència de 8 hàbitats d'interès comunitari (Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces, canyissars torbosos basòfils dominats per mansega, vegetació dels degotalls d'aigües carbonatades formadores de torbes calcàries, vernedes, alguers de posidònia, vegetació amfíbia mediterrània de basses temporals, lloredes i pradells rics en crassifolis, rupícoles, calcícoles i càrstics), així com la presència d'hàbitats amb una distribució rara o singular dins de Catalunya.

La coincidència d'espais muntanya i de plana (amb un extens sector d'aiguamolls) propicia una riquesa notable respecte a les espècies vegetals i animals.

L'Empordà és un indret important per la presència de zones humides: Aquest ecosistemes constitueixen espais molt rics i diversos biològicament, i en aquest àmbit es situen 57 de les 202 zones humides incloses en l'Inventari de zones humides de Catalunya.

Les planes al·luvials empordaneses són indrets amb molta fertilitat i un potencial agrícola important: En les dues comarques que conformen l'àmbit d'estudi, les planes al·luvials presenten una gran riquesa per a l'activitat agrícola.

Les superfícies incloses en alguna figura de protecció sectorial són notables: La seva situació com a comarques costaneres, implica que disposin d'una superfície important inclosa en el Pla director urbanístic del Sistema Costaner.

Quan als espais naturals protegits, trobem en aquest espai, 3 dels 12 Parcs Natural de Catalunya, el del Cap de Creus, el dels Aiguamolls de l'Empordà i el recentment creat del Parc Natural del Montgrí, les Illes Medes i el Baix Ter,, totes tres zones importants per la seva singularitat i la gran variabilitat biològica que presenten.

Pel que fa als espais PEIN, dels 145 espais PEIN de Catalunya, 15 estan completament o parcialment dins de l'àmbit de l'Alt i el Baix Empordà, i representen un 30,9% de la superfície de les dues comarques. Aquest volum d'espais protegits suposen un 37% del total dels espais protegits situats en l'àmbit de les comarques gironines. S'ha d'apuntar que **l'índex d'aïllament d'aquests espais és molt alt.**

Les infraestructures viàries fragmenten el territori i creen barreres importants: El pas per aquestes comarques d'importantes vies de comunicació, tant viàries (amb IMDs importants) com ferroviàries provoquen un marcat efecte barrera per a la connectivitat ecològica de l'àmbit. Aquest factor es dona principalment en la primera i segona línia de costa i a la plana central del Baix Empordà.

El potencial d'energia eòlica és significatiu en aquest àmbit: Les comarques de l'Alt i el Baix Empordà, per les seves condicions orogràfiques i climàtiques són especialment favorables per a la implantació de parcs eòlics. Les zones compatibles condicionades a Declaració d'Impacte Ambiental ocupen una superfície de 3.018,56 ha.

El sistema costaner es troba cada cop més pressionat: La forta pressió antròpica en aquest àmbit propicia que el sistema costaner presenti una marcada fragilitat, i un marcat aïllament respecte als ecosistemes interiors provocat pel continu urbà present en gran part de la costa. Aquest fet a perjudicat a més a les dinàmiques naturals de sedimentació.

Els usos i implantacions periurbans contribueixen a incrementar la sensació d'esquitxada al territori: Bàsicament relacionada amb usos turístics, l'aparició d'aquests usos disseminats pel territori ha estat important en l'àmbit de l'Alt i el Baix Empordà.

Disminució del sòl agrícola davant la pressió d'altres usos econòmicament més rentables: La situació del sòl agrícola en les planes, indrets també més aptes pel procés urbanitzador, propicia una forta pressió sobre els usos de tipus agrícola. El resultat és que a tocar de la costa i a la zona sud del Baix Empordà el sòl agrícola és pràcticament inexistent.

El paisatge rural i el patrimoni arquitectònic tradicional es va perdent i això té efectes negatius sobre el sector turístic: La intensificació de l'agricultura ha provocat la desaparició de paisatges de gran interès, amb la consegüent simplificació del paisatge agrari de la plana. La implantació de grans explotacions intensives ramaderes i l'expansió d'altres usos de caire urbà i industrial contribueix també a la desaparició d'aquests paisatges agrícoles i els seus elements arquitectònics han quedat diluïts entre els nous usos. En general, els canvis d'us del territori, estan propiciant la pèrdua de paisatge rural, que és un dels principals patrimonis d'ambdues comarques, amb l'efecte que això comporta per a la composició paisatgística de l'àmbit.

S'incrementa la superfície construïda i l'especialització dels teixits urbans: En el període comprès entre el 1987 i el 1997 s'ha produït un augment del 32,7% en la superfície construïda.

S'agreugen els problemes de qualitat de les aigües subterrànies: les característiques morfològiques dels aqüífers i les activitats antròpiques que es situen en aquestes zones provoquen una marcada vulnerabilitat d'aquests respecte a la contaminació. Concretament en aquest àmbit és important el nivell de risc de contaminació per nitrats provinents d'activitats agràries.

Algunes de les zones humides de l'àmbit no es troben sota cap figura de protecció: De les 57 zones humides de l'àmbit incloses a l'Inventari de zones humides de Catalunya, 27 no es troben sota cap figura de protecció. Aquest fet les fa vulnerables davant de la possibilitat de classificació com a urbanitzable del sòl que ocupen o de la implantació d'equipaments o serveis diversos.

El risc d'incendis forestals continua sent important: La superfície inclosa dins la categoria de risc molt alt ocupa un 8% del territori; la superfície amb risc alt representa el 35% del territori mentre que la categoria amb més superfície és la de risc baix, que ocupa un 50%. L'increment de la pressió sobre l'espai forestal ha incrementat aquest risc.

El sistema Urbà de Figueres

L'àmbit de planejament del Pla director urbanístic del Pla Director del Sistema Urbà de Figueres, comprèn els 16 municipis del Sistema Urbà de Figueres, definit pel Pla Director territorial de l'Empordà. Avinyonet del Puigventós, Borrassà, Cabanes, el Far de l'Empordà, Figueres, Llers, Navata, Ordís, Peralada, Pons de Molins, Santa Llogaia d'Alguema, Vilabertran, Vilafant, Vilamalla, Vilanant i Vila-sacra. Ocupa una superfície de 20.990 ha, un 15% del territori de la comarca de l'Alt Empordà; i té una població (2005) de 54.098 hab.

Increment de població en un 20% en el període 1991 - 2005: El pes en el percentatge de població del municipi de Figueres és molt important, amb uns valors entorn al 75%.

Es detecten tres unitats fisiogràfiques: es distingeix entre la Plana Baixa (0 – 20 m), la Plana Alta (20-60 m.) i la zona de terraprim on s'inicien serres de poca elevació.

Pèrdua progressiva de la qualitat de les aigües subterrànies: Aquesta pèrdua en la qualitat ve donada principalment per la pressió d'activitats agràries i ramaderes, pels abocaments incontrolats; així com per les característiques morfològiques i de materials dels aqüífers.

Bona qualitat en els cursos fluvials a excepció de la Riera de Figueres: El pes antròpic propicia un impacte global elevat sobre la riera de Figueres i mig sobre la Muga, el riu Manol i la riera d'Àlguema.

Predomini de la superfície de conreus: Hi predomina la coberta de sòl agrícola (65,08% del territori), seguida de les superfícies forestals (26,36 %) i el sòl artificialitzat (8,40%). Aquesta superfície agrícola es troba ocupada majoritàriament per conreus herbacis, i es troba força pressionada pel creixent pes de l'activitat urbanitzadora.

Gairebé la totalitat de l'àmbit és en zona vulnerable per contaminació per nitrats: Excepte el municipi de Pont de Molins, la resta de municipis del sistema urbà es troben en zona vulnerable per contaminació procedent de fonts agràries.

Presència de 4 hàbitats rars o molt rars amb part de la seva superfície fora de protecció: Aquests hàbitats són els següents: Alocars, de les rieres i rambles de les contrades marítimes; prats dalladors, generalment amb *Gaudina fragilis*, de la terra baixa plujosa, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional; rouredes (de *Quercus humilis*, *Q. X cerrioides*), sovint amb alzines (*Q. Ilex*), de terra baixa; i vernedes (de vegades pollancredes) amb ortiga morta (*Lamium flexuosum*), de la terra baixa plujosa i de l'estatge submontà, als territoris ruscínic i catalanídic septentrional. Trobem 40,3 ha d'hàbitats amenaçats que es troben fora del sòl de protecció especial delimitat pel Pla director territorial de l'Empordà.

Connectors associats a cursos fluvials amb punts crítics: Aquests punts crítics a la connectivitat real o potencial es situen en diversos punts al llarg de la riera d'Àlguema, el Manol, la Muga i el Llobregat.

Àmplia zona inundable entorn a la Muga: Aquesta àrea afecta a bona part dels termes de Vilabertran, Cabanes, Figueres, Peralada, Vila-Sacra.

Increment considerable de la superfície urbanitzada real i potencial: Al creixement real dels últims anys, s'ha d'afegir que el sòl urbanitzable en el planejament vigent equival al 81% del sòl urbà actual, per sobre de les estimacions fetes pel PDTE. Aquest creixement es centralitza al voltant de Figueres.

Gran importància dels assentaments residencials aïllats: Creixement de la tipologia residencial aïllada, amb risc de formació de grans continus urbans amb centre a Figueres, que suposarien un risc de fragmentació ecològica i territorial.

Previsió de sòl industrial molt per sobre de les previsions del PDTE: Risc de veïnatge de sòls industrials i residencials amb problemes de coexistència d'usos.

Forta estacionalitat en la demanda d'aigua i energia: La qual cosa pot suposar en el futur problemes de saturació en la xarxa de transport i distribució d'energia elèctrica.

Model de mobilitat depenent del vehicle privat: s'han impulsat escassament els transports alternatius, model afavorit per la marcada presència d'assentaments urbans de tipus aïllat

3.1.2 La Garrotxa

El Pla Director de la Garrotxa ordena territorialment aquesta comarca. Amb una superfície de 744,29 km² (13% del total de les comarques gironines) i 21 municipis, es configura com una comarca de muntanya, amb zones planes escasses però d'elevada fertilitat i amb un alt valor d'estructuració del territori comarcal. La matriu dominant és la forestal, la qual ocupa un 81% de la superfície de la comarca, amb una marcada varietat de boscos i poca fragmentació dels mateixos. En les zones de vall, es localitzen els usos agrícoles i els principals sistemes urbans de la comarca, amb una especial importància de l'àmbit de la conca del Fluvià, el qual esdevé l'eix articulador del territori comarcal.

El territori de la comarca de la Garrotxa presenta un alt percentatge de superfície inclosa en alguna figura de protecció sectorial, amb especial importància del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. En aquest sentit cal destacar que en aquesta comarca es concentra el 22% de la superfície protegida de l'àmbit de les comarques gironines.

Aquesta comarca concentra el 8% de la població de l'àmbit de les comarques gironines, amb una població al 2006 de 52.834 habitants.

Com a aspectes ambientalment rellevants a la comarca de la Garrotxa es destaquen els que es relacionen a continuació, considerant principalment aquells que poden tenir una major rellevància en l'àmbit d'estudi que ens ocupa.

La comarca presenta grans superfícies de boscos poc fragmentades: Hi trobem superfícies representatives de boscos de caire més atlàntics, a boscos típicament mediterranis essent els més abundants els alzinars (al voltant del 50% dels boscos). En aquest sentit s'ha de destacar la importància d'aquests pel manteniment de la biodiversitat, així com pel seu paper d'embornal dels gasos amb efecte hivernacle.

Les planes agrícoles tenen un dels sòls de major valor de Catalunya: Les especials característiques dels sòls volcànics, propicien que aquests presentin una gran fertilitat i una gran capacitat per suportar vegetació. En aquest sentit té una especial significació la zona de la vall d'en Bas.

Increment de la superfície construïda i previsió d'excessiva ocupació del sòl amb usos residencials i industrials: A l'increment d'un 80% de superfície construïda en el període 1987-2002 s'ha de sumar la previsió de doblar el sòl urbanitzable residencial a la comarca, amb la consegüent pressió que aquest fer pot suposar envers els espais naturals protegits de la comarca.

Tendència a una urbanització cada cop més dispersa i localitzada a la perifèria: El model d'urbanització a la comarca tendeix cap a un model amb un marcat pes de les vivendes unifamiliars i una tendència a un procés de suburbanització.

Pèrdua de sòl de valor agrari i dels seus paisatges: Motivats per la pressió cada cop major del pes de la urbanització, especialment en les zones planes, s'està produint una reducció de sòl amb alt valor agrari. Aquest fet, juntament amb la transformació dels terrenys de secà en regadiu, ha provocat la pèrdua d'elements paisatgístics d'interès.

Percentatge elevat de superfície inclòs en figures de protecció sectorial: És destacable en aquest àmbit la presència del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa, que juntament amb les altres 4 zones PEIN presents a la comarca (Alta Garrotxa, Collsacabra, Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt, i Muntanyes de Rocacorba), conformen un 51,8% de la superfície comarcal. Aquestes zones juntament amb diversos espais fluvials es troben dins de la proposta de la Xarxa Natura 2000, espai que ocupa un 53,6% de la comarca. Es troben presents també en aquest àmbit figures de protecció de la fauna, espais inclosos en l'Inventari de Zones Humides, així com zones incloses en el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública.

Alguns espais d'interès no es troben sota cap figura de protecció: S'ha de destacar especialment la zona de la Vall d'en Bas, la qual malgrat els seus valors reconeguts actualment no es troba sota cap figura de protecció, fet que el fa vulnerable a ser classificat com a sòl urbanitzable.

La Garrotxa és una comarca rica en diversitat d'hàbitats i d'espècies: La diversitat d'ambients de la comarca, propicia la presència d'una gran varietat d'hàbitats presents. Tot i predominar els de tipus forestal, aquests també presenten una marcada variabilitat, amb més de 90 hàbitats forestals. Pel que fa als hàbitats d'interès comunitari, aquests hi són presents a més de la meitat de la comarca (el 58%), i representen un 20% de la superfície d'hàbitats d'interès comunitari de Catalunya, la majoria en molt bon estat de conservació. La Garrotxa presenta una riquesa florística notable, determinada per la seva geografia i els processos volcànics i la diversitat d'ambients, la qual explica també la diversitat de la fauna.

El patrimoni geològic de la Garrotxa és excepcional: La presència de la zona volcànica, propicia que a la comarca existeixin espais de gran interès des del punt de vista geològic, a banda de la presència de la zona les Cingles de Tavertet - el Far, la qual malgrat no estar relacionada amb el vulcanisme és important per la qualitat dels afloraments del registre sedimentari.

Aquest fet propicia que els **riscos geològics a la comarca siguin encara importants**, ja que es tracta d'una zona encara amb certa activitat tectònica.

La xarxa viària suposen unes barreres importants per la connectivitat ecològica: El fet de que la comarca esdevingui una cruïlla de camins entre la muntanya i la costa, ha propiciat l'aparició de noves infraestructures, fet que augmenta el paper de barrera ecològica ja força marcada en l'àmbit comarcal. S'han de destacar especialment en aquest sentit les carreteres C-66 i N-260.

La Garrotxa està travessada per un important sistema fluvial, que reforça la connectivitat ecològica entre els espais naturals: Donada la configuració de les infraestructures i dels sistemes urbans de la comarca, la xarxa fluvial esdevé un factor determinant en la connexió ecològica dels rics espais naturals presents en aquest àmbit. Dins aquest sistema fluvial hi destaca el riu Fluvià, ja que esdevé un passadís ecològic de vital importància.

Pèrdua progressiva de la qualitat de l'aigua: En els darrers anys s'ha constatat una davallada significativa del nivell piezomètric dels aqüífers de la conca del Fluvià, arribant a problemàtiques en l'abastament d'aigua a alguns municipis i una davallada en el cabal del riu. Aquest fet ve donat pel descens en la pluviometria, l'augment en el consum i una menor capacitat d'infiltració. Es detecta a més a més una disminució també en la qualitat de l'aigua, especialment degut a l'augment sostingut de nitrats i nitrits, especialment en zones situades a la part superior del la Conca del Fluvià.

La Garrotxa és una comarca rica en paisatges, on el vulcanisme juga un paper rellevant per la seva singularitat i el seu valor tant natural com social i econòmic: la varietat geogràfica de la comarca, propicia una marcada variabilitat i riquesa paisatgística, amb predomini de les zones boscoses. Les zones agrícoles, per les seves característiques també contribueixen a definir un mosaic variat de paisatges. La comarca presenta a més un paisatge singular propiciat per la presència volcànica, que a banda de definir un paisatge característic, esdevé un actiu econòmic de la comarca.

La comarca gaudeix en general d'una bona qualitat atmosfèrica, tot i que caldrà vigilar els nivells d'ozó: Únicament, els nivells d'ozó són superiors als valors objectiu de protecció de la salut humana i de protecció de la vegetació d'aplicació a l'any 2010.

3.1.3 El Gironès

La comarca del Gironès està formada per 27 municipis que, amb una superfície de 575,4 km², tenen una densitat de població mitjana de 304,4 hab/km². Aquesta densitat varia molt en funció del municipi i la seva proximitat a la capital de comarca, ja que Girona i Salt concentren el 70% de la població de la comarca⁵.

Aquesta distribució indica que la demografia de la comarca depèn en part de la dinàmica d'aquests dos municipis. L'origen d'aquest fet és la influència atractora que exerceix Girona sobre els municipis de les rodalies tant a nivell social com econòmic.

De les quatre àrees funcionals o unitats territorials en les que es pot dividir la comarca del Gironès (Vall de Llémena, l'Àrea Nord, l'Àrea Central i el Pla de la Selva), l'àrea central és la més extensa (156 km²), ocupa la plana central i és on habita el 87,4% de la població total de la comarca (827,8 habitants/km²). Formen aquesta unitat territorial els municipis de Girona, Quart, Sarrià de Ter, Salt, Fornells de la Selva, Vilablareix, Aiguaviva i Bescanó.

⁵ Bona part de la informació inclosa en aquest apartat s'ha extret de l'Agenda 21 comarcal del Gironès (Diputació de Girona)

Alhora, cal destacar que 14 dels municipis de la comarca tenen una població inferior a 1000 habitants.

Es destaquen a continuació els principals aspectes ambientals de la comarca del Gironès tot i que, donat que l'escenari comarcal ve essencialment determinat per les dinàmiques de l'àrea urbana de Girona, en el següent punt es destacaran aquells aspectes ambientalment rellevants del Sistema urbà de Girona:

En relació al conjunt de les comarques Gironines, és molt perceptible l'efecte de capitalitat de la comarca del Gironès. Tot i que en superfície només representa el 10% del total de les comarques gironines, el Gironès conté el 25% de la població i atrau gairebé un 10% de treballadors d'altres comarques. La densitat de població és també molt superior a la mitjana.

Més de la meitat de la comarca es troba ocupada per sòl forestal (64,1%), seguit dels conreus (30,8%) i aproximadament un 5% de sòl ocupat per assentaments i infraestructures, concentrat principalment a l'àmbit del sistema urbà.

Les zones forestals queden dividides en comunitats d'alzinars –que les trobem bàsicament al nord de la comarca-, suredes –al sud i a l'est, coincidint amb les Gavarres-, i pinedes esparses, sovint barrejades amb suredes i alzinars. Cal destacar que el 19% de les àrees forestals de la comarca estan gestionades per plans tècnics de gestió i millora forestal o per plans simples de gestió forestal. Les zones agrícoles es concentren a les zones més planeres formant un mosaic amb els ambients forestals que conforma l'estructura del territori. Com que gairebé el 60% de la comarca es troba en zones amb pendents inferiors al 12%, aquests són espais idonis per al conreu per les característiques d'erosió i arrelament.

El sector agrícola ha sofert una davallada important en els darrers anys i actualment la població ocupada en el sector és del 2%, i les explotacions agrícoles representen el 1% del PIB del Gironès. Aquesta disminució ha estat produïda, en part per un èxode rural de gent en edat de treballar cap a les ciutats, causant així un envelliment dels nuclis rurals de caràcter fonamentalment agrícola.

Aquesta problemàtica associada al sector implica una reducció de la superfície agrícola a nivell comarcal, de tal manera que es compromet la configuració del territori actual en forma de mosaic produint una homogeneïtzació d'aquest i una conseqüent pèrdua de biodiversitat derivada de la manca en la varietat dels hàbitats.

La comarca del Gironès conté 16 Hàbitats d'Interès Comunitari que ocupen el 4,5% del territori i representats principalment pels prats mediterranis rics en basòfils (*Thero-Brachypodietalia*), les vernedes i els boscos de ribera afins (*Alno-Padion*).

El 30% del territori comarcal ha estat catalogat com a espai d'interès natural. Cinc zones catalogades com a EIN (espai d'interès natural) són les que es troben a la comarca del Gironès. Entre aquestes, la que ocupa major territori és el massís de les Gavarres, amb gairebé 12.000 Ha dins del territori de la comarca. Els altres EIN són el de les muntanyes del Rocacorba, el Puig de la Banya del Boc, el massís de Cadiretes, i la Crossa de Sant Dalmai.

Totes aquestes zones, a excepció del volcà de la Crossa, també es troben integrats en la Xarxa Natura 2000, que inclou zones d'especial conservació (ZEC) d'interès comunitari, emmarcat dins la Directiva Hàbitats.

Alhora cal destacar la presència d'altres espais i elements d'interès ambiental a la comarca, no inclosos en cap figura de protecció específica.

Els àmbits fluvials de la comarca tenen una qualitat millorable. Malgrat la importància ecològica del Ter i els cursos fluvials de la comarca, s'ha observat la degradació d'aquests espais sobretot a les zones properes als nuclis urbans com és el cas de Girona, Salt, on el bosc de ribera desapareix en trams per donar lloc a llits canalitzats i rectilinis.

De l'anàlisi dels índex de qualitat dels punts de mostreig d'aigües superficials de l'ACA al Gironès (Bescanó, Quart i Sant Julià de Ramis), l'ISQA, presenta valors a l'entorn dels 75-85 punts - amb un màxim de 100 i mínim de 0- que en la seqüència dels darrers tres anys, en tots els punts, apunta una certa inèrcia a la baixa.

Destaquen els riscos d'inundabilitat, el risc d'incendi i el risc per contaminació de les aigües subterrànies. La majoria de municipis de la comarca estan afectat pel risc d'inundabilitat amb un període de retorn entre 100 i de 500 anys en la majoria dels casos.

D'altra banda, gairebé el 70% de la comarca es considera zona d'alt risc forestal degut a la manca de manteniment de les zones boscoses. El massís de les Gavarres és la zona amb un risc més elevat.

Cal destacar l'elevada presència d'urbanitzacions disperses que agreugen aquest risc (10 dels 27 municipis del Gironès disposen d'urbanitzacions aïllades al seu terme).

Finalment, destacar que el 60% de la comarca (18 municipis) és vulnerable a la contaminació de nitrats procedents de fonts agràries diferenciant clarament dues zones: al nord-est i al sud de la comarca. En algunes estacions o punts de mostreig i control de les aigües subterrànies que disposa l'ACA s'ha detectat nitrogen, en totes les seves formes, per sobre de les concentracions admissibles i/o valors guia.

Les infraestructures de comunicació que travessen l'àmbit registren nivells sonors elevats. En les principals vies que travessen el territori en alguns casos es registren nivells superiors als permesos per a una zona de sensibilitat acústica moderada (AP7, > 70dBA, N-II, C-65 i C-66, 65-70dBA). Alhora, en un futur proper es preveu l'arribada del TAV i un possible ampliació de l'aeroport de Girona.

Cal destacar l'impacte paisatgístic de les vores de les principals vies d'accés als municipis. La proliferació de construccions diverses, amb heterogeneïtat de formes i colors, relacionades amb el sector terciari a les vores de les principals vies de comunicació i accessos a les ciutats, provoquen un impacte paisatgístic remarcable i una transgressió dels paisatges vorans.

Alguns municipis de la comarca no disposen de xarxa d'abastament d'aigua ni estan connectades al sistema de depuració d'aigües residuals. Concretament els municipis de Juià i Sant Andreu de Salou s'abasten de fonts pròpies i els municipis de Campllong, Sant Andreu de Salou, Madremanya i Viladasens no estan connectats al sistema de sanejament.

Sistema Urbà de Girona

El Pla Director Urbanístic del Sistema Urbà de Girona representa una peça fonamental que ordena els sistemes bàsics que afecten els catorze municipis que constitueixen l'àmbit: Aiguaviva, Bescanó, Celrà, Fornells de la Selva, Girona, Llambilles, Quart, Salt, Sant Gregori, Sant Julià de Ramis, Sarrià de Ter, Vilablareix; i Vilobí d'Onyar i Riudellots de la Selva, a la comarca de la Selva.

L'àmbit del Pla té una superfície de 303,67 km² i una població total, pel 2008, de 155.628 habitants.

L'àrea urbana de Girona és un dels territoris de major dinamisme i expectatives del país. L'àrea és ara ja un territori de notable complexitat, tant urbanísticament com econòmica i social, amb importants fluxos creuats entre municipis, relacions jeràrquiques i complementarietats. Però, a la vegada, la capital i cada vegada més aquest entorn juguen un paper de referent per a tot el sistema urbà de la regió de Girona, una funció que és força recent malgrat la capitalitat secular.

L'àrea urbana es troba situada en un corredor fonamental per a la península ibèrica, en una cruïlla entre la costa i l'interior del país i al llindar de la regió metropolitana de Barcelona. Tots els fluxos que generen aquests àmbits comporten el risc de sobrepassar la capacitat del territori, d'acollir-los i aprofitar-los correctament.

S'identifiquen els següents aspectes ambientals importants detectats en aquest àmbit:

Més de la meitat de l'àmbit es troba ocupada per sòl forestal amb important presència de sòl agrícola: El 52,7% de la superfície és forestal, un 33,48% és superfície de conreus, mentre que el 9% és espai urbanitzat.

Una superfície important de l'àmbit es troba ocupada per espais PEIN i Xarxa Natura 2000: Els espais PEIN que trobem a l'interior de l'àmbit (les Gavarres i el Volcà de la Crosa) ocupen un 23,55% de la superfície d'aquest. Pel que fa als espais inclosos a la Xarxa Natura 2000 (l'espai de les Gavarres, l'espai del Riu Llémena i el de les Riberes del Baix Ter), ocupen un 25,12% de la superfície de l'àmbit.

Existeixen espais d'interès natural no protegits: es detecten certs espais que per la seva importància com a elements de connexió ecològica i paisatgística haurien de ser inclosos en figures de protecció.

Els hàbitats d'interès comunitari ocupen una important superfície de l'àmbit: el 45% del territori de l'àmbit es troba ocupada per hàbitats d'interès comunitari, especialment de tipus forestal mediterrani.

Existeixen diversos eixos de connexió ecològica, amb fragmentació en diverses zones degut a la xarxa d'infraestructures: La distribució geogràfica dels valors més elevats de connectivitat ecològica en l'àmbit del sistema urbà, es troba resseguint els cursos fluvials del Ter i l'Onyar, així com als municipis de Sant Gregori, Fornells de la Selva i Llambilles. La zona amb els valors més baixos es localitza al llarg de les valls del Ter i de l'Onyar, on es localitza l'eix principal d'infraestructures viàries, les quals actuen com a element de barrera per a aquesta connectivitat.

El 37% del territori es troba sota un risc alt d'incendi, especialment la zona del Massís de les Gavarres. Per contra, gairebé tota la superfície de sòl urbanitzable del Pla s'ubica en zones de baix risc d'incendis.

El risc d'inundació es localitza principalment a les valls fluvials del Ter i de l'Onyar: Segons la línia d'inundabilitat pel període de 500 anys, un 7,6% de l'àmbit és inundable, especialment en les valls fluvials del Ter i l'Onyar. Trobem que 40,9 ha de sòl urbanitzable (0,4% del SUR total), i 124,53 ha de sòl urbà (0,4% del SU total), es troben en àrees inundables amb un període de retorn de 500 anys.

El 70% dels residus tenen com a destí final el dipòsit controlat o l'incineradora: El 64,13% dels residus municipals generats al sistema urbà de Girona pertanyen a la fracció resta, i són portats directament a infraestructures de disposició final, principalment a la incineradora de Campdorà. Dins dels objectius de Pla estratègic de residus del Gironès, és que al 2012 tan sols vagi a disposició final el 30% de la brossa, fet pel qual es preveuen noves instal·lacions de tractament i reciclatge de residus.

Les noves infraestructures projectades a l'àmbit del sistema urbà fan necessària la revisió dels mapes de capacitat acústica a mig termini: Actualment les zones amb major problemàtica de contaminació acústica són aquelles que es localitzen properes a les vies de comunicació que suporten un trànsit intens; a banda dels polígons industrials. Caldrà per tant, tenir en compte que la previsió de noves infraestructures pot fer variar les zones identificades pels mapes de capacitat acústica, motiu que farà necessària la revisió dels mateixos a mig termini.

Les condicions per l'aprofitament d'energia solar del sistema urbà són òptimes, a diferència de les condicions per l'aprofitament eòlic: La mitjana anual de radiació solar incident és en la major part del seu territori d'entre 14 i 15 MJ/m², més que suficient per a garantir el bon funcionament de qualsevol instal·lació d'en energia solar.

Contràriament, el sistema urbà de Girona es troba per sota dels valors mínims necessaris per a la producció d'energia a partir del vent, segons el mapa de recursos eòlics de Catalunya.

El sistema urbà té una dependència energètica total de l'exterior: A l'àmbit del sistema urbà no hi ha infraestructures de generació d'energia de primer ordre, i per tant la major part de l'energia consumida prové de l'exterior. Això, cal afegir el risc de col·lapse de tensió que es dona en el conjunt de les comarques Gironines.

L'àmbit del sistema urbà és un lloc de pas obligatori i es travessat per grans infraestructures, ahora que suporta intensitats de trànsit elevades: Degut a la situació estratègica de la zona del Gironès i nord de la Selva, fa que sigui un lloc de pas obligatori pel corredor pre-litoral català, canalitzant bona part del trànsit entre la península i la resta del continent. A més, les infraestructures que recorren per aquest àmbit presenten una gran intensitat de trànsit. El Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya, preveu actuacions d'ampliació de les infraestructures tant viàries com ferroviàries que passen per aquest àmbit.

Aquestes infraestructures suposen impactes en el territori, especialment:

- Pèrdua d'hàbitats i transformació del medi físic i hidrològic
- Efecte barrera, amb el consegüent aïllament d'espècies.
- Destorb de la fauna
- Contaminació atmosfèrica i acústica.

3.1.4 El Pla de l'Estany

La comarca del Pla de l'Estany comprèn onze municipis: Banyoles, Camós, Cornellà de Terri, Crespià, Esponellà, Fontcoberta, Palol de Revardit, Porqueres, Sant Miquel de Campmajor, Serinyà i Vilademuls. Això significa una extensió de 262,8 km² i una població (2007) de 28.893 habitants. Aquests valors suposen un pes relativament petit dins el conjunt de les comarques gironines (5% de la superfície i 4% de la població). Actualment s'està redactant el Pla director urbanístic del Pla de l'Estany, del qual se n'extreuen els principals aspectes ambientalment rellevants de cara al Pla territorial parcial de les Comarques Gironines.

La comarca presenta una configuració de relleu accidentat amb pendents considerables: Malgrat presentar la major part de la comarca una altitud baixa, el 60% de la comarca té un pendent considerable (>10%) i prop d'un 30% té un pendent molt elevat superior al 20%. Les zones més planes es concentren principalment en el terç central de l'àmbit i alguns punts pròxims als cursos hidrològics del terç est i oest.

Les aigües superficials suposen un recurs i un valor molt important per la comarca: La comarca drena de les conques superficials del Ter i el Fluvià i encabeix el sistema lacustre d'estanyols, del qual l'estany de Banyoles n'és l'exponent màxim.

El cursos del Ser i el Fluvià presenten un estat de conservació molt destacable, tant en la qualitat de les aigües com en la dels boscos de ribera presents en aquests dos rius. Pel que fa al Terri, principal eix de desenvolupament econòmic, es troba en un estat de conservació inferior, degut principalment al pes de la pressió antròpica. S'ha de destacar que aquest curs fluvial és el principal connector biològic entre l'Estany de Banyoles i el Riu Ter.

Tota la comarca està declarada zona vulnerable en relació amb la contaminació de nitrats provinents de l'activitat agrària: A la comarca trobem dues masses d'aigües subterrànies, la de Banyoles i la de l'Empordà, les quals presenten alts valors de contaminació per nitrats, en especial a la unitat hidrogeològica de l'Empordà.

Els sòls de fertilitat elevada es concentren a les valls i a bona part del terç oriental: es localitzen sòls de fertilitat elevada a les valls de Sant Martí i de Sant Miquel de Campmajor, a la zona central de l'eix configurat pel Riu Terri, a la Plana de Serinyà i a bona part del terç oriental, tot i ser una zona denominada de terraprim. Aquestes zones, que presenten un notable valor paisatgístic, es veuen afectades per la pressió que exerceix el creixement de tipus industrial, terciari i demogràfic.

El Pla de l'Estany és un territori paisatgísticament divers: El relleu i la hidrologia, juntament amb l'acció antròpica hi juguen un paper molt important, definint quatre unitats paisatgístiques:

- Zona muntanyosa a la meitat de ponent, amb poc assentament i majoria de coberta forestal.
- Franja central de transició entre els aspres i el terraprim, zona relativament planera i més antropitzada, on es situen els principals usos urbans (Banyoles i Vall del Terri).
- Terraprim a la meitat de llevant, caracteritzat per uns relleus suaus i per la presència d'una matriu agroforestal ben conservada
- La Vall del Fluvià a l'extrem septentrional, marcat per la presència del riu i la importància dels seus boscos de ribera.

La coberta forestal és la majoritària amb una presència important de la coberta agrícola: La coberta vegetal natural predominantment de tipologia forestal ocupa un 58% del territori, amb un pes important de la coberta de tipus agrícola (35%) i un 7% d'us urbà.

Gairebé totes les comunitats vegetals presents a la comarca, estan considerades hàbitats d'interès comunitari: Destaquen a la comarca les àrees forestals de tipus mediterrani, així com les ben conservades formacions de ribera.

Els espais legalment protegits dins la comarca representen només el 5,7% de la superfície comarcal: Aquests espais es materialitzen en el PEIN de l'Estany de Banyoles i una petita part del PEIN de les muntanyes de Rocacorba i suposen només una proporció del 5,7% mentre que a Catalunya la proporció es de prop del 30%. Aquests espais protegits suposen només un 1% del total d'espais protegits de les comarques de Girona.

Els espais d'interès geològic tenen una significació especial: Des del punt de vista geològic destaca la geozona de la conca lacustre de Banyoles, el qual es localitza dins del PEIN de l'Estany de Banyoles.

Els eixos de connectivitat ecològica es centren en els cursos fluvials i les carenes muntanyoses: En aquest sentit es destaquen com a elements de connexió (molts d'ells de caràcter supracomarcal), l'àmbit que ressegueix les àrees muntanyoses de la meitat occidental i els cursos fluvials del Fluvià i el Ser al nord de la comarca. Pel que fa a la connectivitat longitudinal a través de la conurbació central es centralitza en la Riera de Matamors, la qual per la forta pressió antròpica presenta una reduïda funcionalitat ecològica.

El creixement urbanístic presenta una baixa densitat i compacitat: L'augment de població dels darrers anys i la importància de la C-66 com a eix viari han propiciat un creixement destacat, on el paper de la tipologia de baixa densitat hi té un paper important.

El paper del sector primari es situa per sobre de la mitjana catalana: L'important paper de la ramaderia propicia uns usos agrícoles de secà destinats a l'alimentació animal, amb una concentració a la zona de la plana del Terri. S'ha de destacar la transformació cap a una ramaderia de tipus intensiva, amb les conseqüències de contaminació d'aigües subterrànies que se'n deriven.

No es preveuen a la comarca problemes de disponibilitat d'aigua: la presència del sistema de l'Estany de Banyoles i les seves aportacions subterrànies provoca que no es prevegin problemes de subministrament tot i que, en èpoques de forta demanda, es detecten disminucions del sistema, fet pel qual s'hauran de preveure mesures d'estalvi.

El sistema de tractament d'aigües residuals és insuficient en l'actualitat: La centralització del tractament en l'EDAR de Cornellà del Terri provoca una saturació del sistema. El PSARU preveu la millora de la xarxa d'EDARs a tots els municipis de la comarca amb un horitzó de 2015.

Existeix una bona qualitat de l'aire atmosfèric a la comarca: Tots els nivells mesurats a la zona de la qual forma part el Pla de l'Estany (ZQA 8) es troben per sota dels nivells límits marcats per la legislació.

Baixa autocontenció i domini del vehicle privat en el repartiment modal: La poc eficient xarxa de transport públic provoca una dependència del vehicle privat per a la mobilitat comarcal.

Existeixen riscos d'inundació importants al voltant dels cursos d'aigua: En aquest sentit prenen especial rellevància les zones pròximes a l'Estany de Banyoles, al riu Fluvià, al riu Terri i als seus afluents.

La comarca presenta majoritàriament un risc d'incendi baix: No obstant algunes zones rellevants del terç oest i les zones més elevades corresponents a la conca oest del Terri i dels relleus de Torre del Ginestar i de Sant Patllari presenten un risc d'incendi moderat.

3.1.5 El Ripollès

Amb una superfície de 956,2 km² i una població de 26.831 habitants pel 2008, la densitat de població del Ripollès és de 28,1 hab/km². Aquesta baixa densitat de població i el caràcter marcadament muntanyós de la comarca són les bases de moltes dinàmiques comarcals. Cal destacar que més de la meitat dels municipis que formen la comarca (14 dels 19 municipis del Ripollès, 52%) tenen menys de 1.000 habitants.

Respecte el conjunt de les comarques gironines, el Ripollès representa el 17% de la superfície total però només el 4% de la població.

A continuació es resumeixen els principals aspectes ambientalment rellevants de la comarca que cal destacar de cara a l'avaluació de l'àmbit de les Comarques Gironines:

El Ripollès, una de les comarques més riques i variades dels Pirineus i, alhora, amb una sensibilitat més alta. La riquesa i diversitat de comunitats vegetals, d'espècies de plantes i animals, d'estructures geològiques i recursos geològics, així com el patrimoni cultural i arquitectònic fan de la comarca una de les més riques dels Pirineus. Aquests valors, presents gairebé a la totalitat de l'àmbit, juntament amb la seva ubicació en una zona de muntanya (amb altituds per sobre dels 600 m fins als 2.913 m), fan que la sensibilitat de bona part del territori es pugui considerar molt elevada.

Els pendents a la major part del territori són elevats especialment a la zona del Pirineu axial. Només el 4,1% del territori presenta uns pendents inferiors al 10% que correspon a les zones urbanitzades, a les fons de vall i a les divisòries d'aigua de les muntanyes. El 32,5% de la comarca té un pendent d'entre el 10 i el 20% que correspon a les àrees urbanitzades, juntament amb determinades àrees planeres de muntanya i a alguns vessants de pendents suavitzats. I el 63,2% restant de la comarca té un pendent superior al 20%. Aquestes àrees de fort pendent es distribueixen per tot el territori degut a la marcada morfologia típica de les zones de muntanya.

Gairebé el 60% de la superfície del sòl del Ripollès està ocupat per boscos. Superfície que a les Llosses i a Vallfogona passa del 80%, mentre que a Queralbs passa poc del 20%. Aquest recobriment arbori està representat principalment per fagedes i roures de fulla gran. El sòl forestal coincideix en gran part amb les zones de màxims pendents repartides arreu de la comarca. Malgrat les extenses i contínues masses forestals que presenta la comarca, afortunadament s'han patit pocs incendis forestals, en part ajudat pel clima de la zona.

Després li segueix la superfície ocupada per prats, amb un 15,40% de tota la comarca, essent Pardines i Queralbs que més superfície en tenen, amb un 44,92 i un 39,45% respectivament. Els conreus suposen poc més del 10% del territori ripollès, ja que es tracta d'una comarca molt muntanyosa amb poc sòl pla i s'estenen al llarg de la Vall de Camprodon mantenint-se en les zones properes al curs fluvial del Ter fins arribar al municipi de Ripoll.

Les àrees de zones nues, roquissars i tarteres representen el 5% del territori i es troben estretament lligades a les cotes altitudinals superiors als 2000 m on es troben poques espècies vegetals degut a

les baixes temperatures que hi ha al llarg de l'any i a la presència pràcticament permanent de zones nevades que dificulten el desenvolupament de qualsevol tipus de recobriment vegetal.

Cal destacar la riquesa arbòria de la comarca amb concentracions d'arbres i arbredes monumentals que es troben a Llaers i rodalies. Alzines, roures, faigs, boixos, etc., amb nombrosos peus centenaris i amb alguns dels exemplars més grans i vells de Catalunya. A més, s'identifiquen algunes arbredes i boscos de gran interès que, tot i no estar protegits legalment, tenen molt d'interès a més d'exemplars centenaris: roureda de Can Pascal (Camprodon) catalogada d'interès local, fageda de Sant Amanç (Ribes de Freser), la boixeda de Llaers (Ripoll), la Baga de Queràs (Setcases) i totes les pinedes de pi negre de la comarca (sobretot les de Núria i Setcases).

A la comarca hi ha una elevada superfície de boscos d'utilitat pública, concretament 27.696 ha, dels quals la gran majoria (72,02%) pertanyen a entitats locals i ajuntaments, sobretot a la part septentrional. De la resta, un 24,24% són boscos públics de la Generalitat i la resta (unes 1.035,21 ha), forest privades conveniades o en consorci.

Els sòls d'alt valor agrícola i forestal es concentren principalment a la meitat nord de la comarca. S'han identificat els sòls agrícoles de valor tenint en compte la presència de zones de conreu herbaci de regadiu, les zones agrícoles de secà i les àrees agrícoles amb una superfície important (>50ha). Segons aquests criteris, s'identifica que les àrees que presenten un valor agrícola més elevat es localitzen en les zones properes als nuclis urbans de Llanars i Vallfogona de Ripollès. Algunes de les àrees agrícoles de Llanars són prats de dall de muntanya mitjana i es troben inclosos en els hàbitats d'interès comunitari. Es considera que tenen una funcionalitat ecològica. A les cotes més elevades es localitzen les zones que presenten un valor agrícola mig.

Pel que fa als sòls de valor forestal, es tenen en compte els sòls forestals amb funcions hidrològiques, els sòls forestals amb valor de protecció del sòl, els sòls forestals d'especial valor com a embornal de gasos d'efecte hivernacle i els forests d'utilitat pública (CUP). Segons aquests criteris, s'observa una major densitat de boscos d'alt valor i molt alt valor en les zones en què es detecten masses forestals menys denses formades principalment per pinedes de pi negre i pi roig, com és el cas dels boscos de Setcases, Queralbs, Planoles i Tosses.

Les característiques geogràfiques de la comarca donen lloc a amplis corredors naturals. L'absència de superfícies planes, el grau de naturalitat força elevat, la gran superfície forestal i la presència d'una xarxa hidrològica amb nombrosos rius i torrents, fa que majoritàriament a la comarca la comunicació natural tingui lloc per grans superfícies. No obstant, en una comarca muntanyosa com és el Ripollès, tots els rius tenen un paper destacat com a connectors ecològics.

A la comarca es considera que el grau de fragmentació és baix i que afecta a determinades àrees degut a la presència d'infraestructures lineals com les carreteres principals que travessen la comarca (N-260 o N-152) així com la línia ferroviària que arriba fins a Puigcerdà.

Les àrees de major permeabilitat detectades es localitzen a la zona nord de la comarca pel seu elevat grau de naturalitat i la baixa presència antròpica. Entre els espais del centre de la comarca la connectivitat és bona, i al sud és mitja pel fet que es localitza una major presència humana constatada per la presència del nucli de Ripoll i una xarxa viària més densa.

Hi ha un total de cinc conques fluvials presents a la comarca. A grans trets, el Ripollès acull les conques de dos rius principals: el Ter i la totalitat de la conca del Freser. Però com que els límits administratius del Ripollès no segueixen estrictament la delimitació geogràfica, cal tenir en compte altres rius i rieres: a l'extrem més oriental de la comarca hi ha una superfície de terreny, tota la zona de Rocabruna i Beget, que desguassa a les rieres de Salarsa i de Beget, pertanyents a la conca del riu Fluvià; al sector meridional la riera de Merlès i algunes aigües de recs i rierols que vessen a la conca del riu Llobregat; i a l'extrem nordoccidental hi ha una reduïda extensió de terres que vessen a la riera d'Alp, dins la conca del riu Segre. A més a més, com a zona eminentment muntanyosa que és la comarca, existeixen una gran quantitat de petits torrents i rierols difícils d'enumerar.

La comarca també conté una superfície destacable d'hàbitats d'interès comunitari. Dels hàbitats d'interès comunitari presents a la comarca (24.718 ha), 5 tenen caràcter prioritari i els ambients forestals són els més representatius: són els Boscos de pi negre (*Pinus uncinata*); els boscos mixts higròfils i esciòfils, pirinencs, dels barrancs de muntanya (*Tilio-Acerion*); les Vernedes (*Alno-Padion*); les torberes altes d'esfagnes i brucs (*Ericion tetralicis*); els Prats acidòfils de l'alta muntanya, o atlàntics o subatlàntics, sobre substrat silícic, amb pèl caní (*Nardus stricta*) i altres espècies i comunitats relacionades.

Un 32,4% del territori (30.714 ha) disposa d'alguna figura de protecció. Hi ha tot un seguit d'espais naturals inclosos a la Xarxa Natura 2000 i al PEIN que ocupen una superfície total de 30.695,82 ha: Capçaleres del Ter i del Freser, la Serra de Cavallera, les Obagues de la Vall de Rigard, l'Alta Garrotxa, les Serres de Milany-Santa Magdalena i Puigsacalm-Bellmunt, la serra de Montgrony, la serra de Catllaràs i la riera de Merlès. D'aquests, els 3 primers pertanyen íntegrament a la comarca del Ripollès. A banda, hi ha una petita superfície de la Reserva Natural Parcial de Merlès – Lluçanès (de 19,5 km), protegida mitjançant Decret 123/87 per a la llúdriga)

Per altra banda, cal destacar, la Reserva Genètica de Truites declarada l'any 1997 a les capçaleres dels rius Ter i del Freser, així com la Reserva Nacional de Caça de Freser-Setcases (de 20.200 ha), declarada l'any 1966 per a la gestió cinegètica dels isards. A més, bona part del Ripollès es troba inclòs dins el Pla de recuperació del Trencalòs.

S'identifiquen dues zones humides i més de vint molles i torberes d'alta muntanya. Del conjunt de zones humides de Catalunya, al Ripollès es troben incloses dues basses (els Estanys i les basses de la Serra de Cavallera i els plans d'en Guillot, al pantà de Cal Gat) i 22 molles i torberes d'alta muntanya.

A més existeixen uns quants estanys glacials i àrees associades de molles, no gaire extensos, relictos d'un període molt més fred, d'elevat interès biogeogràfic.

Cal destacar el patrimoni geològic del Ripollès valorat tant des del punt de vista econòmic, pel pes dels aprofitaments dels recursos geològics, com des del punt de vista de patrimoni geològic, com a recurs no renovable geocultural que permet reconèixer, estudiar i interpretar els processos geològics que han originat i modelat el territori. A la comarca hi ha un total de 4 geozones, 3 geòtops, i 29 punts d'interès geològic.

Al Ripollès, destaquen els risc d'inundabilitat i el risc sísmic. El fet que el Ripollès sigui una comarca de muntanya amb capçaleres d'algun dels rius més importants de Catalunya, i en una zona amb una elevada pluviositat, presenta uns riscos ambientals importants amb processos erosius per avingudes. Especialment pel que fa al risc d'inundabilitat, tant per les crescudes periòdiques del riu Ter, el Freser i afluents pateixen, com per la presència de nombrosos punts amb perill alt d'inundació.

Alhora, com a comarca del Pirineu, el Ripollès presenta un grau de risc sísmic gens menyspreable ja que gairebé tot el territori està exposat a sismes amb un període de retorn d'entre 100 i 150 anys i, en més del 80% de la comarca, hi ha un període de retorn per a un sisme de grau VI inferior als 250 anys.

L'àmplia xarxa de camins ramaders posa de manifest la importància de la ramaderia a la comarca. La presència de grans extensions de pastures d'estiu fa que creuin la comarca alguns dels principals camins ramaders de Catalunya, anomenats localment carrerades, tot i que l'ús d'aquests camins s'ha anat perdent, tant per la disminució del nombre de caps de bestiar com pel transport dels animals per mitjans mecànics. Cal destacar l'important valor connector d'aquesta xarxa de camins que comuniquen tots els municipis i amb les comarques de l'Empordà, Garrotxa, Osona i Bages.

Ha hagut un despoblament de molts veïnats aïllats a favor d'una concentració de població als principals pobles de la comarca. L'origen rural de la comarca ha afavorit una dispersió pel territori en nombrosos vilatges i veïnats amb una població molt repartida. Amb la pèrdua del pes de l'agricultura, però, s'ha donat un despoblament de bona part dels habitatges dispersos de muntanya,

a favor d'una major concentració de població als principals pobles de la comarca. Només l'ús residencial d'algunes masies eviten el despoblament d'una part important del territori.

El paisatge ha anat canviant fruit de dues tendències dominants i simultànies: l'artificialització i la naturalització. L'artificialització del paisatge és ràpida i afecta a uns espais d'extensió reduïda però amb molta visibilitat i de gran interès natural. Es concentra al fons de la vall, l'entorn i els accessos a l'estació d'esquí de Vallter 2000 i algun punt emblemàtic. La naturalització és lenta, més extensa però menys perceptible: es dona principalment en les pastures i prats de dall abandonats, però també afecta als boscos deixats d'aprofitar.

L'impacte del canvi climàtic pot tenir un impacte significatiu en els àmbits de muntanya: Segons la informació disponible fins al moment, cal preveure que per l'impacte del canvi climàtic, en els propers anys les àrees de muntanya afrontaran un retrocés de les glaceres, una reducció de la capa de neu i del turisme d'hivern i grans pèrdues d'espècies (en alguns casos de fins al 60% sota els escenaris elevats pel 2080).

En el cas concret de Catalunya, els prats i els boscos de muntanya són ecosistemes molt amenaçats pels canvis en les condicions climàtiques. L'escalfament podria tenir un efecte positiu sobre la productivitat de prats, boscos i pastures, però l'amenaça d'extinció d'algunes espècies i de pèrdua de la qualitat de la biodiversitat és real. Així mateix, a llarg termini podria produir-se un canvi en la distribució de la vegetació dels boscos, amb les zones baixes i meridionals enriquint-se en plantes de matollar, el bosc mediterrani pujant de cota en les zones de muntanya i els boscos de muntanya tendrien a enrarir-se.

D'altra banda, els boscos i les pastures presenten un valor afegit en la mitigació del canvi climàtic gracies a llur funció com a embornals de carboni al sol. Això dona a les extensions forestals de l'àmbit un valor estratègic en la lluita contra el canvi climàtic.

Quant al turisme d'hivern, aquest seria el que es veuria més afectat com a conseqüència del canvi climàtic. Així, es preveu un increment de la utilització de canons de neu per a poder mantenir l'activitat, especialment a les estacions d'esquí més orientals del Pirineu Català. Això faria que l'esquí es pogués mantenir per sobre de la cota dels 2.000 metres, podent-se haver d'abandonar les instal·lacions per sota d'aquesta cota.

3.1.6 La Selva

La comarca de la Selva agrupa 26 municipis que ocupen una extensió total de 99.511 ha (995,1 km²) i que sumen un total de 164.646 habitants. Situada al sector septentrional de les serralades Costaneres Catalanes, a cavall entre la Costa Brava Sud, la serralada litoral, la depressió prelitoral i les serralades prelitoral i transversal, es pot considerar una de les comarques més diverses de Catalunya.

De cara a la diagnosi dels aspectes ambientalment rellevants de les Comarques Gironines, es resumeixen a continuació els principals punts a destacar de la comarca de la Selva⁶:

La comarca de la Selva acumula gairebé una quarta part de la població de les Comarques Gironines (22%), proporció que es presenta en equilibri amb el PIB (22%); en canvi amb una població ocupada lleugerament inferior (19%). El mateix es dona en la relació entre la superfície comarcal (18%) i el territori protegit (13%).

Geomorfològicament es distingeixen tres subsectors que configuren una gran varietat de paisatges i ecosistemes per diferents característiques geomorfològiques, ecològiques i socioeconòmiques que contenen: la zona litoral, la zona de la plana i la zona de muntanya.

⁶ Informació extreta del Pla d'Acció Comarcal per a la Sostenibilitat.

La comarca s'ubica a l'àmplia frontera que separa els elements faunístics centreeuropeu i mediterrani, fet que fa que existeixi una notable varietat d'ambients amb una elevada riquesa i diversitat de flora i fauna. Aquesta heterogeneïtat, alhora, propicia la formació d'un gran nombre d'ambients, alguns dels quals són considerats de gran interès.

La comarca presenta vint-i-cinc hàbitats continentals i quatre hàbitats litorals i marins d'interès comunitari (HIC). Tres dels HIC continentals (Vegetació amfíbia mediterrània de basses temporals (*Isotetion*, *Cicendion*, *Nanocyperion flavescens*), Pastures mediterrànies xerofítiques anuals i vivaces (*Thero-Brachypodietea*) i Vernedes (*Alno-Padion*)) i un dels HIC marins (les praderies de posidònia) són considerats prioritaris per a la seva conservació.

La Selva, tradicionalment agrícola, s'ha vist transformada pel procés d'industrialització i urbanització que s'inicià al llarg dels anys setanta. L'actual model de desenvolupament econòmic ha derivat en augment de la superfície forestal en detriment dels conreus degut a un abandonament progressiu de les terres de cultiu directament relacionat amb la disminució de la població pagesa i el tancament de petites explotacions. Alhora, aquests espais de la depressió de la Selva s'han anat ocupant per polígons industrials, vies de comunicació, etc., així com s'han creat zones residencials en antigues superfícies forestals.

Tres quartes parts de la comarca (78,4%) tenen un ús forestal i es situen principalment als terrenys muntanyosos de les serralades litoral, pre-litoral i transversal. En segon lloc hi ha l'ús agrícola amb un 11% de la superfície comarcal, concentrant-se bàsicament a la zona de la plana, i la superfície restant (10%) es correspon a altres usos, com l'urbà i les infraestructures.

Destaca una elevada superfície d'espais protegits amb un total de 14 espais que, sota diverses figures de protecció i sovint amb superposició de límits, ocupen un total de 24.085 ha (24,2% de la superfície comarcal). Dels 11 espais PEIN presents a la comarca, amb un total de 22.338,38 ha, n'hi ha 4 que estan inclosos íntegrament a la Selva: Estany de Sils, la Riera d'Arbúcies, la riera de Santa Coloma i el turons de Maçanet.

Cal destacar el Massís del Montseny (Parc Natural i Reserva de la Biosfera) i el tram de la riera d'Arbúcies a Hostalric (Reserva fluvial), on la llei defineix unes modalitats de protecció més restrictives per l'alt valor científic, ecològic, etc. d'aquests espais. Per contra, cal destacar la fragilitat d'alguns espais protegits a la depressió de la Selva que, a mode d'enclavaments, representen molt poca extensió i reben moltes pressions essent, per tant, molt vulnerables.

Hi ha quatre zones humides que pertanyen a la conca del Tordera, dues de les quals (els aiguamolls de la baixa Tordera i la desembocadura del Tordera) són compartides amb la comarca del Maresme. La zona humida més important de la comarca és l'Estany de Sils, als municipis de Sils, Maçanet de la Selva i Caldes de Malavella, amb una superfície de 381,2 ha.

S'han identificat diversos espais d'interès natural que no es troben sota cap figura de protecció. Són la zona del curs mitjà del Ter fins a la cua del Pasteral, amb hàbitats d'interès i amb un interès conservacionista per la seva proximitat a moltes zones densament poblades; la capçalera de l'Onyar, riera de Sant Martí i rodalies, amb una elevada diversitat florística; les Rieres de la Conca mitjana de l'Onyar i afluents, com a relict de paisatge desaparegut i com a zona de pas, de cria i hivernada d'aus aquàtiques; i la Serra de Cúgols, Vallcanera, Sant Maurici i les Mateues, que constitueixen la massa forestal de la plana selvatana més extensa i amb una important funció connectora.

També cal destacar les zones d'interès geològic de la comarca: Volcà de la Crosa, Estany de Sils i riera de Vallcanera, entorn de Caldes de Malavella i de Santa Coloma de Farners i el litoral selvatà.

A banda, s'identifiquen elements paisatgístics singulars a la comarca. Existeixen diferents exemples d'arbres monumentals, a banda d'altres arbres d'interès no catalogats, així com nombroses basses repartides per la depressió de la Selva.

La meitat de la comarca té pendents superiors al 20% fet que fa que el 90% de la superfície de la Selva sigui no urbanitzable. El sòl no urbanitzable amb pendent superior al 20% es concentra bàsicament als municipis catalogats com de muntanya, situats majoritàriament al nord-oest de la comarca.

Alguns municipis de la comarca manifesten una elevada pressió urbanística, com Lloret i Blanes, i presenten un índex de saturació del sòl molt elevat, que supera el 30%, fet rellevant si es té en compte el sòl disponible per urbanitzar (amb pendent inferior al 20%). El valor del pendent i, per tant, l'orografia de la zona, condiciona la urbanització i fa que els creixements es concentrin a la zona de la plana.

Alhora, és als municipis amb major pressió i, principalment als de costa, on hi ha unes densitats de població majors i una major activitat econòmica. Contràriament, els municipis més rurals i/o ubicats a les zones més muntanyoses han sofert una pèrdua de població i pateixen un declivi econòmic tot i que, contràriament, són els municipis que tenen una major riquesa natural i patrimonial.

Forta antropització del paisatge de la zona costanera selvatana. A inicis dels anys 60-70 van tenir lloc un desmesurat creixement urbanístic proliferant nombroses edificacions a primera línia de mar. Aquesta dinàmica, recreada a gairebé la totalitat de la costa catalana, va crear a la costa selvatana un gran impacte visual i paisatgístic que va afectar a nombrosos hàbitats litorals interessants.

La comarca de la Selva actua de suport físic de grans infraestructures, corredors de contaminació atmosfèrica i de fragmentació del territori. Els pas de grans infraestructures, com l'AP7, la N-II i la C-25 a causa de la seva situació geogràfica, provoca que el percentatge de vehicles pesants que circulen per l'eix viari que travessa la comarca sigui molt elevat que, alhora, és la tipologia de vehicles que emet més nombre de contaminants a l'atmosfera.

Alhora, la xarxa de comunicacions és la responsable de l'afluència indiscriminada de turisme a la costa i de la fragmentació del territori. En un futur proper, a més, els municipis i el territori de la plana selvatana es veuran afectats per l'arribada del Tren d'Alta Velocitat.

El sistema de rieres que travessen la plana tenen un paper molt important en la connectivitat ecològica. És el cas de la riera d'Arbúcies que conforma una bona connexió entre el vessant est del Massís del Montseny i l'extrem nord de les serres del Montnegre-el Corredor; o bé la riera de Santa Coloma que s'encarrega de la connexió de petits espais com al zona de l'antic estany de Sils i la més meridional dels turons de Maçanet. La connexió de gran part dels espais naturals de la comarca, i amb d'altres de fora de la comarca, té lloc majoritàriament a partir de les extenses masses forestals, les quals no estan protegides i tenen un paper per la connectivitat ecològica molt important.

Es detecten pressions sobre els recursos hídrics de la plana. Els ecosistemes de ribera i les masses d'aigua superficials i subterrànies pateixen pressions per part de la indústria pels elevats consums d'aigua i els abocaments d'aigua de mala qualitat al medi, especialment a la plana selvatana i al curs del Tordera. Alhora, les principals activitats econòmiques de la plana, l'agricultura, la ramaderia i el viverisme, provoquen una sobreexplotació dels aqüífers. Així mateix, **els consums d'aigua urbana són molt elevats** especialment en el període estival i als municipis costaners.

Cal diagnosticar i planificar la millora de l'abastament per a cada municipi de la Selva. Existeix un problema generalitzat a tota la comarca per la mala qualitat de les aigües abastades, les mancances en les xarxes, els problemes de subministrament, etc.

Hi ha previsió de crear un centre integral de mercaderies i activitats logístiques a Riudellots de la Selva que preveu traslladar les empreses de transport a indrets ben connectats i dotats de mitjans necessaris per al tractament logístic de mercaderies. Es preveu que aquest parc doni suport a l'increment de l'activitat logística de l'aeroport i descongestioni els nuclis urbans evitant la circulació de vehicles pesants.

Destaquen, en funció de la seva importància, el risc d'incendi, les inundacions, l'erosió i la contaminació de sòls, l'expansivitat de les argiles i el risc volcànic. El major risc d'incendi es concentra principalment a les zones muntanyoses que és on s'hi ubiquen la major part de les zones boscoses contínues i on hi ha la càrrega de combustible i d'inflamabilitat. Cal destacar la presència de nombroses urbanitzacions aïllades i properes a zones boscoses que han ocasionat greus problemes d'incendis.

Les zones potencialment inundables de la comarca de la Selva s'estenen per les conques i zones d'influència dels principals rius (el Ter, l'Onyar, la Tordera, el Reclà i l'Esplet) així com d'algunes rieres, concentrant-se els punts de major risc a la conca del Tordera.

Quan al risc d'erosió, cal diferenciar entre les zones on el risc d'erosió té un major grau d'incidència, que coincideixen amb aquelles on hi ha un relleu més vigorós, i les zones que presenten materials més fàcilment erosionables, s'ubiquen a la zona de la plana.

Es detecta un augment del 19% les activitats extractives de la comarca des del 1994. Segons dades del 2002 a la comarca hi havia un total de 80 explotacions extractives amb una superfície total autoritzada de 284,09 ha (0,28% del sòl comarcal). Cal destacar que algunes activitats extractives han afectat a espais inclosos al Pla d'Espais d'Interès Natural (PEIN), destacant les Guilleries amb una superfície afectada de 28,94 ha, al Massís de Cadiretes amb 3,86 ha afectades, a la riera d'Arbúcies amb 0,02 ha i als Turons de Maçanet amb 2,87 ha.

3.2 Diagnosi global del territori

Finalment, en aquest apartat es sintetitzen els aspectes ambientalment rellevants que caracteritzarien a l'àmbit de les Comarques Gironines com a conjunt i que seran la base per a la definició –en l'apartat següent- dels objectius ambientals del Pla i que, alhora aquests seran l'instrument fonamental per a l'avaluació ambiental del Pla.

Aquests aspectes ambientalment rellevants s'estructuren en funció de les diferents temàtiques i vectors identificats en l'anàlisi a nivell comarcal.

Val a dir que aquest apartat es complementa amb un plànol de síntesi (**Plànol ISA S.1 Síntesi de la diagnosi ambiental**) que es pot consultar en l'annex cartogràfic que acompanya aquest document.

3.2.1 Aspectes socio-econòmics

Especial conscienciació ambiental de la població local. Les comarques gironines es caracteritzen de manera especial per una creixent consciència social davant la necessitat d'impulsar processos de desenvolupament territorial i urbanístic que es fonamentin sobre criteris de sostenibilitat, amb una especial atenció per la preservació dels valors naturals i del paisatge.

S'està produint un procés de transformació de les segones residències cap a residència habitual. Els creixements demogràfics dels darrers anys han aportat nova població jove i, en alguns territoris, han anat consolidat el procés de conversió del parc d'habitatges de segona residència en habitatge permanent.

L'Empordà i la Selva han crescut per sobre de les previsions, metre que el Ripollès s'ha situat per sota dels escenaris contemplats. Les dinàmiques econòmiques dels últims anys han tingut un impacte significatiu sobre la demografia de les comarques gironines. En aquest sentit, cal destacar que les comarques de la Selva i l'Empordà, ja s'ha superat l'escenari previst per a l'any 2026, per la qual cosa aquestes s'han hagut de revisar. En qualsevol cas, l'impacte de la crisi econòmica ha frenat de cop aquestes tendències i tot sembla indicar que els propers anys les tendències de creixement seran molt més moderades que en els últims anys, preveient-se un escenari en el 2026 de 825.000 habitants i 420.000 treballadors.

3.2.2 Usos del sòl

Una clara evolució dels usos del sòl a favor de les zones antropitzades i els boscos, en detriment dels conreus, les bosquines i els prats

A partir de la cartografia disponible del mapa de cobertes del sòl de Catalunya s'ha realitzat una anàlisi de l'estat actual i l'evolució dels usos del sòl a l'àmbit de les comarques gironines durant el període 1987-2002.

Taula 3.1. Evolució dels usos del sòl a les comarques gironines (període 1987 – 2002)

DESCRIPCIO	1987 (Ha)	1992 (Ha)	1997 (Ha)	2002 (Ha)	% Variació (2002 respecte 1987)
Aigua continental	1.479,9	1.442,8	1.711,0	1.929,2	23,29
Aigua marina	20,9	234,9	318,1	220,3	90,52
Infraestructures viàries	732,6	1.695,7	3.605,8	4.563,5	83,95
Urbanitzacions	6.650,6	8.600,0	9.840,2	10.192,1	34,75
Nuclis urbans	5.335,8	7.398,6	7.097,4	7.185,9	25,75
Zones industrials i comercials	1.257,8	2.578,9	2.636,9	2.814,0	55,30
Conreus herbacis de secà	98.396,5	106.207,2	93.749,2	87.778,7	-12,10
Conreus herbacis de regadiu	32.117,6	30.678,2	33.485,0	35.873,7	10,47
Fruiters de secà	5.557,4	3.709,6	3.261,1	3.404,2	-63,25
Fruiters de regadiu	3.596,2	2.564,5	2.073,1	2.607,8	-37,90
Vinya	4.605,8	4.210,1	4.921,7	4.992,1	7,74
Prats supraforestals	8.789,5	9.035,8	8.722,2	8.547,0	-2,84
Bosquines i prats	120.175,2	106.945,5	104.299,1	97.405,8	-23,38
Bosc d'escleròfil·les	97.962,6	106.219,4	103.812,8	103.032,8	4,92
Bosc de caducifolis	62.265,9	62.188,6	72.723,8	73.512,8	15,30
Bosc d'aciculifolis	96.342,7	96.739,3	96.879,7	97.033,9	0,71
Vegetació de zones humides	858,9	829,1	784,3	815,4	-5,33
Sòl amb vegetació escassa o nul·la	9.891,5	6.335,4	7.828,8	7.838,9	-26,19
Zones cremades	1.782,1		153,4	8.220,9	78,32
Sorrals i platges	188,3	366,48	301,2	339,1	44,48

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases del DMAH

D'aquest anàlisi es pot observar que en els últims 15 anys ha tingut lloc un augment general de les zones destinades a usos antropogènics. Concretament, cal destacar els usos destinats a zones residencials (urbanitzacions i nuclis urbans) que ha tingut un creixement d'un 45% respecte l'any 1987, les infraestructures viàries que han crescut un 84% i les àrees industrials i comercials que s'han incrementat en un 55%.

Pel que fa a l'agricultura, s'observa una davallada del territori destinat al conreu herbaci de secà vers una lleugera pujada del conreu herbaci de regadiu. Pel que fa referència als conreus de fruiters s'observa un clar descens del territori dedicat a aquesta activitat tant pel cultiu de regadiu com pel cultiu de secà, essent aquest últim molt més acusat (amb un 63% de davallada al 2002 respecte al 1987). En canvi el territori destinat al conreu de la vinya s'ha incrementat lleugerament.

Pel que fa al medi natural, s'observa un clar descens de les zones ocupades per bosquines i prats que han evolucionat cap a un augment dels boscos de tipus caducifoli, d'escleròfil·les i d'aciculifolis. El territori ocupat per vegetació d'ambient humit s'ha reduït lleugerament. En canvi s'observa un increment destacable de les zones cremades segurament degut a l'augment en la superfície ocupada pels boscos.

Predomini dels usos forestal, especialment en les comarques interiors, amb una presència important de coberta agrícola, tot i que en recessió. Especialment en les comarques interiors l'ús predominant és el forestal, amb una marcada varietat de tipologies i espais de transició entre els espais forestals de tipologia mediterrània i els de tipologia atlàntica. En les comarques de La Garrotxa i el Ripollès aquestes superfícies forestals es troben poc fragmentades.

En general s'està produint una pèrdua de sòl agrícola i un canvi en la seva configuració cap a usos més intensius. El sòl s'està perdent per causa de la seva transformació en sòls urbanitzats; i per

l'abandonament de la professió per part de la població jove i la posterior transició dels terrenys erms cap a sòls forestals.

En les principals planes de l'àmbit s'hi localitzen àrees de gran valor agrícola a nivell català. Aquests espais es situen especialment en les planes de l'interior i en les planes al·luvials empordaneses, on donades les característiques edafològiques es localitzen sòls d'una alta fertilitat agrícola. En aquestes zones, el paper del sector agrícola hi té un pes important, tot i que darrerament s'està produint tant un procés d'intensificació dels conreus, com una pressió creixent dels processos d'urbanització.

3.2.3 Biodiversitat i hàbitats

En el seu conjunt, les Comarques Gironines presenten una gran varietat d'ambients i ecosistemes diversos. Donat l'abast territorial de l'àmbit i la diversitat geomorfològica, es propicia l'existència d'una gran varietat d'ambients i ecosistemes, des de zones de muntanya fins a espais de litoral, passant per les zones planeres d'interior o la densa xarxa fluvial. Aquest fet motiva la presència de múltiples i variats ecosistemes, els quals contenen una gran diversitat d'hàbitats i espècies.

A l'àmbit de les comarques gironines hi ha representades totes les tipologies d'espais de Xarxa Natura 2000. Els espais de la xarxa Natura 2000 queden agrupats en les tipologies en funció dels seus ambients naturals principals i a l'àmbit de les comarques gironines hi són tots presents. Es llisten a continuació el nombre d'espais de cada tipologia a l'àmbit de les comarques gironines, així com les principals espècies de flora i fauna protegides :

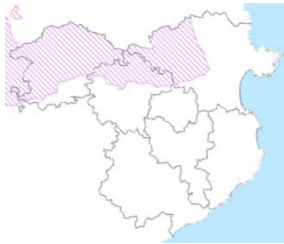
- 1-Espais marins: 5 espais
 - Fauna:
 - Aus: Gavina corsa (*Larus audouinii*), Ocell de tempesta (*Hydrobates pelagicus*), Corb marí emplomallat (*Phalacrocorax aristotelis*), Baldriga mediterrània (*Puffinus yelkouan*) , baldriga balear (*Puffinus mauritanicus*).
 - Rèptils: *Caretta caretta*.
 - Mamífers. Dofí mular (*Tursiops truncatus*)
- 2-Espais d'aiguamolls litorals: 1 espai
 - Flora: Trencallada (*Kosteletzikia pentacarpos*)
 - Fauna
 - Peixos: saboga (*Alosa fallax*), fartet (*Lebias iberica*) i samaruc (*Valencia hispanica*).
 - Rèptils: tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*), tortuga mediterrània (*Testudo hermani*)
 - Aus: ocells marins i d'aiguamolls en general, bitó (*Botaurus stellaris*) arpella (*Circus aeruginosus*) i terrerola rogenca (*Calandrella rufescens*).
 - Mamífers: Totes les espècies de rats-penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats i llúdriga (*Lutra lutra*)
- 3-Espais de muntanya litoral: 6 espais
 - Fauna:
 - Rèptils: tortuga mediterrània (*Testudo hermani*).
 - Ocells: Àguila cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*).
 - Mamífers: Totes les espècies de rats-penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats.
- 4-Espais de muntanya interior: 8 espais
 - Fauna:
 - Invertebrats: *Coenagrion mercuriale*, *Osmoderma eremita*, *Oxygastra curtissi*, *Vertigo moulinsiana*, *Gallimorpha quadripunctaria*, *Cerambyx cerdo*, *Eriogaster catax*, *Graellsia isabelae*, *Lucanus cervus*, *Rosalia alpina*.
 - Rèptils : Tortuga mediterrània (*Testudo hermani*).
 - Ocells: Àguila cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*), Picot negre (*Dryocopus martius*).

- Mamífers: Totes les espècies de rat penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats, i llúdriga (*Lutra lutra*).
- 5-Espais del Prepirineu: 4 espais
 - Flora: *Cyripedium calceolus*, *Petrocoptis montsicciana*, *Dracocephalum austriacum*.
 - Fauna:
 - Invertebrats: *Callimorpha quadripunctaria*, *Euphydryas aurinia*, *Graellsia isabelae*,
 - Aus: Gall fer (*Tetrao urogallus*), Perdiu xerra (*Perdix perdix*), Picot negre (*Dryocopus martius*), Trençalòs (*Gypaetus barbatus*), Àguila cuabarrada (*Hieraetus fasciatus*).
 - Mamífers: Totes les espècies de rat penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats, i llúdriga (*Lutra lutra*), Almesquera (*Galemys pirenaicus*).
- 6-Espais del Pirineu: 1 espai
 - Flora: *Buxbaumia viridis*, *Depranocladus vernicosus*, *Orthotrichum rogeri*, *Luronium natans*,
 - Fauna:
 - Invertebrats: *Euphydryas aurinia*.
 - Rèptils: *Lacerta aranica*, *Lacerta aurelioi*, *Lacerta bonnali*, *Lacerta agilis*.
 - Ocells: Perdiu blanca (*Lagotus mutus*), Gall fer (*Tetrao urogallus*), Perdiu xerra (*Perdix perdix*), Trençalòs (*Gypaetus barbatus*), Mussol pirinenc (*Aegolius funereus*), Picot negre (*Dryocopus martius*).
 - Mamífers: Totes les espècies de rats-penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats, Ós bru (*Ursus arctos*), Llúdriga (*Lutra lutra*), Almesquera (*Galemys pirenaicus*).
- 7-Espais de plana agrícola: 1 espai
 - Flora: *Boleum asperum*
 - Fauna:
 - Ocells estèpics: Arpella (*Circus aeruginosus*), Esparver cendrós (*Circus pygargus*), Xoriguer petit (*Falco naumanni*), Sisó (*Tetrax tetrax*), Xurra (*Pterocles orientalis*), Ganga (*Pterocles alchata*), Gaig blau (*Coracias garrulus*), Alosa becuda (*Chersophilus duponti*), Calàndria (*Melanocorypha calandra*), Terrerola vulgar (*Calandrella brachydactyla*), Terrerola rogenca (*Calandrella rufescens*), Trenca (*Lanius minor*).
- 8-Espais d'aigües continentals (rius i estanys): 13 espais
 - Flora: *Marsilea strigosa*
 - Fauna:
 - Invertebrats: Cranc de riu (*Austroptamobius pallipes*)
 - Peixos: Cavilat (*Cottus gobio*), saboga (*Alosa fallax*), Llopet de riu (*Cobitis paludica*), madrilleta roja (*Rutilus arcasii*), Barb de muntanya (*Barbus meridionalis*), madrilla (*Chondrostoma toxostoma*).
 - Rèptils: Tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), tortuga de rierol (*Mauremys leprosa*).
 - Mamífers: Totes les espècies de rats-penats de l'Annex II de la Directiva 92/43, d'Hàbitats, i almesquera (*Galemys pirenaicus*), llúdriga (*Lutra lutra*) i visó europeu (*Mustela lutreola*).

Són diversos els espais per a la protecció de la fauna autòctona presents a l'àmbit de les comarques gironines.

La fauna autòctona que es troba en una situació més desfavorable ha estat objecte d'un programa de recuperació o conservació, i globalment se les ha considerat com espècies amenaçades. A l'àmbit de les comarques gironines es desenvolupen 3 plans de recuperació i 1 pla de conservació de la fauna autòctona:

- Pla de Recuperació del Trençalòs (*Gypaetus barbatus*) a Catalunya, (Decret 282/1994, de 29 de setembre): en el Decret s'articulen totes les mesures de protecció de l'espècie encaminades a aconseguir la recuperació de les poblacions de trençalòs. De tota la superfície inclosa al Pla de recuperació del Trençalòs a Catalunya, un 15% es troba a l'àmbit de les comarques gironines (152.871 ha) i es localitza a les comarques de la Garrotxa, Ripollès i Alt Empordà. Tal i com s'observa al següent quadre, en l'àmbit de les Comarques Gironines, la comarca del Ripollès és la té una major superfície inclosa al Pla (79.335,38 ha, que representa el 83% de la comarca).

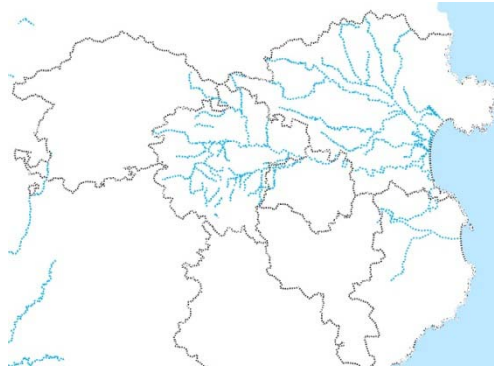
	Superfície CCGG (ha)	Superfície CCGG (%)	Superfície comarcal (%)
Ripollès	79.335,38	52	83
Garrotxa	27134,24	18	37
Alt. Emp	46401,97	30	34

- Pla de recuperació del fartet (*Aphanius iberus*): Aquest pla té previstes diferents actuacions d'estudi, protecció i gestió del fartet (*Aphanius iberus*), amb problemes de conservació degut a la pèrdua i el deteriorament del seu hàbitat i la interacció amb la gambúsia. A l'àmbit de les comarques gironines hi ha 125,5 ha incloses (el 4% del total de zones incloses al Pla a Catalunya) al pla de recuperació del fartet que es localitzen principalment a les àrees d'aiguamoll dins de la ZEPA dels Aiguamolls de l'Empordà, concretament al municipi de Castelló d'Empúries. Al Baix Empordà hi ha 3,57 ha que formen part de l'espai natural dels Aiguamolls del Baix Empordà.

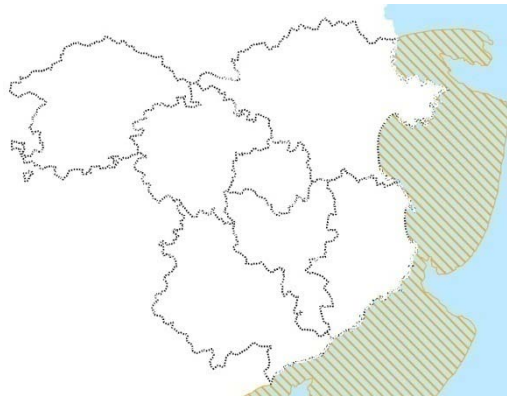

	Superfície CCGG (ha)	Superfície CCGG (%)	Superfície comarcal (%)
Baix Emp.	3,5757	3	0,0051
Alt. Emp	121,95	97	0,09

- Pla de conservació de la Llúdriga (*Lutra lutra*): la llúdriga està totalment protegida i la Generalitat ha declarat una sèrie de reserves naturals per a la seva conservació. D'altra banda, existeix aquest pla d'estudi i conservació que implica un seguiment estret de les poblacions, dels nivells de contaminació i del seu hàbitat i s'està començant a treballar en trencar l'aïllament que li suposen els grans embassaments en congostos. A l'àmbit de les comarques gironines hi ha un total de 786,92 km de cursos fluvials inclosos al pla que es localitzen principalment a les conques del Fluvià i la Muga.

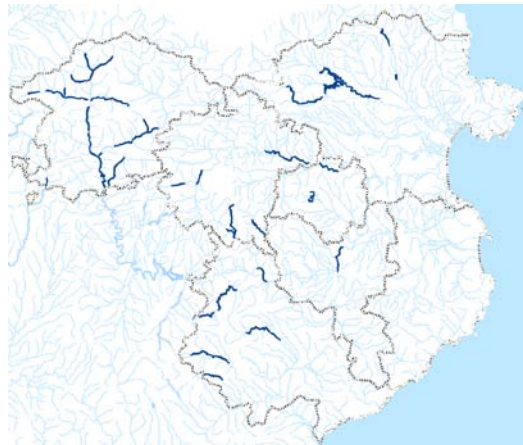

- Pla de recuperació de la Gavina Corsa (*Larus audouinii*): Bona part del litoral català es troba inclòs al pla de recuperació de la Gavina Corsa degut a les amenaces i factors limitants que pateix per la seva supervivència a nivell global aquesta espècie. Les principals amenaces són l'alteració d'hàbitat a zones de cria, els canvis en les arts de pesca, la competència amb el gavià argentat i altres espècies, la recollecció d'ous i la persecució humana, la presència humana, la reducció dràstica dels recursos i la contaminació i vessaments d'olis i petroli. A l'àmbit de les comarques gironines el litoral, en una franja variable d'uns 25 metres de mitjana, es troba inclòs al pla de recuperació.

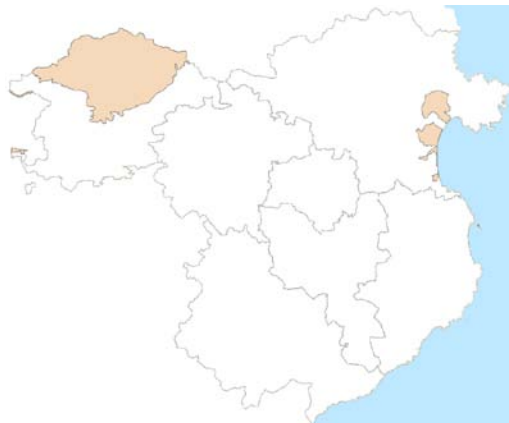

D'altra banda hi ha una sèrie d'àrees limitades per a la protecció de la fauna: els refugis de caça i refugis de fauna salvatge. En els refugis és prohibit qualsevol tipus d'activitat cinegètica, la captura d'animals o la introducció d'espècies que no siguin autòctones. Però, si existeixen raons científiques que aconsellin la captura o reducció de la població de determinades espècies, la Direcció General del Medi Natural pot autoritzar excepcionalment caceres específiques. Actualment, hi ha declarats a Catalunya 84 refugis de fauna salvatge (10.967 ha). A l'àmbit de les comarques gironines hi ha un total de 9 refugis que ocupen 648,53 ha i es localitzen als municipis de Sant Pere Pescador i Avinyonet de Puigventós (Alt Empordà), les Planes d'Hostoles (Garrotxa), Torroella de Montgrí, Rupià i Corçà (Baix Empordà), Vilobí d'Onyar i Massanes (Selva) i Girona i Fornells de la Selva (Gironès).

A l'àmbit de les comarques gironines hi ha 45 zones de pesca controlada, amb un total de 268,38 km de trams fluvials incloses. Aquestes zones de pesca controlada, que per les seves condicions biològiques o piscícoles tenen una regulació especial, són principalment permisos per la captura de salmònids (74%) i es localitzen principalment a la conca del Ter. S'assenyalen sobre la xarxa hídrica a la següent figura.

La Societat Espanyola d'Ornitologia defineix unes àrees d'especial importància per la fauna (IBA, *important bird areas*) que s'han de preservar per l'existència d'aus amenaçades i representatives. A Catalunya hi ha un total de 21 IBA i concretament a les comarques gironines n'hi ha 7 localitzades a les comarques del Ripollès, l'Alt i el Baix Empordà que ocupen un total de 43.501,51 ha. Cal destacar la IBA més extensa, situada a la comarca del Ripollès, que amb més de 37.000 ha, és l'àrea d'alta muntanya més oriental dels Pirineus.

Finalment esmentar l'existència d'unes àrees d'interès faunístic, elaborades a partir de la distribució real de les espècies de fauna (amfibis, rèptils, aus, mamífers, invertebrats i peixos) més amenaçades, que ocupen un total de 27.953,52 ha i es localitzen principalment per les comarques del Ripollès, l'Alt Empordà i la Garrotxa.

A la sèrie de plànols dels espais d'interès faunístic (sèrie IF) es representen tots els espais per a la protecció de la fauna descrits.

Els hàbitats més rars i amenaçats es localitzen principalment a la meitat nord de les comarques gironines. Concretament els hàbitats més rars es localitzen a les àrees de muntanya i a la costa de l'Empordà i es corresponen principalment a boscos aciculifolis i vegetació arbustiva i herbàcia, prats acidòfils secs i bosquines i matollars de muntanya i d'ambients frescals de terra baixa. Els boscos aciculifolis són pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*) amb sotabosc de màquies o brolles mediterrànies que es localitzen principalment al nord de la Garrotxa i al nord-oest de l'Alt Empordà. Pel que fa referència als hàbitats més amenaçats, aquests es corresponen amb les aigües continentals i els ambients humits i es localitzen principalment a la meitat nord de l'àmbit.

Val a dir, però, que hi ha molts hàbitats dels quals no es disposa de dades i, per tant, no se'n pot avaluar el grau d'amenaça i raresa.

A la sèrie dels plànols d'hàbitats es representen els hàbitats rars i amenaçats per tot l'àmbit de les comarques gironines (plànols sèrie H).

Presència destacable en tot l'àmbit d'hàbitats d'interès comunitari, especialment a l'Empordà, la Garrotxa i el Ripollès. La diversitat d'ambients d'aquest àmbit suposa la presència d'una gran varietat d'hàbitats d'interès comunitari. En aquest sentit destaquen els de tipus forestal a les comarques del Ripollès i la Garrotxa i els característics de zones humides a la zona de l'Empordà. S'ha de destacar que la comarca de la Garrotxa concentra un 20% de la superfície total catalana d'hàbitats d'interès comunitari.

3.2.4 Espais naturals i agrícoles de valor

La superfície protegida sectorialment és, en general, molt elevada en l'àmbit del Pla. Els espais del PEIN i de la Xarxa Natura 2000, i els Espais Naturals de Protecció Especial juntament amb els delimitats pel PDUSC, han configurat una estructura potent d'espais protegits, a excepció de la comarca del Pla de l'Estany on el percentatge és baix. Aquests espais protegits es localitzen preferentment en el perímetre de l'àmbit, a les zones de muntanya del Ripollès, La Garrotxa i l'Empordà i a les de la Serralada Prelitoral; així com a la zona costanera.

Dels espais naturals de protecció especial, que representen el 7,81% de la superfície de l'àmbit del Pla (43.630,43 ha), cal destacar l'elevada superfície protegida de les comarques de la Garrotxa amb un 21% (principalment el Parc natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa) i l'Alt Empordà amb un 15% (principalment el Parc Natural de Cap de Creus) respectivament de la superfície comarcal protegida. A més, també cal tenir en compte també la superfície marina del Parc Natural de Cap de Creus, que representa un 22% del total de l'espai amb 3.063 ha, i del recent declarat Parc Natural del Montgrí - Illes Medes - Baix Ter, que representa un 25% del total de l'espai (2.036,99 ha).

Taula 3.2. Superfícies d'espais naturals de protecció especial per comarques a l'àmbit del PTPCCGG

	Àrea (ha)	Superfície Comarcal (%)
Alt Empordà		
Parc Natural	10.400,34	7,66
Paratge Natural d'Interès Nacional	5.786,07	8,25
Reserva Natural de Fauna Salvatge	76,42	0,10
Reserva Natural Integral	1.795,42	3,12
Reserva Natural Parcial	1.842,42	7,01
Parc Natural del Montgrí, les Medes i el Baix Ter	296,46	0,31
<i>Total Alt Empordà</i>	<i>20.197,13</i>	<i>14,88</i>
Baix Empordà		
Reserva Natural de Fauna Salvatge	0,99	0,0014
Parc Natural del Montgrí, les Medes i el Baix Ter	5.858,46	8,35
<i>Total Baix Empordà</i>	<i>5.859,72</i>	<i>8,35</i>
Garrotxa		
Parc Natural	14.134,58	19,24
Reserva Natural de Fauna Salvatge	23,21	0,032
Reserva Natural Parcial	1.175,01	1,60
<i>Total Garrotxa</i>	<i>15.332,80</i>	<i>20,87</i>
Pla de l'Estany		
Reserva Natural de Fauna Salvatge	2,94	0,0112
<i>Total Pla de l'Estany</i>	<i>2,94</i>	<i>0,0112</i>
Ripollès		
Reserva Natural Parcial	1,56	0,0016
<i>Total Ripollès</i>	<i>1,56</i>	<i>0,0016</i>
Selva		
Parc Natural	2.127,41	2,14
Paratge Natural d'Interès Nacional	50,98	0,05
Reserva Natural Parcial	57,89	0,06
<i>Total Selva</i>	<i>2.236,28</i>	<i>2,25</i>
TOTAL	43.630,43	7,81

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases del DMAH

Taula 3.3. Superfícies d'espais PEIN i de la Xarxa Natural 2000 per comarques a l'àmbit del PTPCCGG

		PEIN (Ha)	Superfície Comarcal (%)	XN2000 (Ha)	Superfície Comarcal (%)
COMARCA	Alt Empordà	48.176,3	35,5	49.653,1	36,6
	Baix Empordà	24.680,6	35,2	24.983,7	35,6
	Garrotxa	38.762,0	52,8	39.397,4	53,6
	Gironès	17.270,4	30,0	17.976,6	31,2
	Pla de l'Estany	1.366,8	5,2	1.647,7	6,3
	Ripollès	32.055,3	33,5	33.762,9	35,3
	Selva	22.388,9	22,5	22.800,2	22,9
TOTAL		18.4700,35	33,1	19.0221,5	34,1

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases del DMAH

En diverses comarques hi trobem una presència significativa de zones d'interès geològic, zones humides i forests d'utilitat pública. Especialment en les comarques de la Garrotxa, l'Alt Empordà, el Ripollès, i el Pla de l'Estany es localitzen diversos espais d'importància nacional i internacional des del punt de vista geològic. En aquest sentit hi destaca la zona volcànica de la Garrotxa, la qual a banda de la seva importància des del punt de vista geològic, esdevé un actiu econòmic per a la comarca.

Quan a les zones humides, cal destacar la importància quan a nombre i superfície de les zones humides de l'inventari a la comarca de l'Alt Empordà amb 61 espais que ocupen un total de 1.850,60 ha.

Finalment, remarcar l'elevada superfície dels forests d'utilitat pública que ocupen un 7% de l'àmbit del Pla, destacant les més de 26.000 ha (27,7% de la comarca) del Ripollès.

Taula 3.4. Superfícies d'altres espais naturals protegits per comarques a l'àmbit del PTPCCGG

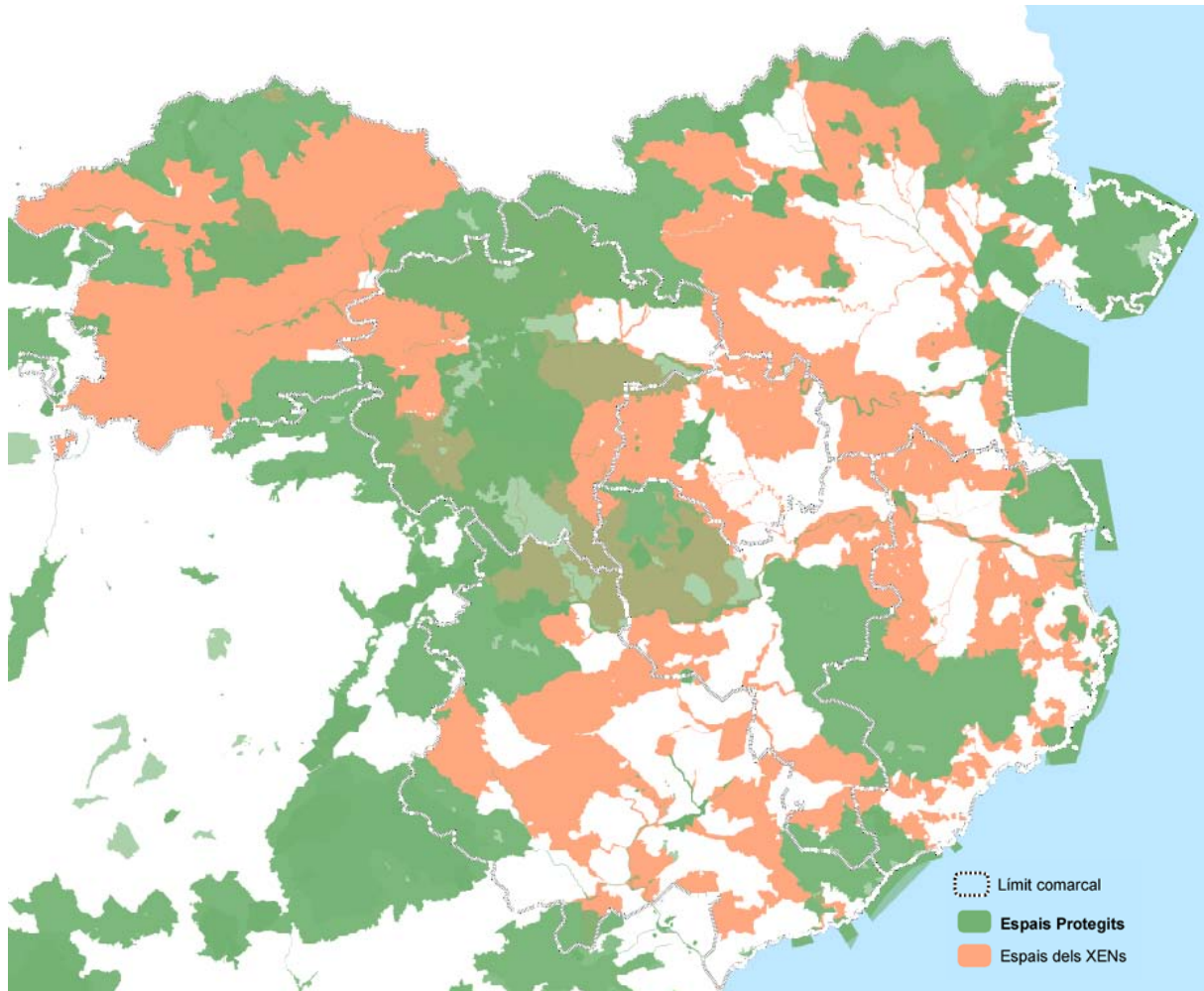
		Zones d'interès geològic	Zones Humides	Forests d'utilitat pública
COMARCA	Alt Empordà	6.865,74	1.850,60	5.110,86
	Baix Empordà	1.065,17	570,36	3.170,12
	Garrotxa	3.375,64	63,44	3.065,55
	Gironès	687,70	0	484,21
	Pla de l'Estany	428,38	212,82	271,92
	Ripollès	1.304,82	338,99	26.545,33
	Selva	2.244,44	431,40	1.469,63
TOTAL		15.971,89	3.467,61	40.117,63

Font: Elaboració pròpia a partir de les bases del DMAH

Una part significativa dels espais naturals de major valor no estan inclosos en cap figura de protecció. Tot i que la superfície protegida sectorialment és en general molt elevada en l'àmbit del Pla, existeixen diverses zones amb elements naturals rellevants sense cap figura de protecció. Aquest fet es dona principalment al Ripollès, a les zones interiors de l'Empordà i de La Selva i a la comarca del Pla de l'Estany, motiu pel qual es redueix la connectivitat ecològica entre els espais protegits situats al perímetre de l'àmbit. Es creu per tant, que existeix un significatiu nombre d'espais d'interès local sense protegir, que alhora podrien ser elements de connexió entre els espais protegits existents.

A la següent figura es sobreposen els espais que es troben sota alguna figura de protecció amb els espais d'interès natural i connectors identificats per l'estudi del "Sistema de Protecció Territorial (SPT)" encarregat pel DPTOP (Iavola, 2004).

Figura 1.2. Espais d'interès natural i connector versus els espais protegits

L'àmbit de les Comarques Gironines es caracteritza per una important xarxa de sòls de sòls d'alt valor agrícola. Per tal d'avaluar i detectar els espais agrícoles de major interès, s'ha obtingut la informació dels diferents estudis comarcals que s'han realitzat per a la determinació d'aquells sòls de valor agrícola, atenent a diferents criteris, a partir de diferents metodologies, fet pel qual les conclusions dels mateixos no són comparables.

Per les comarques de l'Alt i el Baix Empordà s'ha partit dels "Estudis d'identificació de sòl d'alt valor agrícola pel planejament" realitzat per Iavola per encàrrec del DPTOP (any 2003). Aquest estudi parteix de 4 criteris de selecció de sòls agrícoles (zones agrícoles de regadiu, zones agrícoles de secà amb alta producció agrària, zones agrícoles amb DO, IGP o produccions ecològiques i zones agrícoles amb valor per la seva extensió, situació, funcionalitat ecològica i/o valor cultural, als quals se'ls hi apliquen uns valors funcionals, a partir del següent esquema:

Taula 3.5. Criteris de selecció avaluats i valor funcional del sòl agrícola

Criteris de selecció	Valor		
	Productiu	Ecològic	Cultural
Zones agrícoles de regadiu	X		X
Zones agrícoles de secà d'alta producció agrària	X		
Zones agrícoles amb denominació d'origen, indicacions geogràfiques protegides (IGP) i produccions ecològiques	X	X	X
Zones agrícoles amb valor per la seva extensió, situació, funcionalitat ecològica i/o valor cultural		X	X

Font: Estudis d'identificació de sòl d'alt valor agrícola pel planejament per l'Alt i el Baix Empordà (lavola – 2003)

A partir d'aquests estudis, es determina la següent superfície de sòls d'alt valor agrícola per a aquestes dues comarques:

Baix Empordà: 23.318,32 ha. repartides entre 25 espais agrícoles diferent, els quals poden incorporar un dels valors indicats o més d'un en funció de les seves característiques, tal com es pot observar al plànol adjunt a la present memòria.

Alt Empordà: 27.783,9 ha. repartides entre 39 espais agrícoles diferent, els quals poden incorporar un dels valors indicats o més d'un en funció de les seves característiques, tal com es pot observar al plànol adjunt a la present memòria.

En aquestes dues comarques el criteri de selecció principal que predomina és el de zones agrícoles de secà d'alta producció agrària i les zones agrícoles de regadiu en front de les zones agrícoles amb denominació d'origen, indicacions geogràfiques protegides (IGP) i produccions ecològiques. Ara bé, molts dels espais agrícoles seleccionats per el criteri principal de zones agrícoles de secà d'alta producció agrària o zones agrícoles de regadiu també incorporen altres criteris com poden ser el de funcionalitat ecològica, valor per extensió, cultural i el de zones agrícoles amb denominació d'origen, IGP i produccions ecològiques.

Per a la definició dels sòls d'alt valor agrícola de la comarca del Ripollès, es parteix de "l'Estudi d'identificació del sòl d'alt valor agrícola pel planejament territorial del Ripollès" realitzat per IGR Emap S.L. (any 2003). Aquest estudi parteix de diferents criteris, els quals es vinculen a diferents valors funcionals a partir del següent esquema:

Taula 3.6. Criteris de selecció avaluats i valor funcional del sòl agrícola

Criteris de selecció	Valor			
	Productiu	Ecològic	Urbanístic i de protecció	Cultural
Zones agrícoles de secà d'alta producció agrària	X			
Zones agrícoles amb denominació d'origen (DO), indicació geogràfica protegida (IGP), i produccions agràries ecològiques (PAE)	X	X		
Zones agrícoles amb valor per la seva extensió	X			
Funcionalitat ecològica (corredor biològic, proximitat PEIN, ...)		X		
Presència d'Habitats d'Interès Comunitari (HIC)		X		
Sòl no urbanitzable d'ús agrícola catalogat com a sòl de protecció paisatgística (SNUPP) i/o sòl de protecció fluvial (SNUPF)		X	X	
Altres catalogacions de protecció (CUP, Reserves,...)		X	X	
Tamponament urbà			X	X

Aquest estudi pondera el grau d'importància d'aquests valors, donant més pes als valors de productivitat i d'extensió, perquè són els valors pròpiament més relacionats amb l'ús agrícola del territori. Un cop ponderats aquests valors es defineixen 47 espais d'alt valor agrícola al Ripollès, que representen 4.292,34 Ha, 4,49 % del territori, els quals incorporen un o més valors dels descrits, segons es pot observar al plànol adjunt a la següent memòria.

Per a la resta de comarques (Garrotxa, Pla de l'Estany, Gironès i la Selva) s'ha partit de la informació continguda a l'"Estudi de determinació dels sòls d'alt valor agrícola de les Comarques Gironines", realitzat per Àmbit Rural a l'any 2004. Aquest estudi parteix de la combinació cartogràfica de diverses capes d'informació de caire físic, socio-econòmic i mediambientals a partir dels quals es determinen Unitats homogènies de qualitat (zones que recullen més qualitats pel desenvolupament de l'activitat agrària a nivell agronòmic) i Unitats homogènies de singularitat on es reflecteixen els valors ambientals de l'espai agrari, partint del mapa de marc legal i del de paisatges d'excel·lència. En una fase final s'agreguen aquests mapes amb els de flux comercial, generació de llocs de treball, valoració professional i valoració social, fase que dona com a resultat el mapa de les Àrees d'Especial Interès Agrícola (AEVA). A aquesta fase s'incorpora el sector ramader i forestal per a obtenir el mapa d'Àrees d'Especial Valor Agrari (AEVAA), entenen per agrari la integració dels usos agrícoles (cultius), ramaders i forestals. La distribució d'aquestes àrees s'observa en el plànol adjunt a la present memòria, diferenciant entre àrees d'alt valor agrari (AEVAA), àrees d'interès agrícola (AIA) i zones agroforestals.

3.2.5 Connectivitat ecològica

Tot seguit s'indiquen aquells espais que per les seves característiques esdevenen espais d'interès per a la connectivitat ecològica en l'àmbit de les comarques gironines. A l'escala de treball que correspon a aquest pla es defineixen aquells grans àmbits de connectivitat que permetin vertebrar els espais de valor natural creant un sistema d'espais protegits integrats en una xarxa territorial contínua. En aquest punt es detectaran i definiran aquells espais que per les seves característiques esdevenen potencials espais de connectivitat, basant-se en aquells espais que ja han estat definits així en plans aprovats anteriorment, amb l'objectiu d'identificar i definir aquells punts crítics per a la connectivitat preexistents.

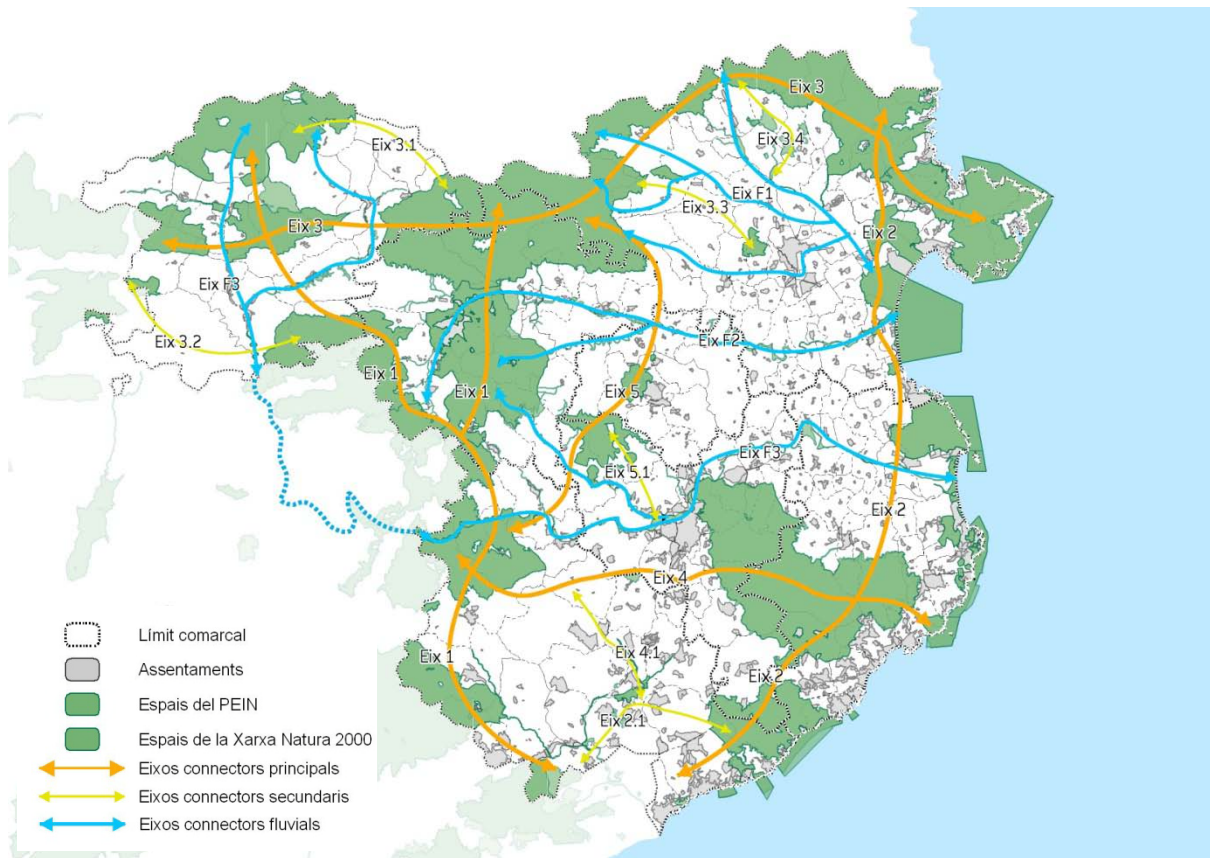
Dins de l'àmbit de les Comarques Gironines s'han de diferenciar a nivell general dos grans espais amb característiques i dinàmiques diferenciades, les quals tenen una incidència directa en les condicions de connectivitat entre els espais d'interès natural. Un primer gran espai correspondria amb la zona interior i la pirinenca, integrada bàsicament per la comarca de la Garrotxa, el Ripollès, part del Pla de l'Estany i les zones interiors de les comarques de la Selva i l'Alt Empordà on la matriu territorial existent permet la definició d'eixos continus entre els diferents espais de valor natural. D'altra banda, la zona litoral i pre-litoral (litoral de la Selva, Gironès, part del Pla de l'Estany, Baix Empordà i litoral de l'Alt Empordà), presenta una dinàmica d'antropització i d'ocupació important del sòl per usos urbans i infraestructures que dificulten el manteniment d'eixos de connectivitat, essent especialment remarcable l'aïllament dels espais naturals situats al litoral.

La presència d'importants eixos de comunicació, especialment en el corredor mediterrani esdevé una de les principals barreres a la connectivitat, especialment en els eixos que connecten la zona interior amb els espais del litoral.

S'ha de diferenciar entre tres tipus de connectors, els eixos principals territorials de connexió, els eixos territorials secundaris i els connectors fluvials. Els eixos principals són aquells d'escala territorial vertebradors de tota la xarxa de connectivitat de l'àmbit de les Comarques Gironines, mentre que els secundaris actuen com a element articulador de tota la xarxa, complementant o interconnectant els grans eixos definits anteriorment. Els connectors fluvials resulten d'especial importància en aquells punts on la dinàmica urbanitzadora dificulta l'establiment d'eixos de connexió territorial. Per tal de poder definir i categoritzar els principals eixos de connexió es partirà per una definició general d'aquests per després procedir a analitzar-los a escala comarcal, amb l'objectiu de definir l'existència de punts crítics per a la connectivitat.

Així a nivell general, es localitzen els següents eixos principals de connexió ecològica, els quals queden definits en la següent imatge:

Figura 3.1 . Eixos principals de connexió ecològica

Font: Elaboració pròpia amb diverses fonts

Per tal de procedir a l'anàlisi de les condicions per a la connectivitat en aquest àmbit, es descriuran en un primer moment els grans eixos connectors que es detecten a partir de la situació actual del territori i de la informació continguda en plans anteriors, per seguidament analitzar a escala comarcal les condicions d'aquesta connectivitat detectant aquells punts crítics per al manteniment d'aquests eixos.

Un primer gran eix (eix 1) discorre per l'interior de l'àmbit de les CCGG, paral·lel a límit d'aquest amb els àmbits territorials veïns. Aquest gran eix permet la connexió entre l'espai PEIN de les Serres del Montnegre – Corredor a la comarca de la Selva i els espais PEIN de les Capçaleres del Ter i del Freser al Ripollès i el de l'Alta Garrotxa; travessant els espais del Massís del Montseny, les Guilleries, el Collsacabra, la Zona Volcànica de la Garrotxa, les Serres de Milanya – Sta.Magdalena i Puig, les Riberes Altes del Ter (XN2000) i la Serra de Cavallera.

L'altre gran eix en sentit nord-sud és el que es localitza al llarg de la franja litoral i prelitoral (Eix 2), el qual dins de l'àmbit de les CCGG connecta des de l'espai PEIN del Massís de les Cadiretes a la Selva fins al PEIN del Massís de l'Albera a l'Alt Empordà, passant pels espais protegits de les Gavarres, el Montgrí, els Aiguamolls de l'Alt Empordà i el Cap de Creus. Aquest eix pren una especial importància ja que és el que ha d'articular una veritable connectivitat entre els espais situats al litoral i els de l'interior. En aquest sentit, des d'aquest eix apareixen eixos secundaris de connexió amb espais protegits del litoral, com poden ser els de Pinya Rosa, el Castell de Cap Roig, les Muntanyes de Begur o els Aiguamolls del Baix Empordà.

A nivell transversal es pot delimitar l'existència de dos grans eixos principals, un situat al nord al llarg dels Pirineus i un al sud de l'àmbit que travessa les comarques de la Selva, el Gironès i el Baix Empordà.

L'eix dels Pirineus (Eix 3), connecta els espais PEIN de la Serra de Montgrony al Ripollès amb l'espai protegit del Cap de Creus passant pels espais protegits de la Serra de Cavallera, les Ribes Altes del Ter (XN2000), l'Alta Garrotxa, el Massís de les Salines, les Basses de l'Albera (XN2000) i el Massís de l'Albera.

A banda d'aquest eix amb un traçat clar que discorre per l'eix pirinenc, la connectivitat transversal en aquest àmbit es veu dificultada per la dispersió de diversos usos urbans i xarxes d'infraestructures. En aquest sentit pren especial importància l'eix connector delimitat en l'avanç del Pla Director Urbanístic del Sistema Urbà de Girona (aprovat inicialment) de connexió entre els espais PEIN de les Guilleries i el de les Gavarres (Eix 4), passant per l'espai del Volcà de la Crosa, i que en la franja costanera arriba fins a l'espai del Castell de Cap Roig.

Finalment, es delimita un darrer gran eix, el qual transcorre en sentit sud – nord per l'interior de l'àmbit el qual connecta l'espai protegit de les Guilleries amb el de l'Alta Garrotxa (Eix 5), a través dels espais protegits de el Puig de la Banya del Boc, les Muntanyes de Rocacorba, l'Estany de Banyoles i les ribes del Riu Fluvià (XN2000).

Es defineixen així mateix, un segon nivell de connectors, els quals no tenen el caràcter estructurant dels anteriors, però que actuen com a element articulador de tota la xarxa, complementant o interconnectant els grans eixos definits anteriorment, esdevenint a més, en molts casos, els elements d'integració a la xarxa global de connectivitat dels espais protegits de menor dimensió disseminats pel territori i desvinculats dels grans espais protegits.

Un altre element de gran importància són els connectors fluvials, els quals en aquest àmbit prenen una importància rellevant, pel paper que tenen en garantir la connectivitat entre els espais interiors i els litorals. Es creu convenient diferenciar entre dos nivells, un corresponent als cursos que de manera capil·lar interconnecten espais naturals de valor a una escala més local, i els grans eixos de connectivitat fluvial.

Com a grans eixos prenen especial importància, pel seu paper de completar la xarxa de connectivitat en aquells espais on per la progressiva antropització del sòl és més difícil delimitar eixos de connectivitat ecològica, s'identifiquen els cursos de la Muga (Eix F1), amb els Riu Llobregat de l'Empordà, Arnera i Manol, del Fluvià (Eix F2), amb el Ser; i el del Ter (Eix F3), amb cursos afluents com la Riera de Llémna, el Brugent, l'Onyar, la Riera de Xuclà, o el Terri.

A continuació, i prenent com a base aquests grans eixos identificats, es passa analitzar per a cadascuna de les comarques que conformen l'àmbit aquells punts crítics per a la connectivitat preexistents, i indicant el motiu d'aquest conflicte.

Alt Empordà		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 2	Connexió espai PEIN Cap de Creus amb Aiguamolls de l'Alt Empordà (AE01 i AE02)	El connector que es localitza al voltant del Rec Madral (AE1), es veu afectat per l'ampliació de l'abocador de Pedret i Marzà i pel pas de la C-68, i amenaçat per la pressió del Peralada Golf Club
		L'altre punt de connexió (AE2), presenta punts d'amenaça per l'expansió urbana dels assentaments de Vilajuïga, Olivar de les Llongues, Pau, la Barraca d'en Robert, el Mas Isaac, Mas Bohera, Palau-saverdera, Sector Industrial de Vilajuïga i la possible expansió al nord de Roses Infraestructures: GI-610 i línies elèctriques AT
	Connexió entre els dos sectors del PEIN dels Aiguamolls de l'Alt Empordà a la zona de Castelló d'Empúries i Empuriabrava (AE03 i AE04)	La connexió a través del connector situat entre el nucli de Castelló d'Empúries i Empuriabrava (AE04), es veu amenaçat per la pressió d'aquests dos assentaments, així com pel pas de la C260.
		L'altre connector (AE03), es veu amenaçat pel possible creixement al nord de Castelló d'Empúries i pel pas de la C260
Espai de connexió entre les urbanitzacions de els Riells – Mas	Aquest petit espai de connexió es veu amenaçat per la pressió urbanística que exerceixen les urbanitzacions esmentades	

	Estela i Montgó a l'Escala entre dos àmbits de l'espai PEIN de Montgrí	
Eix 2 - F2	Connexió litoral en la zona dels Aiguamolls de l'Alt Empordà (AE05 – AE08)	Aquest connector, es veu amenaçat especialment a la franja costera per la presència d'urbanitzacions i càmpings de Sant Pere Pescador
Eix F1	Connector dels plans al·luvials de la Muga, (inclòs en mapa de masses d'aigua prioritàries a impulsar millores de la connectivitat fluvial de l'ACA) Inclou els cursos hídrics de la Muga, el Manol, Riera d'Àlguema el Llobregat de l'Empordà, l'Orlina, el Merdança i l'Anyet (AE09, AE10 i AE13)	Connector al llarg de la Muga(risc incompliment mig segons IMPRESS) (AE09): Amenaçat pel pas d'infraestructures: N-260, AP-7, futur pas del TGV per Pont de Molins Assentaments: Usos urbans i periurbans a Castelló d'Empúries En zona del pas de l'AP-7 a banda es concentren activitats extractives (Les Moles) i usos industrials del municipi de Llers Pont de Molins: pas pel nucli urbà Nucli de Boadella i les Escaules: pas per nucli urbà En zona d'Albanyà, nou creixement residencial
		Connector al llarg de l'eix de riu Manol i Riera d'Àlguema(risc incompliment mig segons IMPRESS) (AE09) Amenaçat pel pas d'infraestructures: Pas de l'AP-7 a Vilafant Assentaments: Usos urbans i periurbans entre Vila-Sacra i Vilatenim, juntament al pas de C-68 . Usos urbans i periurbans, en la zona del pas de la N-II per Figueres, amb activitat extractiva de Can Terrades i de Camps de Manol Usos urbans i periurbans a la zona del pas de la NIIa per Vilafant amb activitats extractives. Espai entre les zones industrials de Vilafant, Vilamalla i Sant Llogaia
		Connector al llarg de l'eix de riu Llobregat de l'Empordà (AE10) Assentaments: Pressió per usos urbans pel pas del riu pel nucli de Peralada. Impacte dels usos urbans i periurbans al pas del riu per La Jonquera Infraestructures: Creuament del corredor d'infraestructures format per l'AP-7, la N-II i la línia del TGV, i tram paral·lel a l'AP-7. Punts de connexió del Còrrec de Bosquerós i del riu de la Guilla amb el riu Llobregat de l'Empordà, afectat per la nova línia del TGV
		Connector format pels cursos de l'Orlina, el Merdança i l'Anyet (AE13) Assentaments: Pas del riu Anyet per Sant Climent Sescebes
Eix F2	Connector a través de l'eix fluvial del Fluvià (AE08)	Connector al llarg de l'eix de riu Fluvià (amb connexió amb les comarques de la Garrotxa i el Pla de de l'Estany) Amenaçat pel pas d'infraestructures: C-31, GI-622 i FF.CC a Sant Miquel de Fluvià, AP-7 i N-II a Bàscara Assentaments: Activitats extractives a Torroella de Fluvià i el Resclosó, a Sant Mori (Penya d'en Pins) usos urbans i activitats extractives a Bàscara
Eix 3	Connector entre els espais PEIN del Massís de les Salines i el Massís de l'Albera (AE11)	Connector d'unió d'aquests dos espais protegits pel punt de pas de l'AP-7 i de la N-II. Assentaments: Usos associats al TGV en el pas fronterer. Infraestructures: Concentració del pas de l'AP-7, la NII i la via de ferrocarril.
Eix 5	Connector entre l'espai PEIN de l'Alta Garrotxa i l'espai XN2000 del Fluvià (AE08 i AE09)	Connector amenaçat pel pas d'infraestructures: N-260 (A26)
Eix 3.3.	Connector entre els PEIN de l'Alta Garrotxa Massís de les Salines amb els espais protegits dels Penya-segats de la Muga i la Garriga de l'Empordà (AE11)	Activitats extractives al voltant de la Garriga d'Empordà
Eix 3.4.	Connector secundari de connexió	Assentaments: A Sant Climent de Sescebes, pressió urbana

	de l'espai PEIN del Massís de l'Albera amb els espais protegits de les Basses de l'Albera i el riu Llobregat de l'Empordà (AE15).	en la connexió d'aquest connector amb el Riu Llobregat de l'Empordà
--	---	---

Baix Empordà		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 2	Connexió espai PEIN de Montgrí i les zones litorals dels Aiguamolls del Baix Empordà (BE02 a BE06)	Assentaments: El continu d'urbanitzacions entre el nucli de Torroella de Montgrí i l'Estartit, suposen una barrera a la connectivitat més directa entre aquests espais El usos industrials al voltant de Torroella de Montgrí suposen una pressió sobre el pas del riu Ter
	Connexió entre els Aiguamolls del Baix Empordà i els espais PEIN de les Muntanyes de Begur (BE05 a BE07)	Pressió per l'assentament d'Arenals de Mar, Pals Mar, sa Punta i Puigvermell al municipi de Pals.
	Connectors entre els diferents sectors del PEIN de les Muntanyes de Begur (BE07 i BE08)	Pressió pels diferents assentaments del municipi de Begur
	Connector entre les Muntanyes de Begur i l'espai PEIN del Massís de les Gavarres (BE07)	Assentaments: Afectació per les activitats extractives al voltant de les Muntanyes de Infraestructures: Creuament de la carretera C-66
	Connexió entre els espais protegits de les Gavarres i el Massís de les Cadiretes (BE10)	Assentaments: la connectivitat entre aquests dos espais està trencada en el continu urbà entres els assentaments de Platja d'Aro i Santa Cristina d'Aro. L'espai entre Santa Cristina d'Aro i Llagostera es veu amenaçat per usos periurbans al voltant de la C-65 i presència d'activitats extractives.
	Connector interior entre els espais protegits del Montgrí i les Gavarres (BE02, BE03, BE04, BE06 i BE11)	Infraestructures: Pas de la C-66
	Espai connector entre el Massís de les Gavarres i l'espai XN2000 de les Riberes baixes del Ter (BE11)	Infraestructures: Pas de la C-66
Eix 2 i Eix4	Connectors entre les Muntanyes de Begur, l'espai del Castell de Cap-Roig i el Massís de les Gavarres (BE09)	Assentaments: expansió de les urbanitzacions litorals de Palafugell (el Coral, la Torre de Calella, Calella de Palafrugell, Prat Xirlo, Moby Dick i el Golfet). Nuclis disseminats de tipus residencial o industrial als termes de Vall-llobrega i Palamós, amb franja important de preventiu al voltant. Infraestructures: pas de la carretera C-31
Eix F3	Connector entre les Riberes baixes del Ter i el litoral (BE04) (inclòs en mapa de masses d'aigua prioritàries a impulsar millores de la connectivitat fluvial de l'ACA)	Assentaments: Activitats extractives El usos industrials al voltant de Torroella de Montgrí suposen una pressió sobre el pas del riu Ter A la desembocadura els creixements al voltant de l'assentament de Mas Pinell, suposen un impacte a la connectivitat directa entre el Ter i el litoral
	Connector al llarg del riu Daró-Rissec (BE12)	Assentaments: Usos urbans al voltant de Corçà i de la Bisbal de l'Empordà

La Selva		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 2	Connectors entre els diferents espais del PEIN del Massís de les Cadiretes al voltant de Tossa de Mar (SV01)	Assentaments: El nucli de Tossa de Mar i les seves urbanitzacions esdevenen barreres a la connectivitat interior – litoral. El usos al llarg de la carretera GI-681 també suposen una amenaça a aquesta connectivitat
	Connector entre el Massís de les Cadiretes i la connexió amb la Serra del Montnegre-Corredor a la comarca del Maresme (SV02)	Assentaments: Pressió en l'espai entre el nucli litoral de Lloret de Mar i les urbanitzacions interiors d'aquest municipi.
	Connector amb l'espai PEIN de Pinya de Rosa (SV14)	Assentaments: Pressió pel creixement de les urbanitzacions interiors de Blanes i Lloret de Mar, i la pressió del sòl preventiu
Eix 2.1.	Connector entre el Massís de les Cadiretes i la Serra del Montnegre Corredor a través dels Estanys de Sils i els Turons de Maçanet (SV03)	Assentaments: Pressió urbana dels creixements industrials i residencials a Vidreres. Espai entre els assentaments industrials de Maçanet de la Selva (P.I. Puigtió, Trety SA) i el residencial de Maçanet Parc, de connexió entre els Estanys de Sils i els Turons de Maçanet, amenaçat pel creixement d'aquest. Usos industrials i residencials al voltant de l'AP-7 als municipis de Fogars de la Selva, Massanes i Hostalric. Infraestructures: Conjunt d'infraestructures (A-2, AP-7, C-35):
Eix 1	Connector entre la Serra de Montnegre – Corredor i el Massís del Montseny (SV07) + Riera d'Arbúcies	Assentaments: afectació pels assentaments industrials de Pla de Pomerès i Sector Skol i residencials de Ducat del Montseny al municipi de Sant Feliu de Buixalleu. UA11 a Hostalric, juntament a Riera d'Arbúcies. Infraestructures: Pas conjunt de l'AP-7, la C-35 i la línia de TGV.
	Connector entre el Massís del Montseny i l'espai protegit de les Guilleries (SV08)	Infraestructures: Pas de la C-25
	Connector entre les Guilleries i l'espai protegit del Collsacabra (SV12 i SV13)	
Eix 4	Connector entre les Guilleries i l'espai del volcà de la Crosa (SV09)	Infraestructures; Pas de la C-63
Eix 4.1.	Connector entre l'espai protegit de les Guilleries i la zona dels Estanys de Sils (SV09 i SV15)	Assentaments: usos urbans entre Santa Coloma de Farners i l'urbanització de Santa Coloma Residencial, amb existència d'usos nous Creixements al nord – est de Sils (Polígon Industrial del Bosc de Can Cuca) Infraestructures: GI-533, nova línia del TGV, AP-7
Eix 5	Connector entre les Guilleries, les Riberes baixes del Ter i el Collsacabra(SV13) Connecta amb connector GX01 a la Garrotxa	Assentaments: Usos urbans al voltant d'Amer al voltant del pas del Brugent Creixements urbans al voltant de la Cellera de Ter i entre aquest municipi i Anglès.

Gironès		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 2	Connector entre el Massís de les Gavarres i el Massís de les Cadiretes (GI02)	Assentaments: Creixement urbà del nucli de Llagostera Infraestructures; pas de la C-65
Eix 4	Anella verda de connexió al voltant del Volcà de la Crosa (inclou part d'espai a la comarca de la Selva) (GI01)	Assentaments; nucli urbà de Vilobí d'Onyar, i creixements Espai entre l'assentament de Riudellots de la Selva, la zona industrial de Llevant i la zona industrial de Ferreries a Campllong. El continu d'usos urbans entre Llambilles, Quart i l'assentament de Vila-roja a Girona dificulta la connectivitat amb l'espai protegit de les Gavarres, afegit al pas de la C-65 Infraestructures; pas de l'A2 i de l'AP-7 per diversos punts,
Eix 5.1.	Connector entre les Muntanyes de Rocacorba i les Riberes baixes del Ter (GI07)	Assentaments: Espai entre el nucli de Sant Gregori i la zona industrial de Jueira al mateix municipi
Eix F3	Tram del Ter entre el límit amb la Selva i Bescanó (GI03) (inclòs en mapa de masses d'aigua prioritàries a impulsar millores de la connectivitat fluvial de l'ACA)	Assentaments: activitats extractives Usos urbans a Bescanó
	Riera de Llémèna (GI08)	Assentaments: activitats extractives proper a la unió amb el Ter. Usos urbans de Sant Gregori
	Tram a Girona (GI04)	Assentaments: Usos urbans del nucli de Girona i de Sarrià de Ter Infraestructures: pas de la línia del TGV
	Riera de Xuclà (GI06)	Assentaments: pas per zones industrials de Sarrià de Ter en el punt d'unió amb el riu Ter. Infraestructures: Creuament de l'AP-7
	Tram entre Sarrià de Ter i límit amb el Baix Empordà (GI05)	Assentaments: Usos urbans a Sant Julià de Ramis Activitats extractives properes a Celrà i Cervià de Ter
	El Terri i Torrent de Riudellots (GI05)	Infraestructures: Pas per l'AP-7.

Pla de l'Estany		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 5	Connector entre les Muntanyes de Rocacorba i l'espai PEIN de l'Alta Garrotxa passant per l'Estany de Banyoles (PE01). Connecta amb connector GX01 de La Garrotxa	Assentaments; Usos urbans al voltant de Porqueres Usos urbans al voltant de Serinyà Tot i estar a la comarca de la Garrotxa, atenció als creixements al voltant de Besalú, i la variant de la C-66 en aquest punt.
Eix F2	Connector riu Ser (PE02)	Infraestructures: Creuament de la C-66
	Connector a través de l'eix fluvial del Fluvià (AE08 connector compartit amb l'Alt Empordà)	Assentaments: Zona industrial del Pla de l'Estany a Crespià i zona residencial d'Esponellà
Eix F3	Connexió entre la zona de l'Estany de Banyoles i el riu Ter a través dels cursos fluvials de la Ribera de Castellar, el Terri, el Matamors, el Garrumbert, el Remença i el Revardit (PE03)	Assentaments: pas de la Ribera del Castellar i del Terri per Banyoles Pas del Garrumbert proper a Banyoles, usos periurbans disseminats Pas del riu Matamors i del Terri entre els nuclis de Banyoles i Cornellà de Terri, pressió per usos urbans, Pas del riu Matamors per Camós, pressió d'usos urbans Pas del riu Remença per Cornellà de Terri pressió d'usos urbans i infraestructures (C-66) Infraestructures: Creuament del Revardit per C-66 amb usos periurbans associats a l'alçada de Cornellà de Terri.

Garrotxa		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 1	Connector del Collsacabra (compartit amb connector SV13), amb les muntanyes de Rocacorba, el límit est de l'espai protegit de la Zona Volcànica de la Garrotxa (GX01) i el curs del riu Fluvià	Assentaments: Creixements i pas de la C-63 per les Planes d'Hòstoles
	Connectors a l'àmbit de la Vall d'en Bas i la Vall de Bianya (GX02)	Infraestructures: Pas de les carreteres C-152 i N-260. Creixements residencials a Mallol, St. Privat o Joanetes
Eix F2 i 5	Connectors entre l'espai protegit de l'Alta Garrotxa i la vall del riu Fluvià (GX03)	Assentaments; usos urbans al voltant de Sant Jaume de Llierca Infraestructures: Autovia de l'eix pirinenc (A-26) Activitats extractives d'extracció de guix al nord de la vall.

Ripollès		
Eix	Punt crític	Motiu
Eix 1	Connector entre les Serres de Milanya- Sta.Magdalena i Puig i la Serra Cavallera passant per les Ribes altes del Ter (RI01)	Assentaments: Creixements al voltant del Ter Usos industrials entre Ripoll i Sant Joan de les Abadesses Infraestructures: pas de la carretera C-26
	Connector entre la Serra de Montgrony i les Capçaleres del Ter i el Freser (RI02)	Assentament: Creixements del nucli de Ribes de Freser Infraestructures: N-152 i túnel de Tosses
Eix 3	Connector entre la Serra de Montgrony i la Serra Cavallera (RI03)	A l'espai entre la Vall del Rigart i la Serra Cavallera, els usos urbans de Ribes de Freser suposen una amenaça a la connectivitat. Infraestructures: N-152
	Connector entre la Serra Cavallera i l'Alta Garrotxa (RI04)	Assentament: polígon industrial de les Planes de Casanova, i zona de càmping Infraestructures: Pas de la carretera C-38
Eix 3.2	Connector entre la Serra de Montgrony, la Serra de Catllaràs, els Rasos de Tubau i les Serres de Milanya- Sta.Magdalena i Puig (RI05)	Infraestructures: carretera C-17 al sud de Ripoll
Eix F3	Connectors fluvials del Freser i del Ter (inclòs en mapa de masses d'aigua prioritàries a impulsar millores de la connectivitat fluvial de l'ACA)	Pas del Freser per Ribes de Freser, Campdevàrol i Ripoll Pas del Ter per Camprodon, Sant Joan de les Abadesses i Ripoll Usos urbans a la vall del Ter al nord de la Serra Cavallera

Les infraestructures de mobilitat suposen una barrera important per a la connexió ecològica, especialment al voltant del corredor mediterrani. El fet que aquestes comarques estiguin travessades per importants eixos de connexió viària i ferroviària, esdevé un factor de barrera per a la connexió ecològica del territori. Aquest fet es dona de manera important al llarg de l'eix mediterrani que travessa l'àmbit de sud a nord, així com en les vies que comuniquen el litoral amb les comarques interiors, especialment a les comarques del Pla de l'Estany i la Garrotxa.

La previsió de noves infraestructures o l'ampliació de les existents haurà de tenir en compte aquest fet per tal de preveure l'afectació d'aquestes en les condicions de connectivitat ecològica de l'àmbit.

Els cursos fluvials juguen un paper primordial en el manteniment de la connectivitat ecològica.

La importància de les conques fluvials en aquest àmbit, propicia que els cursos fluvials esdevinguin els principals connectors ecològics en aquest àmbit. No obstant, s'ha d'apuntar que alguns d'aquests cursos es troben amenaçats per la pressió antròpica, especialment quan travessen els sistemes urbans de les comarques interiors.

El paper que aquests cursos fluvials desenvolupen com a connectors ambientals, en una zona on la presència antròpica és tant important, esdevé un factor determinant per a garantir la seva conservació i preveure els instruments necessaris per a garantir la seva pervivència i consolidació com a elements de connectivitat ecològica.

Les carrerades, tot i que molt abandonades, havien jugat un paper estructurador important a nivell comarcal. Especialment a la comarca del Ripollès encara hi trobem presències de les antigues carrerades o camins ramaders (que són camins públics) per on discorre o ha discorregut

tradicionalment el trànsit ramader. Els camins ramaders tenen un paper clau en el medi natural al servir com a eixos de connexió entre ecosistemes diferents, fomentant la biodiversitat de les espècies i actuant com un corredor ecològic de patrimoni públic format pels centenars de quilòmetres que creuen Catalunya. A les comarques gironines aquestes poden tenir un paper estructurador important donat que les principals uneixen el Ripollès amb l'Empordà i la Garrotxa i, per altra banda, amb Osona i Bages, a l'àmbit de les comarques centrals. A això s'hi ha d'afegir un factor secundari com és l'elevat valor turístic que aquestes poden tenir.

3.2.6 Processos d'urbanització i ocupació del sòl

El sòl pendent d'urbanitzar a les comarques gironines equival a més de la meitat del ja edificat.

Segons dades de l'Observatori de Sostenibilitat, si s'edificués en tot el sòl urbanitzable en què encara no s'ha construït i que està previst en els plans d'ordenació urbanística municipals, el territori edificat a les comarques seria més del doble de l'existent actualment. L'Alt Empordà i la Selva serien les comarques on aquest creixement seria més elevat, i el Baix Empordà i el Pla de l'Estany, on ho seria menys. De fet, la previsió de sòl edificable, sempre segons l'Observatori de Sostenibilitat, és superior en gairebé tots els casos a les projeccions de creixement demogràfic dels municipis.

En canvi, si en lloc de l'informe de l'Observatori de la Sostenibilitat ens referim a les dades de 2008 de la Direcció general d'urbanisme del DPTOP la perspectiva varia sensiblement.

Així, segons aquestes dades, actualment el conjunt de totes les comarques presenta un 3,3% de sòl classificat com a urbà, un 2% com a urbanitzable (un any abans era del 1,4%) i un 95% com a sòl no urbanitzable, molt similar a la mitjana catalana on es situa en un 94%. Una de les característiques d'aquest àmbit és, però, la concentració del sòls urbans i urbanitzables en les comarques litorals i/o situades en els corredors principals d'activitat. En el quadre següent es presenta la distribució del règim jurídic del sòl comarcal corresponent a l'any 2008:

Taula 3.7 Règim jurídic del sòl per comarques (2008)

Àmbit	Sup. Total	Sòl urbà		Sòl urbanitzable		SNU		SUble/SU
	Ha	ha	%	ha	%	ha	%	%
Alt Empordà	135.754	3.779	3%	2.714	2%	129.261	95%	72%
Baix Empordà	70.169	5.431	8%	2.208	3%	62.530	89%	41%
Garrotxa	73.462	1.230	2%	422	1%	71.810	98%	34%
Gironès	57.560	2.585	4%	1.807	3%	53.168	92%	70%
Pla de l'Estany	26.278	658	2,5%	240	0,9%	25.380	96,6%	36%
Ripollès	95.662	732	1%	274	0%	94.656	99%	37%
Selva	99.504	4.061	4%	3.619	4%	91.824	92%	89%
Com. Gironines	562.625	18.791	3%	11.553	2%	532.281	95%	61%
Catalunya	3.210.757	118.094	4%	62.538	2%	3.030.125	94%	53%

Font: Direcció General d'Urbanisme.

Però pel que fa a la relació entre sòl urbà i sòl urbanitzable, observem que les dades estan lluny de duplicar la superfície urbanitzada, tot i que en alguns casos segueixen representant increments significatius de superfície. Així, es veu com les comarques amb una major proporció de sòl urbanitzable en relació al sòl urbà són les més urbanes (Selva, Alt Empordà i Gironès) amb taxes d'increment superiors al 70%. Pel conjunt de les comarques gironines igualment, l'increment de superfície urbanitzada si es desenvolupés la totalitat del sòl urbanitzable previst seria del 61%, per sobre de la mitjana catalana, que es situaria en el 53%.

L'estructura del sistema d'assentaments varia clarament en funció de l'àmbit. El sòl classificat ocupat per teixits urbans integrats (nuclis històrics i les seves extensions) és el més extens en la totalitat de l'àmbit i dins de cada comarca. Una excepció són les comarques de la Selva i el Baix Empordà on la superfície de teixit especialitzat en l'ús residencial, és a dir, les urbanitzacions aïllades o desvinculades dels nuclis històrics és superior a la ocupada pels teixits integrats. A l'Alt Empordà, tot i que la superfície de teixits integrats és superior a la de les àrees residencials, el pes d'aquestes és significativa (39%) si ho comparem a la resta de comarques de l'interior (del 5% al 17%) i es situa un punt per sobre de la mitjana de l'àmbit (38 %).

Aquestes dades fan evident el fenomen de la segona residència que constitueixen gairebé la totalitat d'aquest teixit a les comarques costaneres. Segons dades del cens del 2001 es constata que als Empordans el pes de la primera residència es trobava al voltant del 40%, concretament el 38% per l'Alt Empordà i el 41% al Baix Empordà. La construcció d'habitatge destinat a un mercat de segona residència continuarà pesant el l'economia d'algunes comarques tot i que es preveu que aquest pes vagi disminuint progressivament en l'horitzó 2026. Alhora, tot i que es fa difícil de quantificar, també es preveu que es doni el procés de consolidació de la segona residència a habitatge principal. Aquesta dinàmica, a banda dels impactes que ja han tingut lloc per la proliferació d'urbanitzacions amb grans extensions ocupades amb densitats baixes i molt baixes, podrà generar impactes lligats principalment a la mobilitat i a la manca de serveis, donat que majoritàriament són àrees aïllades, disperses pel territori i deslligades dels nuclis històrics.

Quan al sòl especialitzat en activitats econòmiques, en nombres absoluts és molt més extensa a la Selva, seguida de les comarques de l'Alt Empordà, el Gironès i el Baix Empordà; és a la Garrotxa i el Ripollès on percentualment és més elevada. El pes en aquestes comarques és del 14 %, situant-se 4 punts per sobre de la mitja de l'àmbit.

Taula 3.8 Sistema d'assentaments: tipologies de teixits i superfície en ha

Comarca	Integrat	Residencial	Indústria i/o logístic	Comercial i altres terciaris	Equipaments	TOTAL
Alt Empordà	3.507	2.833	762	67	98	7.267
Baix Empordà	3.022	4.017	396	49	52	7.536
Garrotxa	1.488	87	262	3	7	1.847
Gironès	3.660	868	468	1	12	5.009
Pla de l'Estany	788	77	89	-	2	956
Ripollès	768	125	143	-	-	1.036
Selva	3.487	4.354	875	42	80	8.838
C.Gironines	16.720	12.361	2.995	162	251	32.489
%	51%	38%	9%	1%	1%	100%

Font: Memòria del PTP de les Comarques Gironines

Tendència cap a processos d'urbanització dispersa i a la suburbialització. L'existència d'urbanitzacions de baixa densitat allunyades dels nuclis històrics ha creat uns potencials d'assentaments de primera residència en ubicacions inadequades amb equipaments i infraestructures insuficients, la qual cosa pot suposar l'inici de fenòmens de marginació social. Així mateix, la progressiva transformació d'aquestes urbanitzacions en àrees de primera residència pot implicar problemes d'accessibilitat per l'inadequació de la xarxa de camins locals per a suportar el trànsit i les demandes de mobilitat d'aquestes.

La pressió urbanística es concentra a la costa, als sòls agrícoles situats en zones planeres i a les valls de les zones d'interior. El 32% del territori de les comarques gironines té un pendent igual o inferior al 10%; el 16,2% presenta pendents entre el 10 i el 20%; mentre que el 51,8% restant, té un pendent superior al 20%. Aquest gradient representa que més de la meitat de la superfície de sòls no són aptes per als assentaments humans i per al conreu, que s'han de localitzar en les planes i

corredors existents, de tal manera que existeix una certa “competència” per l’ocupació dels espais planers, situats a l’entorn dels principals nuclis urbans i, fins ara, bàsicament ocupats per conreus.

En el cas de la costa (però també en certes zones d’alta muntanya), una part del model de creixement de les últimes dècades –i que encara continua present- s’hafonamentat en el turisme immobiliari –que implica malbaratament de sòl, dispersió de la població, encariment de les infraestructures, banalització o destrucció dels valors del paisatge i del patrimoni arquitectònic.

El 75% de la població es concentra només en el 25% del territori. La població d’aquest àmbit es concentra principalment a la costa i al voltant de l’àrea urbana de Girona. Aquests dos àmbits que suposen ¼ del territori de l’àmbit, concentren ¾ de la població del mateix.

Les necessitats de sòl per ubicar-hi activitats econòmiques en relació a la disponibilitat de sòl atenent al planejament vigent és força elevada al Gironès i al Pla de l’Estany segons el predimensionat en funció dels escenaris 2026 que fa el Pla. Concretament, el Gironès disposa actualment només del 33% del sòl industrial qualificat en relació a la valuació de les necessitats de sòl. En el cas del Pla de l’Estany, el sòl disponible actualment és el 39% del que es considera que serà necessari. La resta de comarques disposen de mitjana del 60% de sòl industrial qualificat pel planejament vigent en relació a les necessitats que calcula el Pla. Cal destacar la comarca del Ripollès que disposa del 83% de sòl qualificat i, donada l’escassa disponibilitat de sòl apte per ubicar-hi polígons d’activitat econòmica, en les revisions de planejament caldrà considerar específicament la reutilització d’espais a rehabilitar que estiguin ocupats per instal·lacions industrials obsoletes.

Cal una aposta per les fórmules de cooperació supramunicipal en els processos de reforçament de les polaritats urbanes com a àrees de centralitat i de diversificació econòmica, amb especial atenció a la racionalització de les implantacions industrials. El manteniment dels processos de competència entre municipis pot incrementar la proliferació de polígons industrials plantejats sense una visió general de les capacitats del territori i de la pròpia gestió d’allò que es pretén posar en joc, amb les implicacions sobre el paisatge i de malbaratament de sòl que implica aquest model.

3.2.7 Infraestructures i mobilitat

La definició del model de mobilitat està condicionat pel model territorial i demogràfic de les comarques gironines el qual es caracteritza per:

- Elevada dispersió que dificulta la creació d’un servei de transport públic competitiu amb el vehicle privat
- A una part important de la població li és difícil l’accés al cotxe
- El fet estacional demanda solucions flexibles a la mobilitat tant en vehicle privat com en transport públic, principalment a la franja costanera
- El creixement de l’activitat econòmica s’ha sustentat en un augment de la mobilitat en vehicle privat

L’àmbit de les comarques gironines és el més motoritzat de tota Catalunya, amb un índex de motorització de 521 turismes per cada 1.000 habitants, notablement superior als 455 de la mitjana catalana. Aquest fet evidencia una forta dependència del transport privat, amb la conseqüent pressió sobre les infraestructures viàries que això suposa.

Taula 3.9. Índex de motorització comarcal

Comarca	Turismes	Motocicletes	Camions i furgonetes	Total
Alt Empordà	556,54	80,81	176,27	848,55
Baix Empordà	547,46	94,62	164,99	831,17
Garrotxa	516,51	68,98	173,50	788,17
Gironès	514,05	78,80	140,02	758,30
Pla de l'Estany	523,35	66,69	158,61	782,55
Ripollès	487,20	72,61	170,34	760,53
Selva	483,27	83,94	132,86	727,34
Comarques Gironines	520,67	81,68	154,37	784,91
Total Catalunya	454,73	69,53	106,98	653,69

Font: Avanç PDM Comarques Gironines

A continuació es procedeix a analitzar les característiques de la mobilitat de l'àmbit, a partir de les dades incloses en l'Enquesta de la Mobilitat Quotidiana de Catalunya (EMQ 2006), incloses en la diagnosi de l'avanç del PDM de les Comarques Gironines.

Cada resident de les CCGG realitza com a mitjana 3,18 desplaçaments diaris en feiner, 2,25 diaris en cap de setmana i 20,41 a la setmana; valors lleugerament per sota de la mitjana de Catalunya, 3,38 despl./dia, 2,37 despl./dia i 21,64 desplaçaments/setmana per persona respectivament. Pel que fa als números absoluts, en dia feiner a les CCGG es realitzen 2,05 milions de desplaçaments i 1,45 milions en un dia de cap de setmana o festiu, amb un total de 13,14 milions de desplaçaments setmanals.

S'indiquen a continuació els nivells d'autocontenció municipal i comarcal:

Taula 3.10. Nivell d'autocontenció comarcal (2006)

Comarca	% Autocontenció comarcal en feiner	% Autocontenció comarcal en dissabte o festiu	% Autocontenció comarcal setmanal
Alt Empordà	93,9%	90,0%	93,0%
Baix Empordà	92,6%	87,6%	91,5%
Garrotxa	93,6%	84,6%	91,1%
Gironès	87,1%	81,3%	85,9%
Pla de l'Estany	85,7%	73,5%	83,0%
Ripollès	92,6%	85,2%	91,0%
La Selva	88,8%	84,1%	87,9%
Total	90,3%	84,8%	89,1%

Font: Avanç PDM Comarques Gironines

Com es pot comprovar, els nivells d'autocontenció comarcal són força elevats, fet que indica que aquestes comarques presenten un marcat funcionament com a unitats econòmiques pròpies. Els valors més baixos en dia laborable es donen en les comarques del Gironès, el Pla de l'Estany i La Selva, les quals conformen el conjunt que conforma l'àmbit de la recentment creada ATM de Girona.

Pel que fa als valors d'autocontenció municipal en dia feiner es troben per sobre del 65%, essent les dues comarques amb major autocontenció municipal i per tant amb un nivell inferior de desplaçaments intermunicipals els municipis de les comarques del Ripollès i La Selva. A nivell general d'ha de destacar que 1 de cada 3 desplaçaments en dia feiner es fan fora del municipi.

Taula 3.11. Nivell d'autocontenció municipal per comarques

Comarca	% Autocontenció municipal en feiner	% Autocontenció municipal en dissabte o festiu	% Autocontenció municipal setmanal
Alt Empordà	65,0%	50,3%	61,7%
Baix Empordà	66,5%	59,5%	64,9%
Garrotxa	67,0%	56,3%	64,6%
Gironès	65,8%	60,1%	64,6%
Pla de l'Estany	65,4%	48,3%	61,7%
Ripollès	71,1%	67,0%	70,2%
La Selva	76,3%	67,3%	74,4%
Total	68,3%	59,0%	66,3%

Font: Avanç PDM Comarques Gironines

S'ha de tenir en compte que en cap de setmana, malgrat es redueixen els nivells de mobilitat interna, aquestes comarques reben un important flux de mobilitat provinent de la resta del territori, esdevenint el 18,4% de la mobilitat total de cap de setmana a les CCGG.

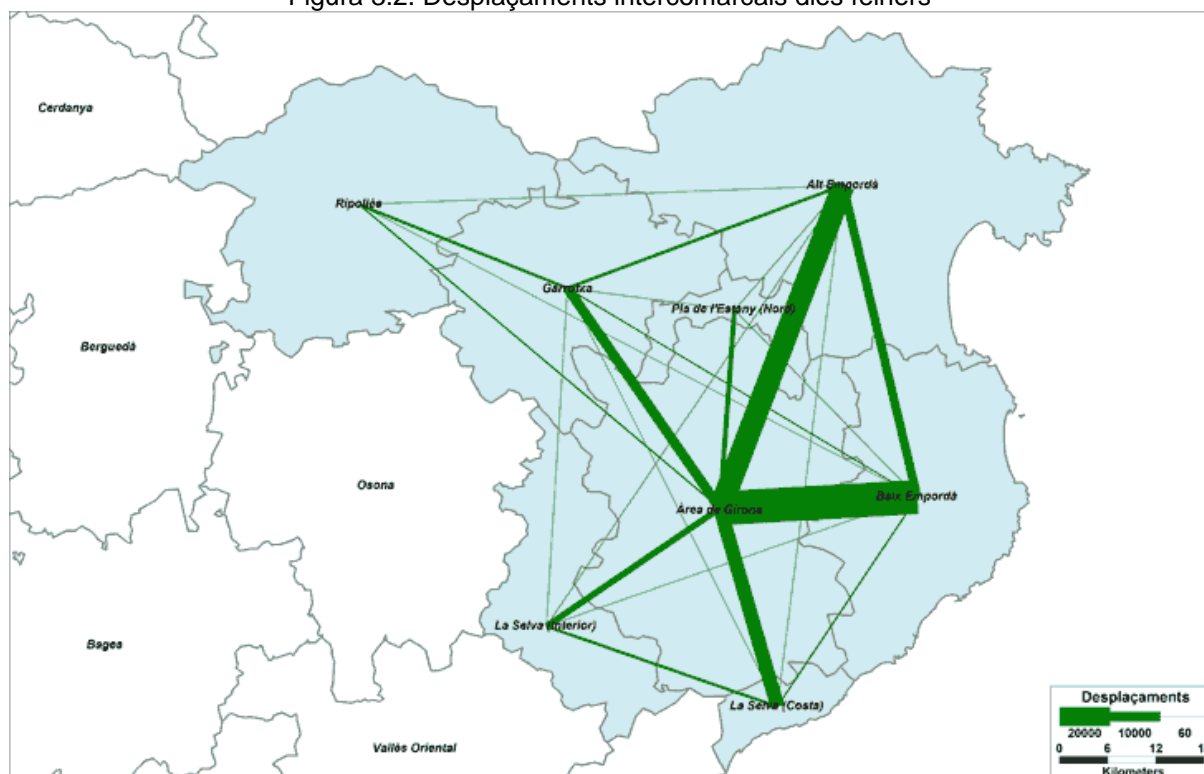
Per tal de caracteritzar la distribució territorial de la mobilitat i identificar els principals fluxos, s'ha considerat, a partir del que s'estableix a l'avanç del PDM de les Comarques Gironines, l'àrea de Girona (ATM) com una zona, la qual inclou el Gironès i bona part dels municipis del Pla de l'Estany i de la Selva.

Els fluxos intracomarcals representen el 93% de la mobilitat total interna a les Comarques Gironines, essent els més nombrosos els de l'Àrea de Girona (37% de la mobilitat intracomarcal) i el Baix Empordà i l'Alt Empordà, amb valors al voltant del 19% de la mobilitat interna cadascuna d'elles. Per tant un primer factor a tenir en compte és la concentració de fluxos a l'interior d'aquestes comarques. L'Àrea de Girona, esdevé a més el principal atractiu de la mobilitat intercomarcal (concentra el 80% dels fluxos intercomarcals), essent la següent relació en importància la existent entre l'Alt i el Baix Empordà (6,8% de la mobilitat intercomarcal). En la següent taula es mostren les intensitats d'aquests fluxos a nivell intracomarcal i intercomarcal:

Taula 3.12. Relacions intra i intercomarcals

Relacions intracomarcals				
Relació	Feiner (diari)	Cap de setmana (diari)	Setmanals	%
Àrea de Girona – Àrea de Girona	685.410	443.429	4.313.907	37,0%
Baix Empordà – Baix Empordà	348.108	235.054	2.210.648	19,0%
Alt Empordà – Alt Empordà	339.400	236.677	2.170.355	18,6%
La Selva (costa) – La Selva (costa)	204.404	129.705	1.281.431	11,0%
Garrotxa – Garrotxa	140.432	92.005	886.268	7,6%
Ripollès – Ripollès	66.491	40.131	412.719	3,5%
La Selva (interior) – La Selva (interior)	58.213	34.074	359.212	3,1%
Pla de l'Estany (nord) – Pla de l'Estany (nord)	2.770	2.327	18.506	0,2%
Total intracomarcals	1.845.228	1.213.453	11.653.046	100,0%
Relacions intercomarcals				
Àrea de Girona – Baix Empordà	35.353	43.265	263.294	29,4%
Àrea de Girona – Alt Empordà	23.801	24.040	167.084	18,7%
Àrea de Girona – La Selva (costa)	14.745	15.540	104.804	11,7%
Àrea de Girona – Garrotxa	10.615	16.016	85.107	9,5%
Alt Empordà – Baix Empordà	8.810	8.287	60.624	6,8%
Àrea de Girona – La Selva (interior)	6.659	4.909	43.114	4,8%
Àrea de Girona - Pla de l'Estany (nord)	5.056	5.336	39.955	4,0%
Alt Empordà – Garrotxa	3.019	5.480	26.056	2,9%
Garrotxa – Ripollès	2.963	3.445	21.707	2,4%
La Selva (costa) – La Selva (interior)	2.919	3.542	21.679	2,4%
Àrea de Girona – Ripollès	1.583	2.726	13.368	1,5%
Baix Empordà – La Selva (costa)	1.465	2.950	13.224	1,5%
Baix Empordà – Garrotxa	1.088	1.570	8.582	1,0%
Resta	3.752	5.951	30.661	3,4%
Total intercomarcals	121.830	143.056	895.260	100,0%

Figura 3.2. Desplaçaments intercomarcals dies feiners

Font i elaboració: Avanç PDM Comarques Gironines

Figura 3.3. Desplaçaments intercomarcals dissabtes i festius

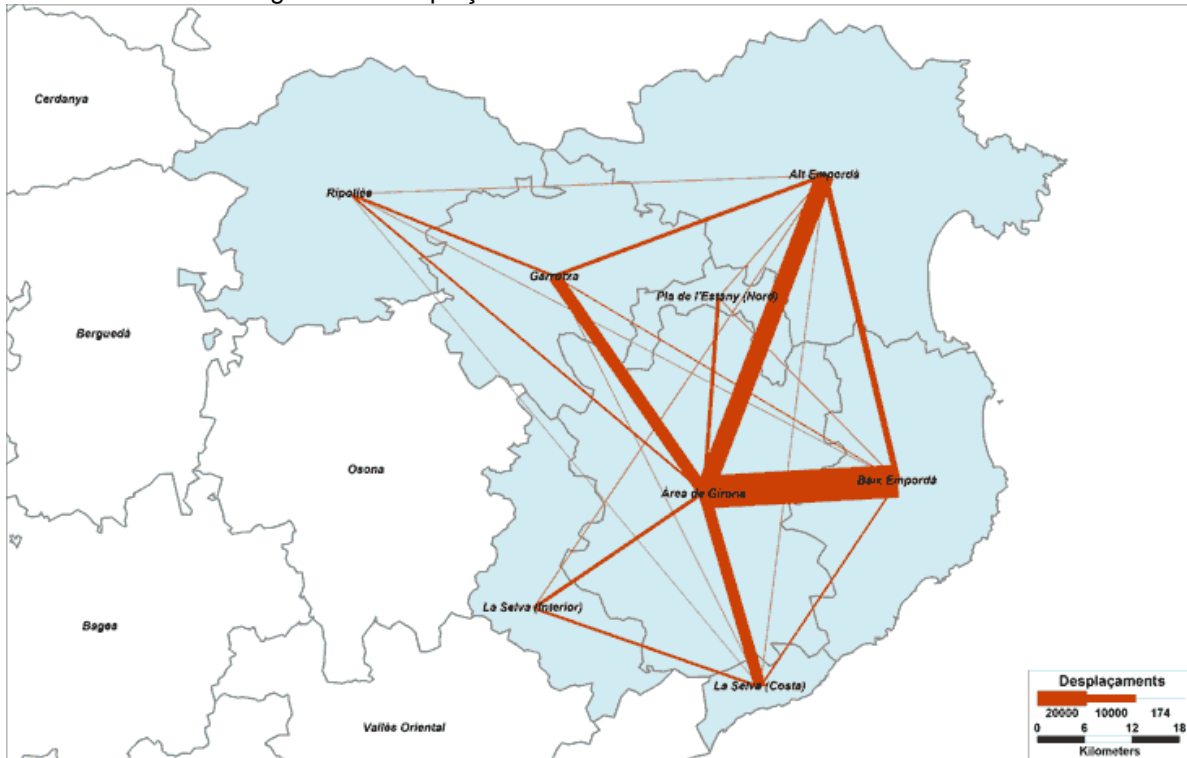
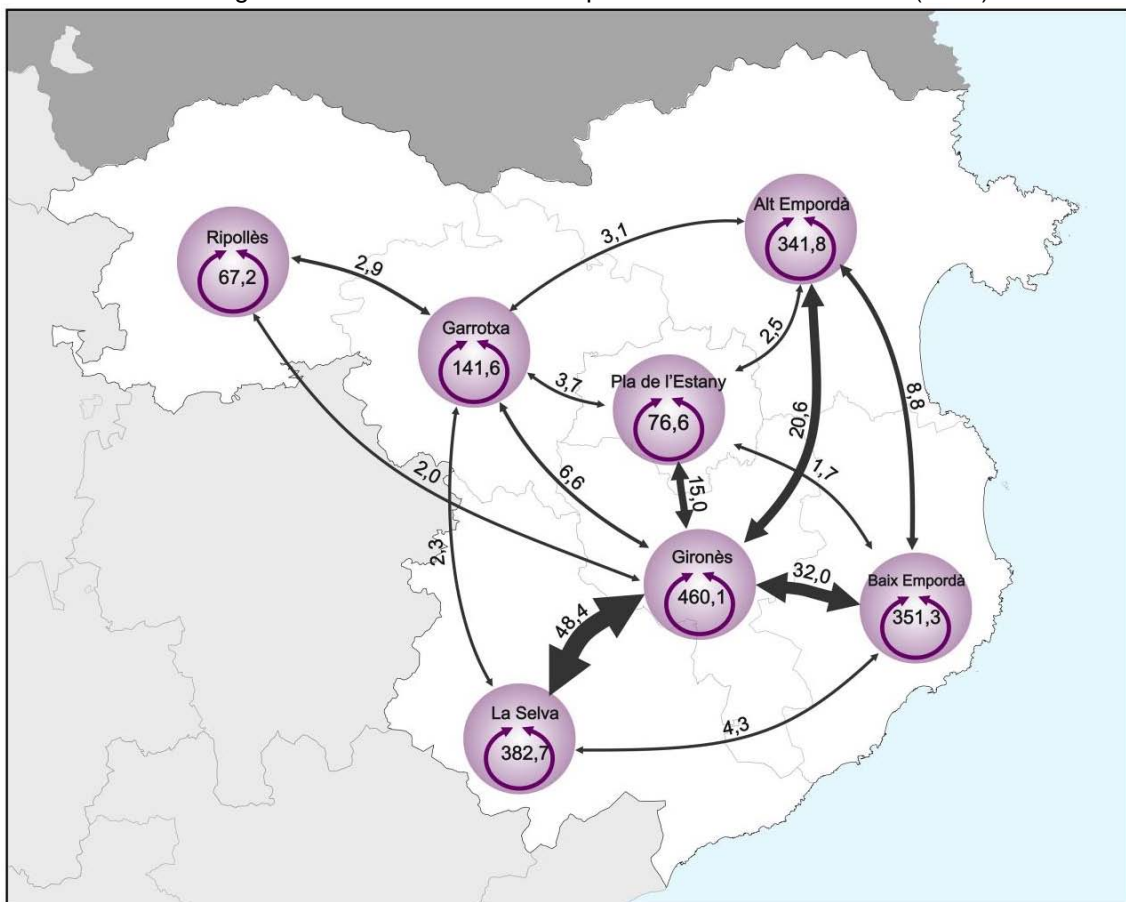

Figura 3.4. Fluxos de mobilitat quotidiana a nivell comarcal (2006)

Font i elaboració: PTP Comarques Gironines

D'aquests desplaçaments, dues tercers parts en dia feiner són de tipus intramunicipal, reduint-se a un 55% en dies festius, on es produeix un augment en la proporció de desplaçaments intermunicipals.

Pel que fa al repartiment modal dels desplaçaments segons si es tracta de desplaçaments interns al municipi o interurbans, es produeix de la següent manera, segons dades de l'avanç del PDM de les Comarques Gironines:

Taula 3.13. Repartiment modal dels desplaçaments

Mitjà de transport	Etapas desplaçaments intramunicipals			Etapas desplaçaments intermunicipals		
	Feiner	Diss i Festiu	Setmanals	Feiner	Diss i Festiu	Setmanals
A peu	59,15%	61,50%	59,61%	10,23%	8,91%	9,89%
Bicicleta	2,07%	1,92%	2,04%	0,83%	0,44%	0,73%
Total no motoritzat	61,22%	63,42%	61,65%	11,06%	9,35%	10,62%
Autobús interurbà	0,16%	0,10%	0,14%	1,87%	0,51%	1,52%
Autobús urbà	0,86%	0,49%	0,79%	1,15%	0,33%	0,94%
Autobús empresa	0,15%	0,00%	0,12%	0,47%	0,16%	0,39%
Autobús escolar	0,68%	0,15%	0,58%	2,28%	0,12%	1,72%
Autocar (excursions)	0,01%	0,07%	0,03%	0,13%	0,45%	0,21%
Taxi	0,03%	0,05%	0,04%	0,19%	0,14%	0,18%
Renfe rodalies	0,01%	0,03%	0,02%	1,06%	0,25%	0,85%
Tren regional/llarg recor.	0,01%	0,00%	0,01%	0,16%	0,09%	0,14%
Altres	0,02%	0,00%	0,02%	0,03%	0,00%	0,00%
Total transport públic	1,94%	0,89%	1,74%	7,34%	2,06%	5,95%
Cotxe com a acompanyant	7,94%	10,49%	8,44%	13,30%	30,88%	17,86%
Cotxe com a conductor	24,36%	21,61%	23,82%	63,44%	53,87%	60,98%
Moto com a acompanyant	0,22%	0,32%	0,24%	0,11%	0,23%	0,14%
Moto com a conductor	3,70%	2,71%	3,50%	3,14%	2,42%	2,95%
Furgoneta / camió	0,45%	0,03%	0,37%	1,47%	1,00%	1,35%
Altres	0,17%	0,53%	0,24%	0,14%	0,20%	0,15%
Total transport privat	36,84%	35,69%	36,62%	81,60%	88,59%	83,43%

A banda dels fluxos interns amb origen i destí a les comarques gironines, s'han de destacar els fluxos d'aquest àmbit amb altres territoris. Segons dades de l'EMQ, es generen a les comarques gironines setmanalment 538.000 desplaçaments amb origen o destinació fora d'aquest àmbit. Gran part d'aquesta mobilitat té per destí la Regió Metropolitana de Barcelona, especialment la que es dona entre comarques veïnes, i la que té com a destí la ciutat de Barcelona. Aquestes relacions amb la Regió Metropolitana de Barcelona són les que enregistren una major quota d'utilització del transport públic (24% en dia feiner). Així el repartiment modal dels desplaçaments dels residents de les CCGG fora d'aquest àmbit és el següent:

Taula 3.14. Repartiment modal en els desplaçaments fora de l'àmbit

Mitjà de transport	FEINER		DISSABTE I FESTIU		SETMANALS	
	Etapas	%	Etapas	%	Etapas	%
No motoritzat	13.001	13,66%	9.667	10,21%	84.337	12,68%
Transport públic	23.044	24,22%	15.035	15,89%	145.291	21,85%
Transport privat	59.095	62,11%	69.934	73,90%	435.343	65,47%
Total etapes	95.140	100,00%	94.636	100,00%	664.971	100,00%

Pel que fa als desplaçaments realitzats per residents de la resta de comarques amb destinació a les comarques gironines, s'enregistren 900.000 desplaçaments, amb una forta concentració als caps de setmana (50%). Aquests fluxos es reparteixen amb el següent repartiment modal.

Taula 3.15. Repartiment modal de desplaçaments a l'àmbit de residents de fora

Mitjà de transport	FEINER		DISSABTE I FESTIU		SETMANALS	
	Etapes	%	Etapes	%	Etapes	%
No motoritzat	9.079	9,24%	20.788	8,42%	86.971	8,83%
Transport públic	15.482	15,75%	21.271	8,62%	119.952	12,18%
Transport privat	73.738	75,01%	204.726	82,96%	778.142	78,99%
Total etapes	98.299	100,00%	246.786	100,00%	985.065	100,00%

Per tant, s'ordenen a continuació els principals fluxos intercomarcals detectats en l'àmbit de les comarques gironines en dia feiner. S'han tingut en compte els fluxos amb un número de desplaçaments superiors a 5.000 diaris. S'indiquen els valors generals de repartiment modal indicats per a aquests fluxos en l'enquesta de mobilitat obligada del 2001 pels desplaçaments residència - treball:

Taula 3.16. Ordre de magnitud dels desplaçaments en dia feiner

DIES FEINERS (es ressalten els fluxos interns de les CCGG)			
Ordre	Flux	Desplaçaments	Quota modal vehicle privat
1	Àrea de Girona – Baix Empordà	35.353	89,02%
2	La Selva costa – Maresme	27.135	90,58%
3	Àrea de Girona – Alt Empordà	23.801	73,39%
4	Àrea de Girona – Barcelonès	15.271	62,11%
5	Àrea de Girona – La Selva (Costa)	14.745	92,26%
6	La Selva (Interior) – Vallès Oriental	12.589	92,14%
7	Àrea de Girona – Garrotxa	10.615	79,05%
8	Alt Empordà – Baix Empordà	8.810	91,69%
9	Àrea de Girona – Maresme	8.794	77,14%
10	La Selva (Costa) – Barcelonès	7.387	63,78%
11	Àrea de Girona – La Selva (Interior)	6.659	96,75%
12	Baix Empordà – Barcelonès	6.374	77,19%
13	Ripollès – Osona	6.150	83,50%
14	Alt Empordà – Barcelonès	5.693	63,21%
15	La Selva (Interior) – Maresme	5.205	90,58%
16	Àrea de Girona – Pla de l'Estany	5.056	94,39%

Pel que fa als desplaçaments en dia festiu, s'indiquen els principals fluxos intercomarcals detectats en l'àmbit. Pel repartiment modal, es disposa en aquest cas de les dades genèriques indicades en l'avanç del PDM de les comarques gironines, ja que no es disposa de dades detallades per a cadascun dels fluxos.

Taula 3.17. Ordre de magnitud dels desplaçaments en dia festiu

DIES FESTIUS I DISSABTES (es resalten els fluxos interns de les CCGG)			
Ordre	Flux	Desplaçaments	Quota modal vehicle privat
1	Àrea de Girona – Baix Empordà	43.265	88,59%
2	La Selva costa – Maresme	31.409	78,43%
3	Àrea de Girona – Alt Empordà	24.040	88,59%
4	Alt Empordà – Barcelonès	20.676	78,43%
5	Àrea de Girona – Barcelonès	20.438	78,43%
6	Àrea de Girona – Garrotxa	16.016	88,59%
7	Àrea de Girona – La Selva (Costa)	15.540	88,59%
8	Àrea de Girona – Maresme	15.165	78,43%
9	La Selva (Costa) – Barcelonès	15.113	78,43%
10	La Selva (Interior) – Vallès Oriental	9.137	78,43%
11	Alt Empordà – Baix Empordà	8.287	88,59%
12	Baix Empordà – Barcelonès	7.432	78,43%
13	Ripollès – Osona	7.417	78,43%
14	La Selva (Interior) – Barcelonès	5.739	78,43%
15	Vallès Occidental – La Selva (Costa)	5.714	78,43%
16	Vallès Occidental – Baix Empordà	5.655	78,43%
17	Garrotxa – Barcelonès	5.486	78,43%
18	Alt Empordà – Garrotxa	5.480	88,59%
19	Àrea de Girona – Pla de l’Estany	5.336	88,59%

Pel que fa als fluxos existents entre els principals sistemes urbans i ciutats de les Comarques Gironines, es parteix de la diagnòs realitzada en la memòria del PTP de les Comarques Gironines. Aquestes relacions han estat canalitzades i agregades sobre els principals corredors de mobilitat, generalment unívocs. En el cas de relacions amb diferents itineraris possibles (per exemple les relacions Olot-Girona) s’han adoptat hipòtesis d’assignació als diferents corredors.

El sistema urbà de Girona presenta unes importants relacions de mobilitat amb els sistemes urbans del seu entorn més immediat, que es podria denominar com una primera corona d’aquest sistema urbà. Així, les relacions més importants es produeixen amb el sistema urbà de Banyoles (10mil) i els corredors Celrà-Flaçà i Cassà-Llagostera (prop de 9mil en cada cas). En segon terme es troben els sistemes de la Selva interior i el Brugent amb prop de 7mil i en últim terme Santa Coloma de Farners que no arriba als 4mil.

Cal destacar en totes aquestes relacions l’elevada utilització dels modes transport motoritzat individuals, que superen el 90% excepte als sistema urbà de la Selva interior, on es situa just per sobre del 80%, per l’existència d’una oferta ferroviària emmarcada en el corredor Barcelona-Girona.

També són molt importants les relacions amb els diferents sistemes urbans del Baix Empordà, al voltant de l’anomenada “Anella de les Gavarres”. Destaquen molt per sobre les relacions pel sud de l’anella amb el sistema St. Feliu de Guíxols-Palamós (7mil desplaçaments), que gairebé tripliquen les relacions pel nord amb els sistemes de la Bisbal i de Palafrugell. En aquestes relacions amb el Baix Empordà, l’autobús pren major protagonisme que a les anteriors, amb quotes de repartiment modal que en el millor dels casos superen el 15%.

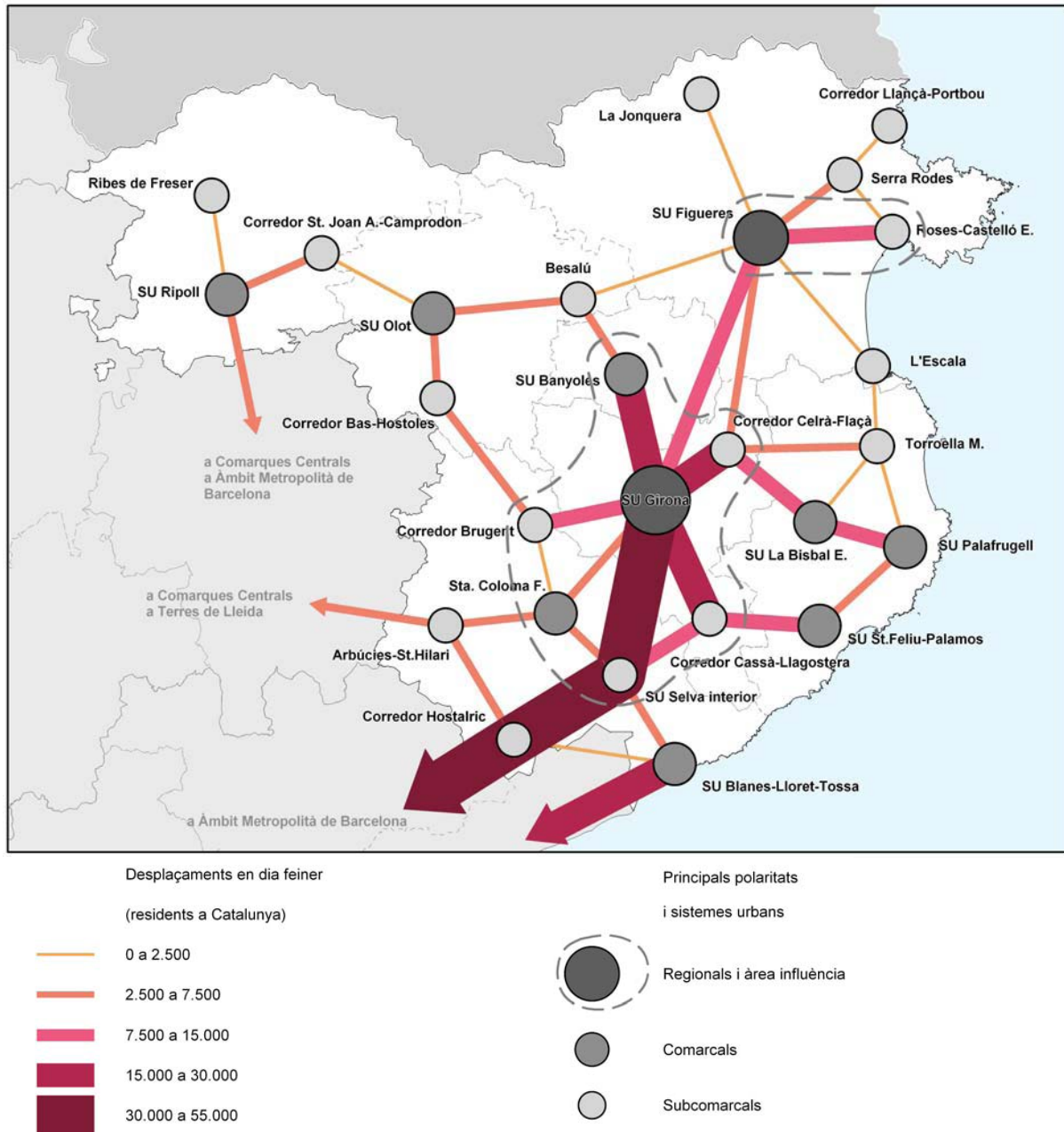
Les relacions amb els sistemes urbans de Figueres i Blanes es situen a l’entorn dels 6mil i 4mil desplaçaments respectivament. Totes dues relacions compten amb corredors ferroviaris, si bé, en el primer cas l’oferta existent s’adapta molt millor a les necessitats de mobilitat interna i s’assoleix una quota de repartiment modal propera al 35%. En canvi, la inexistència de serveis directes Girona-Blanes, ja que es necessari fer transbordament a Maçanet, fa que el ferrocarril tingui una presència pràcticament nul·la en aquestes relacions.

Per últim, pel que fa a les relacions amb els sistemes interiors de la Garrotxa i Ripollès es constata una progressiva disminució del nombre de desplaçaments amb la distància. Així, mentre que amb

Olot es manté un flux de mobilitat entorn als 3mil desplaçaments, les relacions amb els sistemes del Ripollès són mínimes.

D'altra banda, el sistema urbà de Figueres es relaciona bàsicament amb els municipis de la seva pròpia comarca i el sistema urbà de Girona. En destaca molt per sobre les relacions amb el sistema Roses-Castelló d'Empúries, amb prop de 7mil desplaçaments, més d'un 90% dels quals es produeixen en transport privat individual. També cal esmentar l'elevat ús del ferrocarril en termes relatius en la relació de Figueres amb el Corredor Llançà-Portbou, que assoleix un 30% de quota.

Figura 3.5. Fluxos de mobilitat quotidiana de residents a Catalunya (Any 2001)

Font i elaboració: PTP Comarques Gironines

Així, de l'anàlisi realitzada i de la informació inclosa en el document d'avanç del PDM de les Comarques Gironines, es desprenen les següents conclusions:

- La quota de desplaçaments en transport públic es molt baixa, representa només el 3,12% del total de la mobilitat i el 5,61% dels desplaçaments a motor
- La quota del ferrocarril és tan sols del 0,34% de la mobilitat total interna, i el 0,62% de la motoritzada.
- Els fluxos més importants són els intracomarcals, que representen el 93% de la mobilitat interna, els quals es sustenten en la utilització del vehicle privat motoritzat.
- Pel que fa a la mobilitat intercomarcal, l'Àrea de Girona aglutina gairebé el 80% dels fluxos, sent especialment importants els de relació amb el Baix i l'Alt Empordà, on l'oferta de transport públic és relativament feble.
- Existeix un alt grau de desplaçaments entre els sistemes urbans de Girona i Blanes – Lloret de Mar – Tossa, amb una escassa oferta de transport públic
- En els fluxos intercomarcals, existeix un clar predomini en la utilització del vehicle privat (82% als feiners i 89% als festius)
- En els fluxos entre sistemes urbans destaquen les relacions entre el Sistema Urbà de Girona i els sistemes urbans de Banyoles, Selva Interior, Cassà – Llagostera, Sant Feliu – Palamós, Palafrugell i Figueres
- Pel que fa als fluxos de connexió des de les CCGG amb altres àmbits territorials, destaca la relació amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona, on la utilització del transport públic assoleix quotes més elevades (al voltant del 24% en dies feiners)
- L'evolució del repartiment modal ha seguit en els darrers anys una tendència a reduir els desplaçaments a peu o en bicicleta i en transport públic, i a incrementar la utilització del vehicle privat

El parc de vehicles ha crescut juntament amb les distàncies de desplaçament. Les comarques gironines es troben en el segon lloc quan el nombre d'automòbils, després de l'Àmbit Metropolità de Barcelona, essent el vehicle privat el mode de desplaçament majoritari. S'ha detectat a més un augment tant en les distàncies de mobilitat obligada, com en el percentatge de població que utilitza el vehicle privat pels seus desplaçaments. Així, l'ús del transport privat motoritzat predomina en els desplaçaments intracomarcals i intercomarcals. En els desplaçaments externs puja l'ús del transport públic (24%).

Les dades de les diferents enquestes de mobilitat, és a dir les tres edicions de l'Enquesta de Mobilitat Obligada (1991, 1996 ,2001) i les dues edicions de l'Enquesta de Mobilitat Quotidiana (2001, 2006) mostren una forta dependència al vehicle privat, més marcada que a la resta d'àmbits de Catalunya. En el total de desplaçaments realitzats pels residents a les Comarques gironines, el vehicle privat representa una part modal del 55,2%, valor notablement més alt que el de la Regió Metropolitana de Barcelona, que disposa d'una àmplia xarxa d'infraestructures i serveis de transport col·lectiu, però més alt també que la resta d'àmbits, inclòs els que tenen un xarxa de transport col·lectiu molt reduïda com és el cas de les Terres de l'Ebre o l'Alt Pirineu-Aran.

L'accessibilitat en transport públic, especialment en ferrocarril, es força deficient. La baixa taxa d'utilització del transport públic a l'àmbit de les comarques gironines s'explica per diversos factors:

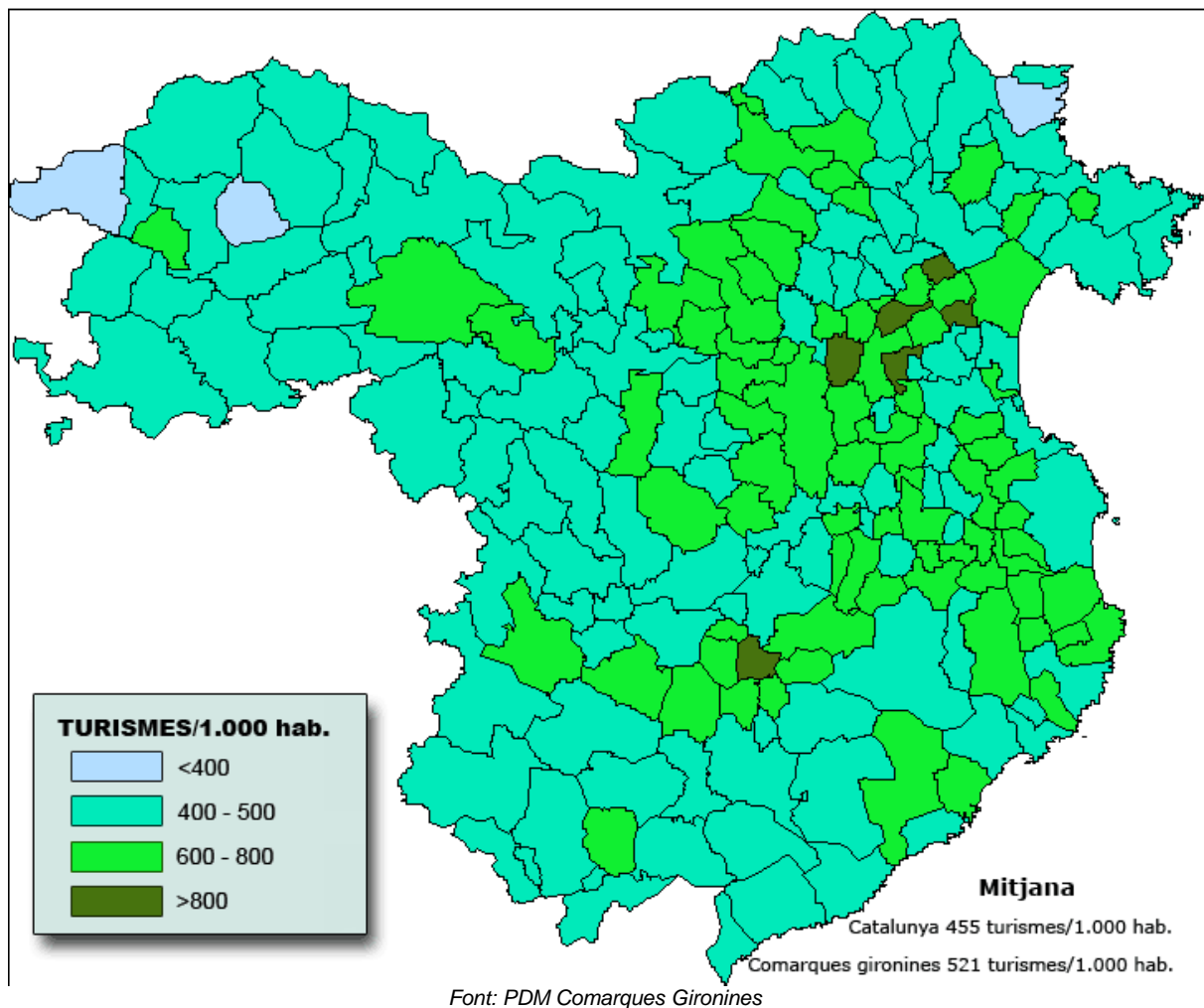
- La presència d'un sol eix ferroviari (exceptuant la línia R1 de rodalies que dona servei a un sol municipi de les Comarques gironines, Blanes).
- El fet que fins fa poc es tractava de serveis de mitjana distància no integrats amb la resta de mitjans de transport col·lectius al sistema urbà de Girona.
- L'estructura de la mobilitat, més aviat difusa i amb una baixa autocontenció intramunicipal, que s'explica en part per l'absència d'eixos ferroviaris estructurants.

Tot i així, cal destacar que la recent integració tarifària del sistema urbà de Girona amb la creació de l'ATM de Girona tindrà un impacte positiu sobre el repartiment modal així com un efecte estructurador

en la localització de la població i de les activitats. Per contra, la dispersió del creixement i la transformació de les urbanitzacions de segona residència en primera, pot fer augmentar la mobilitat obligada mitjançant el vehicle particular, sinó es preveuen i s'implementen actuacions a favor del transport col·lectiu.

El nivell d'autocontenció municipal és alt en la costa i les capitals de comarca, mentre que és baixa al voltant dels caps de comarca i molt baixa en les zones rurals de l'interior. L'autocontenció mesura el percentatge dels desplaçaments generats en un àmbit que són interns en el propi àmbit. Aquest fet té un paper rellevant en la mobilitat obligada generada, i per tant en les característiques de mobilitat d'un àmbit. Els nivells d'autocontenció comarcal (moviments generats dins de la mateixa comarca), són elevats a totes les comarques, fet que indica que la majoria de desplaçaments es realitzen entre municipis de la mateixa comarca. S'ha de destacar que un alt percentatge d'aquests desplaçaments es fan amb vehicle privat motoritzat, fet que ve donat en gran part per la poca estructuració territorial de les xarxes de transport públic.

Figura 3.6. Índex de motorització municipal

La consolidació de l'eix nord-sud, format per l'AP-7, l'A-2, la via de tren i la línia d'alta velocitat no permet una distribució homogènia de la població i de les activitats. Les infraestructures de mobilitat ja existents (AP-7, A-2, via de tren) formen una estructura lineal que genera diferents disfuncions en el sistema de mobilitat de les Comarques gironines. Les infraestructures previstes o en construcció tendeixen a consolidar aquest eix nord-sud, amb la construcció de la línia d'alta velocitat entre Barcelona i la frontera francesa, la construcció del tercer carril a l'AP-7 i la reconversió de l'A-2 en autovia. Les disfuncions principals són les següents:

- Efecte barrera i fragmentació del territori: tant des del punt de vista de la fauna com des del punt de vista de la mobilitat de les persones, l'existència de grans infraestructures lineals, paral·leles i situades a poca distància les unes de les altres genera un efecte barrera important. Dificulta la mobilitat a peu, amb bicicleta, així com amb transport privat i públic per carretera.
- Estructuració unilineal: la consolidació de l'eix nord sud crea un territori estructurat entorn d'un sol eix que dificulta la creació d'un sistema urbà policèntric amb diversitat de fluxos transversals.
- Increment de la dependència vers l'RMB: crear un eix de comunicació potent tant per les persones com per les mercaderies cap a la Regió Metropolitana de Barcelona incrementa la dependència vers aquesta regió i dificulta la creació d'un sistema de polaritats locals.

Propostes de millora del transport públic prèvies al Pla

Cal matisar aquesta diagnosi tenint en compte el conjunt de mesures i d'infraestructures previstes per potenciar els fluxos transversals:

- L'anella viària de les Gavarres connectarà el sistema urbà de Girona amb els municipis de la Costa Brava.
- L'Eix transversal ferroviari connectarà el sistema urbà de Girona amb Vic, Manresa, Igualada i Lleida. Tot i així, està previst com a línia d'altas prestacions i no necessàriament s'utilitzarà com a mitjà de transport quotidià.

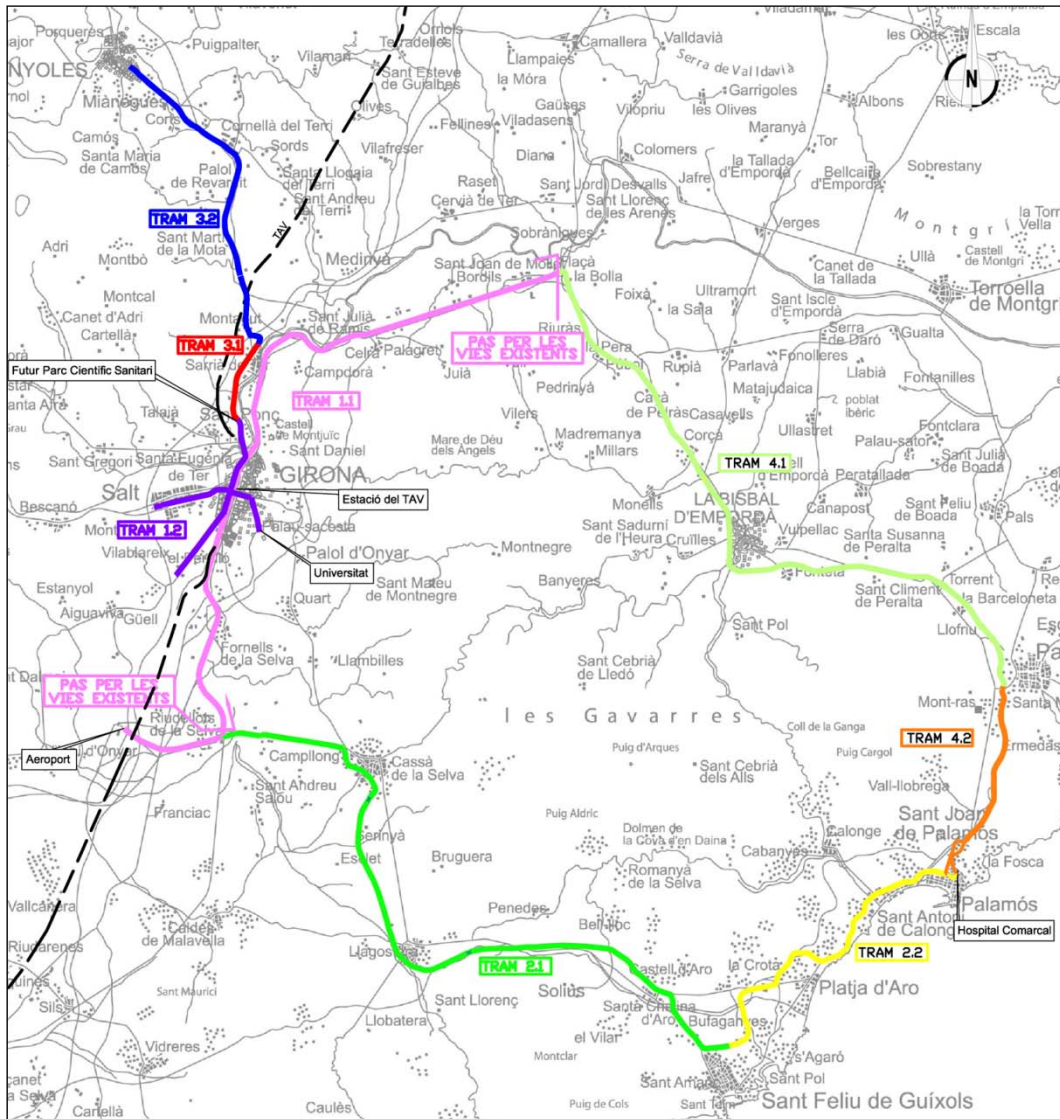
Figura 3.7 Traçat de l'Eix transversal Ferroviari

Font: Pla Director Urbanístic de l'Eix Transversal Ferroviari

- El tren-tram de les Gavarres podria connectar el sistema urbà de Girona amb els municipis de la Costa Brava. El traçat d'aquesta línia encara no està fixat, existeix una proposta de traçat circular que connectaria el sistema urbà de Girona amb la Bisbal d'Empordà, Palafrugell i Palamós (inclou tots els trams dibuixats a la figura següent), però també existeix una alternativa lineal que només donaria servei als municipis del sistema urbà de Girona (inclou els trams 1.1 i 1.2 a la figura).

Figura 3.8. Traçat del tren-tram de les Gavarres

Font: Diputació de Girona, Estudi de viabilitat d'un tramvia intercomarcal a les Comarques gironines

Finalment, cal recordar que en l'apartat 1.4.2 d'aquest ISA s'esmenten aquelles **infraestructures previstes pel PITC**, tot especificant quines són de 1ª fase i quines de 2^a, i recordant els estudis previs que el PITC estima necessaris per a valorar la conveniència de les de 2ª fase.

3.2.8 Paisatge

Territori amb una gran diversitat paisatgística i on es concentren elements paisatgístics de gran valor. La complexitat d'aquest territori fa que s'estructurin diferents paisatges, que han estat modelats per l'acció humana en diàleg permanent amb el seu entorn. Són paisatges, percebuts com a tals per la societat i que estan en continua transformació, atès el gran dinamisme de les Comarques Gironines, però que cal evitar banalitzar-los. L'Observatori de Paisatge de Catalunya està elaborant el Catàleg de Paisatge de les Comarques Gironines, on es defineixen un total de 25 unitats paisatgístiques.

Pel fet de trobar-nos en un àmbit territorial on la presència antròpica hi té un pes molt important, serà necessari realitzar i aplicar polítiques de paisatge que garanteixin la complementaritat entre la planificació territorial i la conservació i manteniment de les característiques d'aquestes unitats paisatgístiques.

El paisatge és un dels principals patrimonis i actius econòmics de l'àmbit de les comarques gironines. Dins d'aquestes unitats paisatgístiques s'emplacen paisatges singulars, els quals a banda del seu valor paisatgístic i identitari esdevenen actius econòmics lligats a l'activitat turística. Caldrà per tant, preveure mesures per a gestionar i conservar els seus trets distintius (dintre de les dinàmiques canviants que són pròpies a tot paisatge) d'acord amb el Catàleg i les Directrius del paisatge.

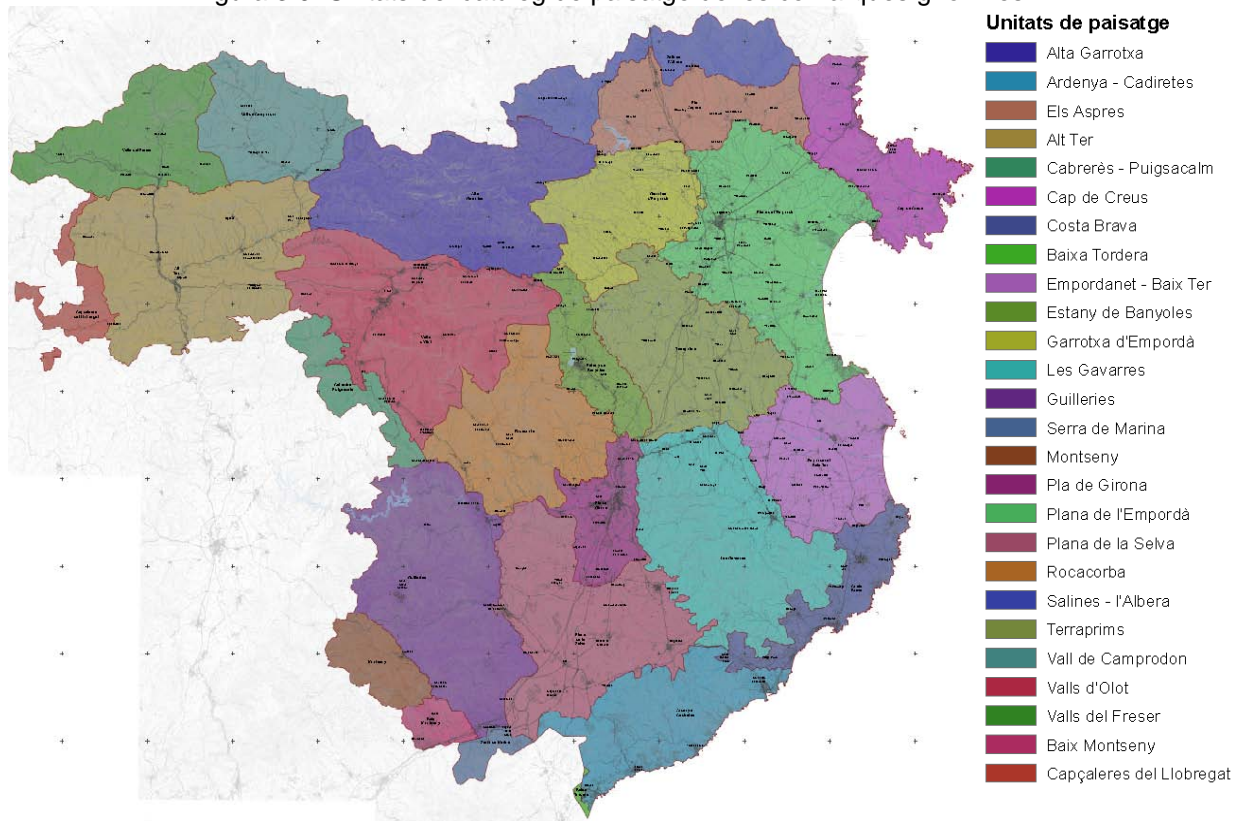
El paisatge ha anat canviant fruit de dues tendències dominants i simultànies: l'artificialització i la renaturalització. El paisatge rural es va perdent, per l'aparició d'elements distorsionadors i instal·lacions que no li són pròpies, amb una progressiva pèrdua dels paisatges agrícoles i del patrimoni arquitectònic tradicional. Això té efectes negatius sobre el sector turístic, ja que esdevé un factor de fragmentació de paisatges de tipologia rural, els quals perden part del seu valor.

S'ha de destacar també la forta antropització dels paisatges de la zona costanera, els quals han suportat i suporten una forta pressió de l'activitat urbanitzadora lligada a l'activitat turística, fet que provoca una artificialització d'aquests paisatges i una pèrdua de valor dels mateixos.

En aquest sentit s'hauran de preveure instruments de política de paisatge que garanteixin el manteniment de la riquesa paisatgística d'aquest àmbit.

Els paisatges que conformen el territori de les comarques gironines es caracteritzen per l'heterogeneïtat i la diversitat. Tot i que en el moment de redacció del present estudi el catàleg s'està elaborant i es troba en fase d'informació al públic, actualment aquest identifica 26 unitats de paisatge que caracteritzen les comarques gironines

Figura 3.9. Unitats del catàleg de paisatge de les comarques gironines

Formant part d'aquestes unitats de paisatge cal destacar alguns elements que els configuren, per la seva singularitat i representativitat:

- els paisatges fluvials lligats als cursos de la Muga, el Ter i la Tordera que es troben en un bon estat de conservació i són espais identificadors del paisatge, alhora que esdevenen elements clau en les dinàmiques territorials.
- Els paisatge costaner de les comarques Gironines integrat per espais naturals, platges, zones dunars, nuclis de costa, camins de ronda, passejos, instal·lacions portuàries,...
- Les zones humides i d'aiguamolls característics de l'àmbit de les comarques gironines i amb una elevada biodiversitat.
- El paisatge agrícola de les zones més planeres: planes de l'Empordà, planes de l'Empordanet-Baix- Ter; la plana de la Selva, valls 'Olot, etc.
- Les diverses singularitats geomorfològiques que configuren tant el paisatge interior (volcans, cingleres,..) com el costaner (penya-segats, cales..)

D'altra banda, la Diputació de Girona, mitjançant un conveni amb la Fundació territori i paisatge i els Naturalistes de Girona, ha elaborat un catàleg d'espais d'interès natural i paisatgístic que identifica una sèrie d'àrees que per les seves condicions naturals i paisatgístiques remarquen la singularitat del territori i requereixen una major atenció. D'una banda, per la selecció dels espais pel seu interès natural els paràmetres utilitzats són la diversitat biològica i ambiental, la raresa, la singularitat, la connectivitat, la representativitat i la fragilitat. D'altra banda, per la definició de les àrees d'interès paisatgístic que mereixen una especial protecció, amb la finalitat de mantenir-se o millorar com a

àrees d'especial valor, s'han tingut en compte els criteris de: protecció de les unitats de paisatge, protecció de les visuals estàtiques i dinàmiques, la protecció de franges d'esmoreïment d'espais naturals protegits, la protecció dels indrets històrics, religiosos, culturals i simbòlics singulars, la protecció de la morfologia humanitzada, la protecció de la vegetació de ribera i els cursos hídrics, la protecció de les franges sensibles a la contaminació acústica, lumínica i electromagnètica, la protecció dels espais agrícoles d'especial interès i la protecció dels paisatges oberts.

Amb això, el catàleg identifica dos tipus d'espais: els espais d'interès natural i els espais connectors. Tot i que no hi ha una categoria que identifiqui els espais d'interès paisatgístic com a tal, en ambdós categories s'han tingut en compte els connectors paisatgístics

3.2.9 Recursos naturals

Abastament i consum d'aigua

El territori exerceix una forta pressió sobre els recursos hídrics. Especialment l'època estival es produeix una forta pressió sobre els recursos hídrics de subministrament d'aigua, la qual prové especialment de les conques fluvials presents en aquestes comarques, les quals abasteixen tanmateix a gran part de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

S'hauran de preveure, a banda de mesures encaminades a la disminució del consum d'aigua, instruments per a la diversificació en els subministraments. En aquest sentit, s'ha de destacar la posada en servei de la dessalinitzadora (EDAM) del Prat de Llobregat, la qual pot produir prop del 24% del consum de l'àmbit metropolità; així com l'ampliació de l'actual EDAM de Blanes i l'activació progressiva de l'EDAM Tordera 2. Aquestes noves dessaladores juntament amb d'altres previstes a Catalunya haurien de permetre en l'horitzó del 2015 i de manera progressiva, alleugerir progressivament la pressió sobre els recursos hídrics.

A banda d'aquestes millores en l'abastament d'aigua, s'hauran de preveure mesures per a la reducció del consum, tant lligat a usos residencials, com lligat als diferents sectors econòmics (indústria, serveis i sector primari).

Caracterització de les masses d'aigua

A continuació es relacionen les masses d'aigua subterrània presents totalment o parcialment dins de l'àmbit de les CC.GG que segons el contingut del document IMPRESS, presenten elevat i mig risc d'incompliment de la Directiva Marc d'Aigua, indicant les causes, i diferenciant si el risc fa referència al seu estat químic o al seu estat quantitatiu.

Massa d'aigua: EMPORDÀ		Codi IMPRESS: 06
Comarca/ques: Alt Empordà / Baix Empordà / Gironès / Pla de l'Estany		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència alta - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència mitja - Dipòsits controlats de residus: Incidència mitja - Abocaments d'EDAR: Incidència mitja - Extracció d'àrids: Incidència alta 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment pel que fa referència al seu estat químic, provinent de compostos nitrogenats provinents de l'activitat agro-ramadera i abocaments d'EDAR	
Observacions	Tot i presentar un bon estat quantitatiu, donat el caràcter estratègic d'aquesta massa d'aigua en relació a l'abastament de molts municipis, els creixements en les captacions s'hauran de fer de manera controlada i avaluant la no afectació del seu estat quantitatiu. S'haurà d'avaluar tanmateix que aquests increments no augmentin la concentració de nitrats.	

Massa d'aigua: PALEÒGENS DEL BAIX TER		Codi IMPRESS: 07
Comarca/ques: Alt Empordà / Baix Empordà / Gironès		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc mig	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència mitja - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Extraccions costaneres causants d'intrusió marina: Incidència alta 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
Risc mig	- Captació d'aigua: Incidència mitja	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, tant en el seu estat químic com en el quantitatiu. El risc es relaciona sobretot amb la contaminació per nitrats.	
Observacions	-	

Massa d'aigua: BANYOLES		Codi IMPRESS: 08
Comarca/ques: Pla de l'Estany / Garrotxa / Gironès / La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		No
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc mig	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència alta - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Dipòsits controlats de residus: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència mitja 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment pel que fa referència al seu estat químic. El risc es relaciona sobretot amb la contaminació per nitrats.	
Observacions	-	

Massa d'aigua: FLUVIOVOLCÀNIC DE LA GARROTXA		Codi IMPRESS: 09
Comarca/ques: Garrotxa / Gironès / La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		No
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència alta - Agricultura intensiva: Incidència alta - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència mitja - Dipòsits controlats de residus: Incidència mitja - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència mitja 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment pel que fa referència al seu estat químic. El risc es relaciona sobretot amb la contaminació per nitrats, i localment per metalls a les zones urbanes i industrials	
Observacions	L'aqüífer presenta una densitat d'extraccions molt significativa. Inclou les extraccions d'abastament municipal de diversos municipis, amb un volum d'extracció municipal de l'ordre de 4,62 hm ³ /any, així com importants captacions industrials.	

Massa d'aigua: PLANA DE VIC – COLLSACABRA		Codi IMPRESS: 10
Comarca/ques: Garrotxa / Ripollès / La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		No
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència alta - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Dipòsits controlats de residus: Incidència alta - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència mitja 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment pel que fa referència al seu estat químic. El risc es relaciona sobretot amb la contaminació per nitrats, però també per metalls i organoclorats associats a les zones industrials.	
Observacions	La superfície d'aquesta massa present en l'àmbit de les CC.GG representa un percentatge molt petit de la mateixa.	

Massa d'aigua: LA SELVA		Codi IMPRESS: 14
Comarca/ques: La Selva / Gironès		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència mitja - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Infraestructures lineals urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Dipòsits controlats de residus: Incidència mitja - Abocaments d'EDAR: Incidència mitja - Extracció d'àrids: Incidència mitja 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Captació d'aigua: Incidència alta - Vivers de plantes ornamentals i freatòfits: Incidència alta - Extraccions d'àrids: Incidència mitja 	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, tant en el seu estat químic com en el quantitatiu. Aquest risc deriva de pressions elevades a l'estat químic, per abocaments industrials i per l'agricultura (nitrats), i a l'estat quantitatiu, pels clars descensos del nivell piezomètric per les intenses extraccions, per a ús majoritàriament agrícola.	
Observacions	-	

Massa d'aigua: AL-LUVIALS DE LA BAIXA COSTA BRAVA		Codi IMPRESS: 15
Comarca/ques: La Selva / Gironès		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Infraestructures lineals urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extracció costaneres causants d'intrusió salina: Incidència alta - Recàrrega artificial: Incidència mitja 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment en el seu estat químic. Aquest risc deriva principalment de la presència de compostos nitrogenats juntament amb la salinització	
Observacions	Es detecta una marcada estacionalitat en la pressió exercida per la captació d'aigua, fet que ajuda a l'estabilització en la pressió quantitatiua.	

Massa d'aigua: MARESME		Codi IMPRESS: 18
Comarca/ques: La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència mitja - Agricultura intensiva: Incidència alta - Zones urbanes i industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Extracció costaneres causants d'intrusió salina: Incidència alta 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
No	-	
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment en el seu estat químic. Aquest risc deriva principalment de la presència de nitrats i plaguicides. També localment per clorurs i sulfats	
Observacions	La superfície d'aquesta massa present en l'àmbit de les CC.GG representa un percentatge molt petit de la mateixa.	

Massa d'aigua: FLUVIDELTAIC DEL FLUVIÀ-MUGA	Codi IMPRESS: 32
Comarca/ques: Alt Empordà	
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats	Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)	Sí
Risc incompliment estat químic	Causes
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència mitja - Agricultura intensiva: Incidència alta - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència alta - Extracció costaneres causants d'intrusió salina: Incidència alta - Recàrrega artificial: Incidència mitja
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes
No	-
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, especialment en el seu estat químic. Aquest risc deriva principalment de conductivitat elevada prop de línia de costa, nitrats i amoni a l'aqüífer superficial, i de plaguicides als dos aqüífers
Observacions	-

Massa d'aigua: FLUVIDELTAIC DEL TER	Codi IMPRESS: 33
Comarca/ques: Alt Empordà / Baix Empordà	
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats	Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)	Sí
Risc incompliment estat químic	Causes
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Dejeccions ramaderes: Incidència mitja - Agricultura intensiva: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència alta - Extracció costaneres causants d'intrusió salina: Incidència alta - Recàrrega artificial: Incidència mitja
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Vivers de plantes ornamentals i freatòfits: Incidència alta - Extracció d'àrids: Incidència alta
Risc d'incompliment total	Es detecta risc d'incompliment de la DMA, tant en el seu estat químic com en el quantitatiu. Pel que fa a l'estat químic, aquest és relatiu a nitrats i plaguicides, i pel que fa a l'estat quantitatiu per descens de nivell i cons de bombament acusats a l'Escala i Gualta
Observacions	La densitat d'extraccions de l'aqüífer és molt significativa, incloent les extraccions d'abastament municipal de 24 municipis de la zona i del sector litoral de la costa Brava Centre i de les Gavarres.

Massa d'aigua: AL-LUVIALS DE L'ALTA I MITJANA TORDERA		Codi IMPRESS: 34
Comarca/ques: La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		No
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Agricultura intensiva: Incidència mitja - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Infraestructures lineals urbanes i industrials: Incidència alta - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Abocaments d'EDAR: Incidència alta 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Captació d'aigua: Incidència mitjana - Vivers de plantes ornamentals i freatòfits: Incidència alta 	
Risc d'incompliment total	La massa d'aigua està en risc degut a les pressions sobre l'estat químic i quantitatiu.	
Observacions	-	

Massa d'aigua: AL-LUVIALS DE L'ALTA I MITJANA TORDERA		Codi IMPRESS: 35
Comarca/ques: La Selva		
Inclou zones vulnerables per contaminació per nitrats		Sí (Decret 283/1998 i Decret 476/2004)
Inclou aqüífers protegits (Decret 328/88)		Sí
Risc incompliment estat químic	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Agricultura intensiva: Incidència alta - Aplicació de biosòlids: Incidència mitja - Zones urbanes i industrials: Incidència mitja - Abocaments industrials: Incidència alta - Sòls contaminats: Incidència alta - Abocaments d'EDAR: Incidència alta - Extraccions costaneres causants d'intrusió salina: Incidència alta 	
Risc incompliment estat quantitatiu	Causes	
Risc alt	<ul style="list-style-type: none"> - Captació d'aigua: Incidència alta 	
Risc d'incompliment total	La massa d'aigua està en risc degut a les pressions sobre l'estat químic i quantitatiu.	
Observacions	-	

Per tant, gran part de les masses d'aigua presents en aquest àmbit es troben en risc d'incompliment de la DMA, especialment pel que fa al seu estat químic. Tal com es pot comprovar en les taules anteriors els motius d'aquest risc són diversos, essent els més estesos els relacionats amb les dejeccions ramaderes, els abocaments industrials, l'agricultura intensiva, els abocaments d'EDAR i els sòls contaminats. En els localitzats en l'àmbit litoral es produeix una pressió deguda a les extraccions costaneres; i és on es localitzen els majors riscos en l'estat quantitatiu degut a la pressió per captacions.

Pel que fa referència als **rius**, s'indica a continuació s'indica el risc d'incompliment per als principals cursos i els seus afluents presents a l'àmbit:

La Muga: Presenta un risc d'incompliment mig en el seu tram baix, en la conca de l'Orlina, i en la conca del riu Manol. En aquestes dues conques afluents, el curs pateix la pressió principalment d'espècies invasores. En el tram final, des de la unió amb el Llobregat de la Muga i el mar, les pressions provenen dels endegaments, de les captacions d'aigua, dels conreus intensius de cereals i farratge o conreus extensius de regadiu, de les espècies invasores, del fòsfor total i DQO provinent d'abocaments biodegradables. En la conca de la Muga, la Riera de Figueres presenta un risc d'incompliment alt, degut principalment als abocaments industrials.

El Fluvià: Aquest curs presenta un risc d'incompliment mig des de la seva unió amb el riu Llierca i el mar. La pressió principal que s'identifica en aquest curs prové de la derivació a centrals hidroelèctriques i de les espècies invasores. A la comarca de la Garrotxa, en el tram entre el Gurn i la Riera de Bianya també presenta un risc mig d'incompliment, amb una pressió provinent dels endegaments, de la presència de zones forestals en zona inundable, de conreus intensius de cereals i farratge, d'espècies invasores i de descàrrega de sistemes unitaris.

El Ter: el curs del riu Ter i dels seus afluents per les comarques gironines presenta en la major part del seu curs un risc mig d'incompliment mig, amb alguns trams amb risc alt:

- Riu Ter des de Flaçà fins al mar: Risc mig d'incompliment, amb pressions provinents principalment dels endegaments, i de la regulació de flux.
- Riera de Cinyana: Risc mig d'incompliment, provinent especialment de pressions derivades de zones forestals en zona inundable.
- Riu Ter des de la confluència del Terri fins a Flaçà: Risc mig d'incompliment, amb pressions relacionades amb la regulació de flux de zones forestals en zona inundable i d'espècies invasores.
- Riu Terri: Risc mig d'incompliment, presentant-se pressions derivades de conreus intensius de cereals i farratge i de dejeccions ramaderes.
- Riu Ter entre l'Onyar i el Terri: Risc alt d'incompliment, amb pressió provinent d'endegaments, de regulació de flux, de zones forestals en zona inundable, de les vies de comunicació i de zones mineres i extractives
- Riu Onyar a Girona: Risc mig d'incompliment, provinent de pressions derivades d'endegaments, zones urbanes en zona inundable i usos urbans
- Riu Onyar abans de l'entrada al nucli urbà de Girona: Risc mig d'incompliment, amb pressions provinents de zones forestals en zona inundable i excedents de nitrogen en agricultura i ramaderia,
- Rieres de Gotarra, Verneda i Benaula: Risc mig d'incompliment amb pressions provinents especialment de descàrrega de sistemes unitaris.

El Daró: Risc mig d'incompliment en gairebé tot el seu curs i el dels seus afluents, amb pressions provinents especialment d'espècies invasores i de DQO d'abocaments biodegradables.

Riera d'Aubi: Presenta un risc mig d'incompliments, amb importants pressions derivades de càrrega orgànica de les EDARs, de la descàrrega de sistemes unitaris i de DQO d'abocaments biodegradables.

Afluents de la Tordera: Tot i que el curs principal d'aquest riu queda fora de l'àmbit de les CC.GG, existeixen alguns afluents a la comarca de la Selva amb riscos d'incompliment:

- **El Reclar i riera de Pins:** Risc mig d'incompliment, amb pressions de la descàrrega de sistemes unitaris i de DQO d'abocaments biodegradables.
- **Riera de Breda:** Risc alt d'incompliment, derivada de pressions de DQO d'abocaments industrials i biodegradables.

En allò relatiu a les **zones humides**, trobem un risc mig d'incompliment en els Estanys de Sils a la comarca de la Selva, en els estanyols de la Vall de Sant Miquel de Campmajor al Pla de l'Estany, en els Aiguamolls del Baix Empordà – La Platera i en els aiguamolls de l'Alt Empordà-Estany d'Aigua Clara.

Finalment, pel que fa als embassaments, els dos embassaments presents a les Comarques Gironines, no presenten riscos d'incompliment significatius. L'embassament de Boadella presenta un risc d'incompliment baix, mentre que el de Susqueda presenta un risc nul.

Pèrdua progressiva de la qualitat de les aigües subterrànies, especialment vulnerables a la contaminació per nitrats derivada de l'activitat agrícola i ramadera. En gairebé tota la superfície de l'àmbit existeix risc de contaminació de les aigües subterrànies per nitrats, motivat especialment per la intensificació de l'activitat agrària i ramadera, i per les característiques geològiques que permeten la infiltració. Donada la pressió que existeix sobre els recursos hídrics, s'hauran de preveure accions de protecció del sòl que garanteixin el manteniment d'unes reserves mínimes que garanteixin la funcionalitat ecològica i uns bons nivells de qualitat de les aigües subterrànies.

Energia

Segons el Pla d'Energia de Catalunya 2006-2015, actualment l'alimentació elèctrica a les comarques gironines té un risc molt elevat de col·lapse de tensió. Aquest risc es dona principalment en situació de demanda extrema (tant a l'estiu com a l'hivern), o en situacions d'errada dels circuits d'interconnexió que subministren energia a la zona. Al les Comarques Gironines no hi ha infraestructures de generació d'energia de primer ordre, i per tant la major part de l'energia consumida prové de l'exterior. En aquest sentit, es preveu que la nova línia de molt alta tensió (MAT) suposi un alleugeriment d'aquesta situació, sense oblidar el paper que hi poden jugar les energies renovables.

Presència de zones potencialment favorables per a la implantació d'energies renovables. Tal com s'apunta en el punt anterior, la potenciació de les energies renovables és una alternativa per tal de reduir la dependència del subministrament elèctric extern –avançant cap a l'autogeneració-, i per fer front al risc de col·lapse de tensió.

En aquest sentit, s'ha de destacar el potencial de l'energia eòlica en la zona de l'Empordà i les bones condicions per l'aprofitament de l'energia solar en la zona del sistema urbà de Girona. Les zones compatibles per al desenvolupament de l'energia eòlica hauran de ser subjectes a declaració d'impacte ambiental.

3.2.10 Qualitat atmosfèrica

A nivell territorial, les grans infraestructures viàries i aeroportuàries són les principals generadores de contaminació acústica. Les infraestructures viàries i ferroviàries que travessen l'àmbit, i especialment les que es situen al llarg de corredor mediterrani, presenten uns valors d'intensitat de trànsit molt elevats, fet pel qual esdevenen elements importants per a la generació de contaminació acústica.

En aquest sentit s'haurà de tenir em compte la previsió de noves infraestructures o l'ampliació de les existents, i valorar l'impacte acústic que aquestes poden tenir en el territori pels quals transcorren.

La qualitat de l'aire és en general bona en tot l'àmbit d'estudi. Les comarques incloses en l'àmbit del present pla, es situen en les següents zones de qualitat de l'aire:

- Zona 8 "Comarques de Girona": Garrotxa, Pla de l'Estany, Gironès i La Selva.
- Zona 9 "Empordà": Alt i Baix Empordà
- Zona 11 "Pirineu oriental": Ripollès (a banda inclou les comarques de La Cerdanya i el Solsonès)

Segons el Balanç de la qualitat de l'aire a Catalunya efectuat per Departament de Medi Ambient i Habitatge per l'any 2008, en les tres zones els valors mesurats dels diferents contaminants es troben per sota dels valors límit establerts a la normativa vigent.

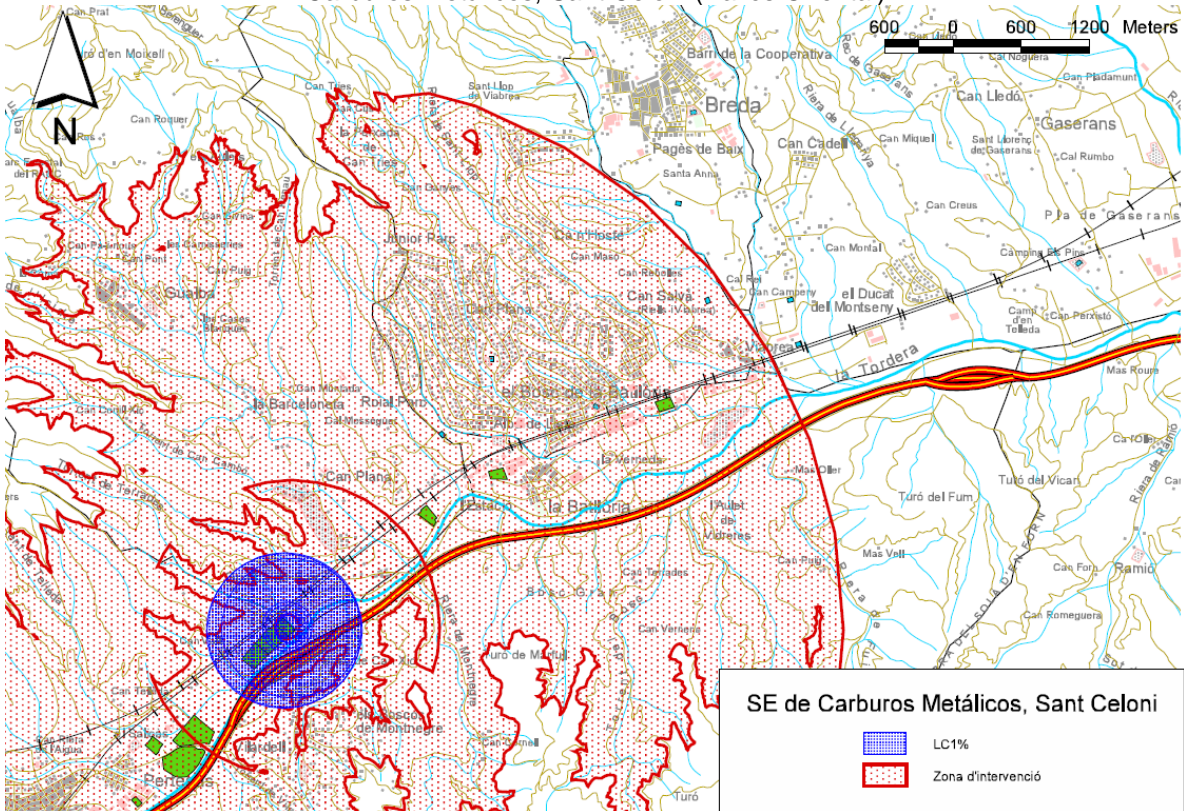
Únicament a la zona 8 de les Comarques de Girona els nivells d'ozó troposfèric mesurats són superiors als valors objectiu de protecció de la salut humana i de protecció de la vegetació d'aplicació l'any 2010 i als objectius a llarg termini de protecció de la salut humana i de protecció de la vegetació d'aplicació l'any 2020. S'han detectat 5 superacions horàries del llindar d'informació a la població (respecte les 2 superacions de l'any anterior), i no s'ha detectat cap superació del llindar d'alerta. A la resta de zones no s'ha detectat cap superació del llindar d'informació a la població i no s'ha excedit en cap ocasió el llindar d'alerta.

3.2.11 Riscos

A partir de l'informe elaborat per la Direcció General de Protecció Civil de data 08/10/2009 es desprenen les següents conclusions:

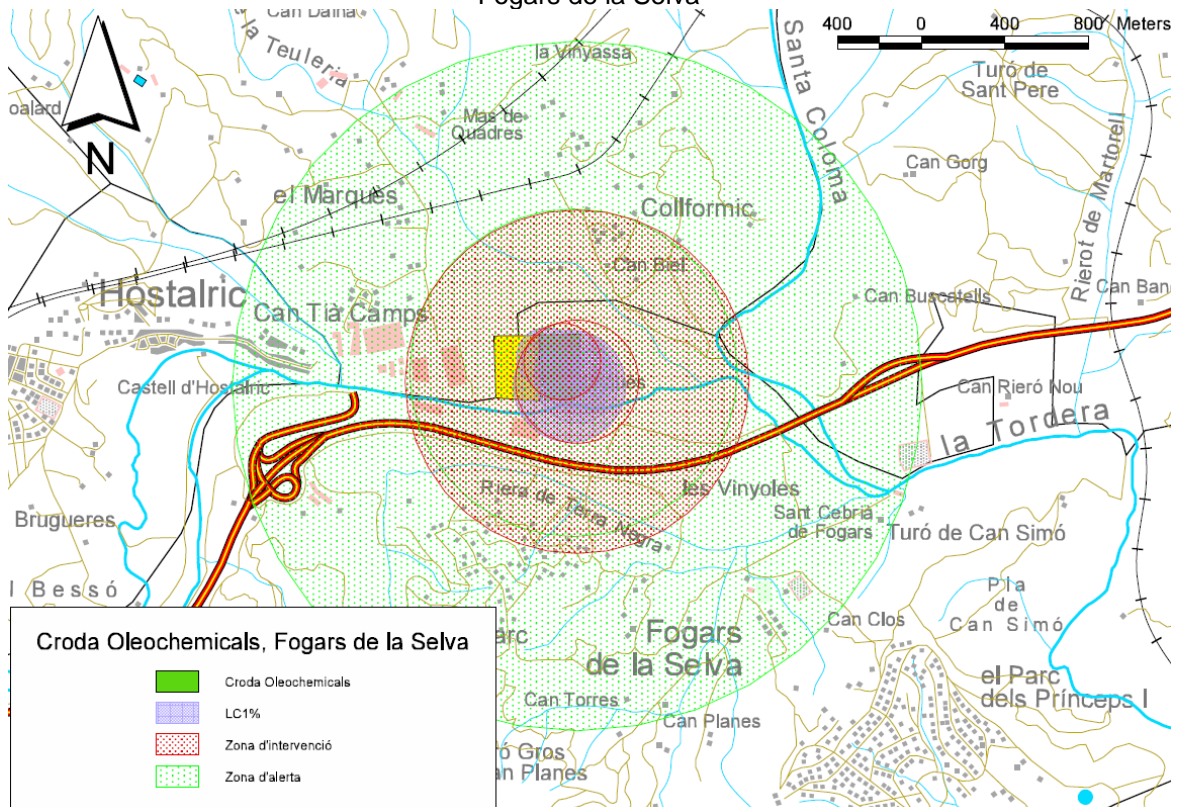
Risc químic en establiments que manipulen substàncies perilloses	<p>No es consideren viables previsions de desenvolupament urbà amb ús residencial o d'equipament a l'interior de la zona de protecció de 500 metres, municipis afectats: <u>Figueres</u>, <u>Vilafant</u>, <u>Portbou</u>, <u>Corçà</u>, <u>Cruïlles</u>, <u>Monells i Sant Sadurní de l'Heura</u>, <u>Celrà</u>, <u>Bordils</u>, <u>Juià</u>, <u>Girona</u>, <u>Vilablareix</u>, <u>Fornells de la Selva</u>, <u>Vidrerres</u>, <u>Massanes</u>, <u>Fogars de la Selva</u> i <u>Riells i Viabrea</u>. En els subratllats degut a que són substàncies inflamables però no tòxiques es redueix la franja a 250 m. (A continuació es mostren les zones de risc químic en instal·lacions que manipulen substàncies perilloses facilitades per la DG de protecció civil.)</p> <p>Elements de mitigació: Xarxa perimetral de sensors: 350 m. Barreres físiques en zones amb inflamables: 100 m. (amb les característiques que es marquen en l'informe) Municipis inclosos en zones d'intensitat límit a l'exterior (zones de mortalitat 1% a l'exterior): <u>Fornells de la Selva (CLH)</u> i <u>Fogars de la Selva (Croda Oleochemical)</u>. Les previsions de creixement es troben fora d'aquestes àrees.</p> <p>Estratègies de desenvolupament en municipis afectats per zones d'intervenció: <u>Girona</u>, <u>Vilablareix</u>, <u>Fornells de la Selva (CLH)</u>; <u>Maçanet de la Selva</u>, <u>Vidrerres (Tretx S.A)</u>, <u>Massanes</u>, <u>Fogars de la Selva</u>, <u>Maçanet de la Selva (Croda Oleochemicals)</u>; <u>Riells i Viabrea (Carburos Metàlics)</u>. En aquestes zones els desenvolupaments urbans es consideren compatibles sempre i quan el municipi instal·li els mitjans d'avís a la població, i es limita el creixement a una població màxima de 20.000 persones per octant.</p>
Risc químic en el transport de mercaderies perilloses per carretera i ferrocarril	<p>Segons les dades de les quals disposa la DGPC no existeix cap carretera o via ferroviària a les comarques gironines amb un flux de transport molt important de mercaderies perilloses. Caldria però, efectuar una actualització de les dades. Si s'amplien les infraestructures o si s'augmenta el flux es marquen uns criteris d'ús del sòl a aplicar: franja al voltant de vies amb risc de mercaderies perilloses: 500 m. (només usos industrials)</p>
Risc d'inundacions	<p>Zones inundables 50 i 100 anys: inviable edificació residencial, pública concurrència o àmbits de lleure. N'hi ha molts municipis amb possibilitat d'inundacions ràpides (<2h) en període de retorn de 50 anys a les conques de la Muga, del Fluvià, del Ter i de la Tordera.</p> <p>Zones inundables 500 anys: La viabilitat de les previsions resten supeditades a la previsió de mesures estructurals concretes que permetin garantir l'autoprotecció i seguretat de la població.</p> <p>Zones inundables segons criteris geomorfològics: La viabilitat de les previsions resten supeditades a la previsió de mesures estructurals concretes que permetin garantir l'autoprotecció i seguretat de la població. Cap ús viable dins dels cons de dejecció. Inclou llista de municipis.</p>
Risc d'incendi	<p>Incidència significativa del risc d'incendi forestal. Els nous desenvolupaments urbans hauran d'evitar que s'incrementi de manera significativa el risc d'incendi forestal. Llista de municipis amb risc molt o alt. Molt alt: <u>Cadaqués</u>, <u>Colera</u>, <u>el Port de la Selva</u>, <u>Espolla</u>, <u>Garriguella</u>, <u>la Selva de Mar</u>, <u>Llançà</u>, <u>Palau-savardera</u>, <u>Pau</u>, <u>Portbou</u>, <u>Rabós</u>, <u>Roses</u>, <u>Vilajuïga</u> i <u>Vilamaniscle</u></p>
Risc sísmic	<p>Un total de 166 dels 208 municipis han d'elaborar un pla d'actuació municipal per fer front a possibles emergències sísmiques. Llista de municipis que poden estar exposats a terratrèmols d'intensitat VIII o VIII-VII</p>

3.10 Risc químic en instal·lacions que manipulen substàncies perilloses: Sociedad Española de Carburos Metálicos, Sant Celoni (Vallès Oriental)

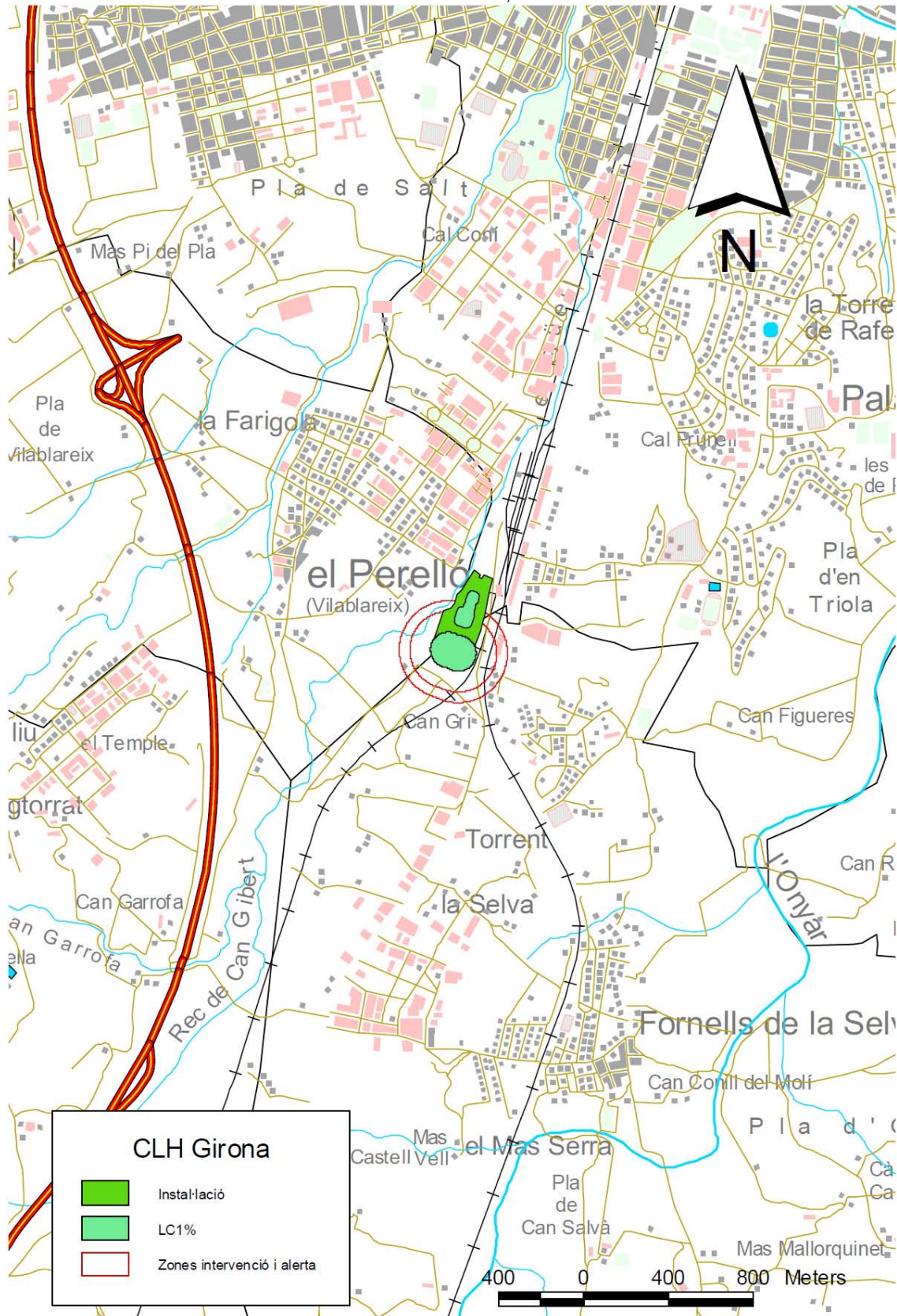
Font: DG de Protecció Civil.

3.11 Risc químic en instal·lacions que manipulen substàncies perilloses: Croda Oleochemicals, Fogars de la Selva

Font: DG de Protecció Civil.

3.12 Risc químic en instal·lacions que manipulen substàncies perilloses: Compañia Logística de Hidrocarburos, Girona.

Font: DG de Protecció Civil.

La important presència de masses forestals contínues en el territori implica un elevat risc d'incendi en algunes zones. Especialment en les zones forestals del litoral i prelitoral de les comarques del Gironès, la Selva i el Baix Empordà, el risc d'incendi és alt. En aquest sentit, la presència d'urbanitzacions aïllades i disperses en el territori suposa un element que agreuja aquest risc, fet pel qual s'haurien de controlar aquests creixements dispersos; així com l'aparició d'usos disseminats en sòl no urbanitzable i garantir les preceptives franges d'autoprotecció.

La presència de nombrosos cursos fluvials i rieres de certa rellevància fan que bona part del territori estigui afectat pel risc d'inundació. La important xarxa hidrogràfica d'aquest àmbit, amb importants i nombrosos cursos fluvials amb rieres de certa rellevància, juntament amb la presència de planes al·luvials i zones deltaïques, provoquen que un alt percentatge dels municipis de l'àmbit, presentin zones afectades per risc d'inundació.

Es detecten algunes zones incloses en sectors de sòl urbanitzable dins d'aquestes àrees de risc, fet pel qual seria convenient prendre les mesures necessàries per tal de minimitzar aquest risc.

3.2.12 Canvi climàtic

El canvi climàtic tindrà una especial incidència en les zones de muntanya i en les zones costaneres. En el cas concret de Catalunya, els prats i els boscos de muntanya són ecosistemes molt amenaçats pels canvis en les condicions climàtiques. L'escalfament podria tenir un efecte positiu sobre la productivitat de prats, boscos i pastures, però l'amenaça d'extinció d'algunes espècies i de pèrdua de la qualitat de la biodiversitat és real. Així mateix, a llarg termini podria produir-se un canvi en la distribució de la vegetació dels boscos, amb les zones baixes i meridionals enriquint-se en plantes de matollar, el bosc mediterrani pujant de cota en les zones de muntanya i els boscos de muntanya tendrien a enrarir-se.

D'altra banda, els boscos i les pastures presenten un valor afegit en la mitigació del canvi climàtic gracies a llur funció com a embornals de carboni al sol. Això dona a les extensions forestals de l'àmbit un valor estratègic en la lluita contra el canvi climàtic.

Quant al turisme d'hivern, aquest seria el que es veuria més afectat com a conseqüència del canvi climàtic. Així, es preveu un increment de la utilització de canons de neu per a poder mantenir l'activitat, especialment a les estacions d'esquí més orientals del Pirineu Català. Això faria que l'esquí es pogués mantenir per sobre de la cota dels 2.000 metres, podent-se haver d'abandonar les instal·lacions per sota d'aquesta cota.

Pel que fa a les zones costaneres els efectes que se'n desprenen de l'"Informe sobre el canvi climàtic a Catalunya", són els següents:

- l'increment dels costos de l'energia i de la demanda energètica,
- l'augment del nombre de visitants i la disminució de l'estacionalitat del turisme de sol i platja,
- la disminució de la disponibilitat de recursos hídrics,
- l'increment d'episodis extrems com aiguats, i la transformació de la línia de costa especialment als Aiguamolls de l'Empordà (ascens del nivell del mar, la intrusió de la falca salina, l'increment de la persistència de tempestes, augment de la freqüència d'inundacions, disminució del volum sedimentari a les costes sorrenques).

L'àmbit de les comarques gironines té un dèficit de capacitat d'absorció de CO₂. Segons dades de l'Observatori de la sostenibilitat, es calcula que a les comarques gironines (en aquest informe s'hi inclou també la Cerdanya) es generen 6 milions de tones de CO₂ i que, en canvi, el territori només n'absorbeix una mica més de 2,1 milions, de manera que es genera un dèficit que supera els 3,8 milions. El Gironès és la comarca que emet més diòxid de carboni, 1,4 milions, i en canvi només n'absorbeix 199.000 tones, i és la que té una balança negativa més gran, d'1,2 milions. L'Alt i el Baix Empordà i la Selva també superen el milió de tones emeses, mentre que la Garrotxa, el Ripollès i el Pla de l'Estany sumen 1,1 milions entre totes quatre. A l'altre costat, l'Alt Empordà, el Ripollès i la Selva són, per aquest ordre, les comarques amb més capacitat d'absorció. Només el Ripollès ofereix una balança positiva, doncs absorbeix més del que emet. Així doncs, les comarques gironines requeririen 1,7 vegades més de superfície per compensar aquest desequilibri.

Pel que fa referència a l'origen de les emissions de gasos efecte hivernacle, especialment el CO₂, segons informació de l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic no es disposa d'informació disgregada per territoris ni, en el cas que ens ocupa, per les comarques gironines.